

**«ҚазАвтоЖол» Ұлттық Компаниясы»
Акционерлік қоғамы**

Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің
2017 жылдың 28 маусымындағы №404 бұйрығына сәйкес
дайындалған 2021 жылдың 31 желтоқсанында
аяқталған жыл бойынша
жылдық қаржылық есептілік

Мазмұны

Басшылықтың 2021 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл бойынша жылдық қаржылық есептілігін дайындау және бекіту үшін жауапкершілігі туралы мәлімдемесі	3
Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі	4-6
Бухгалтерлік баланс (№1 нысан)	7-9
Пайдалар немесе залалдар туралы есеп (№2 нысан)	10-11
Ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есеп (жанама әдіс) (№3 нысан)	12-14
Капиталдағы өзгерістер туралы есеп (№4 нысан)	15-19
Жылдық қаржылық есептілігіне түсіндірме жазба (№5 нысан)	20-73

Басшылықтың 2021 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл бойынша жылдық қаржылық есептілігін дайындау және бекіту үшін жауапкершілігі туралы мәлімдемесі

Басшылық 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2017 жылғы 28 маусымдағы №404 бұйрығына (бұдан әрі - "бұйрық") сәйкес "ҚазАвтоЖол" Ұлттық компаниясы" акционерлік қоғамының (бұдан әрі - "Компания") қаржылық жағдайын, сондай-ақ көрсетілген күнге аяқталған жыл ішіндегі оның қызметінің нәтижелерін, ақша қаражатының қозғалысын және меншікті капиталындағы өзгерістерді дұрыс көрсететін қаржылық есептілікті дайындауға жауап береді.

Басшылық қаржылық есептілікті дайындау кезінде:

- есеп саясатының қағидаттарын дұрыс таңдау және қолдануды қамтамасыз етуге;
- осындай ақпараттың орындылығын, анықтығын, салыстырмалылығын және түсініктілігін қамтамасыз ететін нысанда ақпаратты, оның ішінде есеп саясаты туралы деректерді ұсынуға;
- бұйрық талаптарын орындау пайдаланушылардың Компания қызметінің қаржылық жағдайына және қаржылық нәтижелеріне қандай да бір мәмілелер, сондай-ақ өзге де оқиғалар немесе талаптар әсер ететін есептілікті түсінуі үшін жеткіліксіз болған жағдайларда қосымша ақпаратты ашуға; және
- Компанияның болашақтағы қызметін жалғастыру қабілетін бағалауға жауапты.

Басшылық сонымен қатар:

- Компанияда тиімді және сенімді ішкі бақылау жүйесін әзірлеу, енгізу және қолдауға;
- Компанияның мәмілелерін ашуға және түсіндіруге, сондай-ақ кез келген күнге компанияның қаржылық жағдайы туралы жеткілікті дәл ақпарат беруге және қаржылық есептіліктің бұйрық талаптарына сәйкестігін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін нысанда есеп жүргізуге;
- Қазақстан Республикасының заңнамасына және бұйрыққа сәйкес бухгалтерлік есеп жүргізуге;
- Компания активтерінің сақталуын қамтамасыз ету бойынша барлық орынды ықтимал шараларды қабылдауға; және
- қаржылық және өзге де теріс пайдалану фактілерін анықтау және алдын алуға жауапты.

Компания басшылығы Компанияның 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қаржылық есептілігін 2022 жылғы 7 шілдеде бекітті.

Компания басшылығы атынан:

Қасымбаев М.М.
Басқарма төрағасы

Медеубаева Г.К.
Бухгалтерлік есеп департаментінің
директоры – Бас бухгалтер

7 шілде 2022 жыл
Нұр-Сұлтан қ., Қазақстан Республикасы

7 шілде 2022 жыл
Нұр-Сұлтан қ., Қазақстан Республикасы

«КПМГ Аудит» жауапкершілігі
шектеулі серіктестік
Қазақстан, А25D6Т5, Алматы,
Достық д-лы, 180,
Тел.: +7 (727) 298-08-98

Товарищество с ограниченной
ответственностью «КПМГ Аудит»
Казахстан, А25D6Т5, Алматы,
пр. Достык, 180,
E-mail: company@kpmg.kz

Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі

«ҚазАвтоЖол» Ұлттық компаниясы» Акционерлік қоғамының акционеріне мен басшылығына

Пікір

Біз 2021 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша «ҚазАвтоЖол» Ұлттық компаниясы» Акционерлік қоғамының (бұдан әрі - «Компания») қаржылық жағдай туралы есебінен, көрсетілген күні аяқталған жыл бойынша пайдалар мен залалдар, капиталдағы өзгерістер және ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есептерден, сондай-ақ, есеп саясатының маңызды тұжырымдамалары мен басқа түсіндірмелі ескертпелерден тұратын қаржылық есептіліктің аудитін жүргіздік.

Біздің пікірімізше, қоса тіркеліп отырған жылдық қаржылық есептілік Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2017 жылдың 28 маусымындағы №404 (ҚР Қаржы министрлігінің 2019 жылдың 1 шілдесіндегі №665 бұйрығымен өзгерту енгізілген) бұйрығына (бұдан әрі - «Бұйрық») сәйкес Компанияның 2021 жылдың 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдайын және көрсетілген күні аяқталған жыл бойынша қаржылық нәтижелерін және ақша қаражаттарының қозғалысының барлық елеулі қырларын әділ көрсетеді.

Пікір білдіруге негіздеме

Біз Аудиттің халықаралық стандарттарына сәйкес аудит жүргіздік. Осы стандарттар бойынша біздің жауапкершілігіміз одан әрі есебіміздің «Жылдық қаржылық есептілік аудитіне аудиторлардың жауапкершілігі» бөлімінде сипатталған. Біз Бухгалтерлерге арналған халықаралық этика стандарттары жөніндегі кеңестің (БХЭСК Кодексі) Кәсіби бухгалтерлердің халықаралық әдеп кодексіне (оның ішінде халықаралық тәуелсіздік стандарттарына) және біздің жылдық қаржылық есептіліктің аудитіне тиісті Қазақстан Республикасында қолданылатын әдептілік талаптарға сәйкес Компанияға қатысты тәуелсіз болып табыламыз және біз басқа да әдептілік міндеттемелерді осы талаптар мен БХЭСК Кодексіне сәйкес орындадық. Біз алған аудиторлық дәлелдер біздің пікірімізді білдіруге негіздеме болуға жеткілікті және тиісті деп есептейміз.

Басшылықтың және корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалардың жылдық қаржылық есептілік үшін жауапкершілігі

Басшылық Бұйрыққа сәйкес аталған жылдық қаржылық есептіліктің дайындауы мен әділ ұсынылуына және де алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмаланбаған қаржылық есептілікті дайындау үшін басшылық қажет деп анықтайтын ішкі бақылау жүйесіне жауапты.

«КПМГ Аудит» ЖШС, Қазақстан Республикасы заңнамасына сәйкес тіркелген компания, жауапкершілігі өз қатысушыларының келіпдіктерімен шектелген KPMG International Limited жекеше ағылшын компаниясының құрамына кіретін KPMG тәуелсіз фирмалары жаһандық ұйымының қатысушысы.

ОО «КПМГ Аудит», компания, зарегистрированная в соответствии с законодательством Республики Казахстан, участник глобальной организации независимых фирм KPMG, входящих в KPMG International Limited, частную английскую компанию с ответственностью, ограниченной гарантиями своих участников.

Жылдық қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық компанияның өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін бағалауға, қызметтің үздіксіздігіне қатысты тиісті жағдайларда мәліметтерді ашуға және басшылық компанияны таратуға, оның қызметін тоқтатуға ниеттенген немесе оның қандай да бір қызметі болмаған жағдайларды қоспағанда, Қызметтің үздіксіздігі туралы жорамал негізінде есептілік жасауға жауапты.

Басқару өкілеттілігіне ие тұлғалар Компанияның қаржылық есептілігін дайындауды қадағалауға жауапты.

Аудиторлардың жылдық қаржылық есептілік аудитіне жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз жылдық қаржылық есептіліктің толығымен алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмаланбағандығы туралы ақылға қонымды сенімділік алу және де біздің пікіріміз енетін аудиторлардың есебін шығару. Орынды сенімділік жоғары дәрежедегі сенімділікті білдіреді, бірақ Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілген аудит бар болған кездегі елеулі бұрмалануларды әрқашан табатындығына кепіл болып табылмайды. Бұрмаланулар алаяқтық әрекеттер немесе қателіктердің нәтижесі болуы мүмкін және де егер олар жеке немесе жиынтық түрінде осы жылдық қаржылық есептілік негізінде қабылданатын экономикалық шешімдерге ықпал етуі негізді түрде жорамалданса, маңызды болып саналады.

Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілген аудит шеңберінде біз кәсіби пайымдауды қолданамыз және аудит бойы кәсіби күмәншілдікті сақтаймыз. Одан бөлек біз:

- алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан жылдық қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелін анықтаймыз және бағалаймыз және де осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді әзірлейміз және өткіземіз және де біздің пікірімізді білдіру үшін негіз болатын жеткілікті және тиісті аудиторлық дәлелдер аламыз. Алаяқтық әрекеттер нәтижесінде елеулі бұрмалануларды анықтамау тәуекелі қателіктер нәтижесінде елеулі бұрмалануларды анықтамау тәуекелінен жоғары, өйткені алаяқтық әрекеттер сөз байласу, жалғандық, қасақана өткізу, ақпаратты немесе әрекетті бұрмалап көрсетулерді немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өтуді қамтуы мүмкін;
- жағдайларға сәйкес келетін аудиторлық рәсімдерді әзірлеу мақсатымен, бірақ Компанияның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікірді білдіру мақсатынсыз, аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесінің түсінігін аламыз;
- қолданылатын есеп саясатының тиісті сипатын және бухгалтерлік бағалаулардың негізділігін және басшылықпен дайындалған ашып көрсетілген ақпаратты бағалаймыз;

- басшылықтың бухгалтерлік есептің үздіксіз қызмет негізін қолдануының заңдылығы туралы қорытынды жасаймыз және де алынған аудиторлық дәлелдер негізінде Компанияның үздіксіз қызметін жалғастыру қабілетіне елеулі күмән туғызуы мүмкін оқиғалар немесе шарттарға байланысты елеулі белгісіздіктің бар-жоқтығы туралы қорытынды жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздік бар деген қорытындыға келсек, біздің аудиторлардың есебінде жылдық қаржылық есептіліктегі сәйкес ашып көрсетілген ақпаратқа назар аудартуымыз керек немесе осындай ашып көрсетілген ақпарат орынсыз болса, пікірімізді түрлендіруіміз керек. Біздің қорытындыларымыз біздің аудиторлардың есебінің күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Алайда болашақ оқиғалар немесе шарттар Компанияның үздіксіз қызметті жалғастыру қабілетінің жоғалуына әкелуі мүмкін;
- жылдық қаржылық есептіліктің ашып көрсетілген ақпараты енетін бүтіндей ұсынылуын, құрылымы мен мазмұнын, және де қаржылық есептіліктің негізінде жатқан операциялар мен оқиғаларды әділ ұсынылуын қамтамасыз етілетіндей көрсетуін бағалаймыз.

Біз корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалармен аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімдері туралы, сондай-ақ аудит нәтижелері бойынша елеулі ескертулер, оның ішінде аудит процесінде анықтайтын ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері туралы ақпаратты олардың назарына жеткізе отырып, ақпараттық өзара іс-қимылды жүзеге асырамыз.

Нәтижесінде тәуелсіз аудиторлардың осы аудиторлық есебі шығарылған тапсырма жетекшісі:

Жүнісова А.Т.
Қазақстан Республикасының
сертификатталған аудитору,
2016 жылғы 15 тамызында берілген
№ МФ-0000371 аудитордың біліктілік куәлігі

«КПМГ Аудит» ЖШС

Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі аудиторлық қызмет жүргізу үшін
2006 жылдың 6 желтоқсанда берген мемлекеттік лицензия № 0000021

Дементьев С.А.
«КПМГ Аудит» ЖШС-нің
Жарғы негізінде әрекет ететін Бас директоры

Бухгалтерлік баланс
 Есеп беру кезеңі 2021 жыл

Индекс: № 1 - Б (баланс)

Кезеңділігі: жылдық

Ұсынатындар: қаржы жылының нәтижелері бойынша жарияға мүдделі ұйымдар

Қайда ұсынылады: бағдарламалық қамтамасыз ету арқылы электрондық форматта қаржылық есептілік депозитарийіне

Тапсыру мерзімі: жыл сайын есептік кезеңнен кейінгі жылдың 31 тамызынан кешіктірмей

Ұйым атауы: «ҚазАвтоЖол» Ұлттық компаниясы» Акционерлік қоғамы

2021 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша

мың теңгемен

Активтер	Жол коды	Есепті кезеңнің соңына	Есепті кезеңнің басына (қайта есептелді*)	Алдыңғы есепті кезеңнің басына (қайта есептелді*)
I. Қысқа мерзімді активтер :				
Ақша қаражаты және оның баламалары	010	10,506,705	8,215,105	3,884,549
Амортизациялық құны бойынша бағаланатын қысқамерзімді қаржылық активтер	011	-	-	-
Басқа жиынтық табыстар арқылы әділ құны бойыншабағаланатын қысқа мерзімді қаржылық активтер	012	-	-	-
Пайда мен залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қысқа мерзімді қаржылық активтер	013	-	-	-
Қысқа мерзімді туынды қаржы құралдары	014	-	-	-
Басқа қысқа мерзімді қаржылық активтер	015	17,164	162,779	653,155
Қысқа мерзімді сауда және басқа дебиторлық берешек	016	44,685,672	14,291,740	11,812,860
Жалға алу бойынша қысқа мерзімді дебиторлықберешек	017	-	-	-
Сатып алушылармен шарттар бойынша қысқамерзімді активтер	018	-	-	-
Ағымдағы табыс салығы	019	174,063	-	64,686
Қорлар	020	315,856	291,093	149,959
Биологиялық активтер	021	-	-	-
Басқа қысқа мерзімді активтер	022	98,368,452	223,066,592	231,934,015
Қысқа мерзімді активтердің жиынтығы(010 – 022 жолдар сомасы)	100	154,067,912	246,027,309	248,499,224
Сағуға арналған активтер (шығатын топтар)	101	1,600,008	868,741	649,464
II. Ұзақ мерзімді активтер				
Амортизациялық құны бойынша бағаланатын ұзақмерзімді қаржылық активтер	110	83,321	166,943	271,339
Басқа жиынтық табыстар арқылы әділ құны бойыншабағаланатын ұзақ мерзімді қаржылық активтер	111	-	-	-

«ҚазАвтоЖол» Ұлттық компаниясы» Акционерлік қоғамы
 2021 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша бухгалтерлік баланс
 №1 нысан

мың теңгемен

Активтер/ Міндеттеме және капитал	Жол коды	Есепті кезеңнің соңына	Есепті кезеңнің басына (қайта есептелді*)	Алдыңғы есепті кезеңнің басына (қайта есептелді*)
Пайда мен залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ұзақ мерзімді қаржылық активтер	112	-	-	-
Ұзақ мерзімді туынды қаржы құралдары	113	-	-	-
Бастапқы құны бойынша есепке алынатын инвестициялар	114	-	-	-
Үлеске қатысу әдісімен есепке алынатын инвестициялар	115	-	-	-
Басқа ұзақ мерзімді қаржылық активтер	116	-	-	-
Ұзақ мерзімді сауда және дебиторлық берешек	117	429,551,920	310,530,987	108,804,059
Жалға алу бойынша ұзақ мерзімді дебиторлық берешек	118	-	-	-
Сатып алушылармен шарттар бойынша ұзақ мерзімді активтер	119	-	-	-
Инвестициялық мүлік	120	-	-	-
Негізгі құралдар	121	1,442,746	1,601,862	1,482,190
Пайдалану құқығы нысанындағы актив	122	-	-	-
Биологиялық активтер	123	-	-	-
Барлау және бағалау активтері	124	-	-	-
Материалдық емес активтер	125	28,942	37,446	45,535
Кейінге қалдырылған салық активтері	126	-	-	-
Басқа ұзақ мерзімді активтер	127	391,704,440	233,479,874	277,134,878
Ұзақ мерзімді активтер жиынтығы(110 - 127 жолдар сомасы)	200	822,811,369	545,650,169	387,466,662
Тенгерім (100-жол +101-жол + 200-жол)		978,479,289	792,546,219	636,615,350
III. Қысқа мерзімді міндеттемелер		-	-	-
Амортизациялық құны бойынша бағаланатын қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер	210	30,699,115	10,667,608	35,389,703
Пайда мен залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер	211	-	-	-
Қысқа мерзімді туынды қаржы құралдары	212	-	-	-
Басқа қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер	213	9,459,214	5,676,797	5,400,063
Қысқа мерзімді туынды қаржы құралдары	214	-	-	-
Қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері	215	730,217	563,473	1,162,554
Табыс салығы бойынша ағымдағы салық міндеттемелері	216	-	104,924	-
Қызметкерлерге сыйақы беру	217	-	-	-
Жалға алу бойынша қысқа мерзімді берешек	218	-	-	-
Сатып алушылар шарттары бойынша қысқа мерзімді міндеттемелер	219	59,000,679	74,807,279	59,150,167
Мемлекеттік көмек қаржылар	220	-	-	-
Төлемге дивидендтер	221	-	-	-
Басқа қысқа мерзімді міндеттемелер	222	15,402,124	11,440,578	8,547,545
102,392,103 – Қысқа мерзімді міндеттемелер жиынтығы(210 – 222 жолдар сомасы)	300	115,291,349	103,260,659	109,650,032
Сатуға арналған шығатын топтар міндеттемелері	301	-	-	-

«ҚазАвтоЖол» Ұлттық компаниясы» Акционерлік қоғамы
 2021 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша бухгалтерлік баланс
 №1 нысан

мың теңгемен

Міндеттеме және капитал	Жол коды	Есепті кезеңнің соңына	Есепті кезеңнің басына (қайта есептелді*)	Алдыңғы есепті кезеңнің басына (қайта есептелді*)
IV. Ұзақ мерзімді міндеттемелер				
Амортизациялық құны бойынша бағаланатын ұзақмерзімді қаржылық міндеттемелер	310	747,063,812	621,608,193	448,547,199
Пайда мен залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	311	-	-	-
Ұзақ мерзімді туынды қаржы құралдары	312	-	-	-
Басқа ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	313	3,284,110	2,324,515	2,464,989
Ұзақ мерзімді сауда және басқа дебиторлық берешек	314	-	-	-
Ұзақ мерзімді бағалау міндеттемелері	315	-	-	-
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	316	139,055	642,700	889,728
Қызметкерлерге сыйақы беру	317	-	-	-
Жалға алу бойынша ұзақ мерзімді берешек	318	-	-	-
Сатып алушылар шарттары бойынша ұзақ мерзімді міндеттемелер	319	44,851,296	18,908,422	28,058,470
Мемлекеттік көмекқаржылар	320	-	-	-
Басқа ұзақ мерзімді міндеттемелер	321	114,718,052	92,797,221	80,389,518
Ұзақ мерзімді міндеттемелер жиынтығы (310 - 321 жолдар сомасы)	400	910,056,325	736,281,051	560,349,904
V. Капитал				
Жарғылық (акционерлік) капитал	410	2,342,779	2,342,779	2,342,779
Эмиссиялық табыс	411	-	-	-
Сатып алынған меншікті үлестік құралдар	412	-	-	-
Басқа жиынтық табыс компоненттері	413	636	636	636
Бөлінбеген пайда (өтелмеген шығын)	414	(49,211,800)	(49,338,906)	(35,728,001)
Басқа капитал	415	-	-	-
Бас ұйымның меншігіне жататын капитал жиынтығы (410-415 жолдар сомасы)	420	978,479,289	792,546,219	636,615,350
Бақыланбайтын меншіктенушілер үлесі	421	-	-	-
Капиталдың барлығы (420 + жол 421 жол)	500	(46,868,385)	(46,995,491)	(33,384,586)
Тенгерім (300 + жол 301 + жол 400 + жол 500 жол)		978,479,289	792,546,219	636,615,350

* Осы бағанда келтірілген кейбір сомалар 2020 жылға арналған жылдық қаржылық есептілікке сәйкес келмейді, өйткені жүргізілген қайта сыныптауды және өткен кезеңдер үшін жылдық қаржылық есептіліктің тиісті баптарын ретроспективті қайта есептеуді көрсетеді, "Қателерді түзету" туралы ескертуді қараңыз.

Басқарма төрағасы

Қасымбаев М.М.

(тегі, аты, әкесінің аты)

Бухгалтерлік есеп

департаментінің директоры

Бас бухгалтер:

Медеубаева Г.К.

(тегі, аты, әкесінің аты)

7 шілде 2022 жыл

Пайда және залал туралы есеп

Есептік кезең 2021 жыл

Индекс: № 2 – ПЗЕ

Кезенділік: жылдық

Ұсынатындар: қаржы жылының нәтижелері бойынша жарияға мүдделі ұйымдар

Қайда ұсынылады: бағдарламалық қамтамасыз ету арқылы электрондық форматта қаржылық есептілік депозитарийіне

Гапсыру мерзімі: жыл сайын есептік жылдан кейінгі жылдың 31 тамызынан кешіктірмей

Ұйым атауы: «ҚазАвтоЖол» Ұлттық компаниясы» Акционерлік қоғамы

2021 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша

мың теңгемен

Көрсеткіштердің атауы	Жол коды	Есептік кезеңге	Алдыңғы кезеңге (қайта есептелді)*
Түсім	010	6,559,309	7,626,859
Сатылған тауарлар мен қызметтердің өзіндік құны	011	(5,297,797)	(5,408,312)
Жалпы пайда (010-жол – 011-жол)	012	1,261,512	2,218,547
Сату бойынша шығындар	013	-	-
Әкімшілік шығындар	014	(1,812,807)	(1,871,952)
Басқа шығындар	015	(1,627,323)	(2,317,069)
Басқа табыстар	016	1,357,143	1,650,540
Барлық операциялық пайда (шығын) (+/-012 -016 жолдар)	020	(821,475)	(319,934)
Қаржылық табыстар	021	15,751,505	12,594,195
Қаржылық шығындар	022	(14,930,410)	(25,741,342)
Үлестік қатысу әдісі бойынша есепке алынатын қауымдастырылған ұйым және бірлескен қызметтер пайдасындағы (залалындағы) ұйымның үлесі	023	-	-
Басқа операциялық емес табыстар	024	-	-
Басқа операциялық емес шығындар	025	-	-
Салық салғанға дейінгі пайда (залал) (+/- 020 – 025 жолдар)	100	(380)	(13,467,081)
Табыс салығы бойынша үнем/(шығын)	101	127,486	(143,824)
Жалғасқан қызметтен салық салынғаннан кейінгі пайда (залал) (100-жол + 101-жол)	200	127,106	(13,610,905)
Токтатылған қызметтен салық салынғаннан кейінгі пайда (залал)	201	-	-
Жыл пайдасы (200-жол + 201-жол) қатысты:	300	127,106	(13,610,905)
бас ұйымдар иелері		127,106	(13,610,905)
Бақыланбайтын меншіктеушілер үлесі		-	-
Басқа жиынтық табыс, барлығы (420 – 440 сомасы):	400	-	-
оның ішінде:		-	-
басқа жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын үлестік қаржылық құралдарды қайта бағалау	410	-	-
үлестік қатысу әдісі бойынша есепке алынатын қауымдастырылған ұйым және бірлескен қызметтердің басқа жиынтық пайдасындағы (залалындағы) үлес	411	-	-
мерзімі ұзартылған табыс салығының мөлшерлемесіндегі өзгерту нәтижесі	412	-	-
Ақша ағындарын хеджерлеу	413	-	-
Шетелдік ұйымдардағы инвестициялар бойынша курстық айырмашылық	414	-	-
Шетелдік операциялардағы таза инвестициялық хеджерлеу	415	-	-
Басқа жиынтық табыстағы басқа компоненттер	416	-	-

МЫҢ ТЕҢГЕМЕН

Көрсеткіштердің атауы	Жол коды	Есептік кезеңге	Алдыңғы кезеңге (қайта есептелді)*
Пайда (залал) құрамындағы қайта сыныптау кезіндегі түзету	417	-	-
Басқа пайда жиынтық компоненттерінің салықтық нәтижесі	418	-	-
Кейінгі кезеңдердегі пайдалар немесе залалдарға қайта сыныптауға жататын басқа да жиынтық табыстың жиынтығы (пайдаға салынатын салықты шегергенде) (410-418 жолдар сомасы)	420	-	-
негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді қайта бағалау	431	-	-
үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін қауымдасқан ұйымдардың және бірлескен қызметтің өзге жиынтық пайдасындағы (залалындағы) үлес	432	-	-
зейнетақы міндеттемелері бойынша актуарлық пайдалар (залалдар)	433	-	-
басқа жиынтық табыс компоненттерінің салықтық нәтижесі	434	-	-
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын үлестік қаржы құралдарын қайта бағалау	435	-	-
Кейінгі кезеңдердегі кірістерге немесе шығыстарға қайта сыныптауға жатпайтын басқа да жиынтық табыс жиынтығы (пайдаға салынатын салықты шегергенде) (431-ден 435-ке дейінгі жолдар сомасы)	440	-	-
Жалпы жиынтық пайда (300 + жол 400 жол)	500	127,106	(13,610,905)

* Осы бағанда келтірілген кейбір сомалар 2020 жылға арналған жылдық қаржылық есептілікке сәйкес келмейді, өйткені жүргізілген қайта сыныптауды және өткен кезеңдер үшін жылдық қаржылық есептіліктің тиісті баптарын ретроспективті қайта есептеуді көрсетеді, "Қателерді түзету" туралы ескертуді қараңыз.

Басқарма төрағасы:

Қасымбаев М.М.

(тегі, аты, әкесінің аты)

Бухгалтерлік есеп
департаментінің директоры
Бас бухгалтер:

Медеубаева Г.К.

(тегі, аты, әкесінің аты)

7 шілде 2022 жыл

Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп (жанама әдіс)

Есептік кезең 2021 жыл

Индекс: № 4 - АҚҚ-Ж

Кезеңділік: жылдық

Ұсынатындар: қаржы жылының нәтижелері бойынша жарияға мүдделі ұйымдар

Қайда ұсынылады: бағдарламалық қамтамасыз ету арқылы электрондық форматта қаржылық есептілік депозитарийіне

Тапсыру мерзімі: жыл сайын есептік жылдан кейінгі жылдың 31 тамызынан кешіктірмей

Ұйым атауы: «ҚазАвтоЖол» Ұлттық компаниясы» Акционерлік қоғамы

2021 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл бойынша

мың теңгемен

Көрсеткіштердің атауы	Жол коды	Есептік кезенге	Алдыңғы кезенге (қайта есептелді)*
I. Операциялық қызметтен түскен ақша қозғалысы			
Салық салғанға дейінгі пайда (залал)	010	(380)	(13,467,081)
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің амортизациясы және құнсыздануы	011	287,559	274,674
Гудвилдің құнсыздануы	012	-	-
Саудалық және өзге дебиторлық берешектің құнсыздануы	013	143,392	(1,913,279)
Сатуға арналған активтердің (немесе шығаруға арналған топтың) құнын сату шығындарын шегергендегі әділ құнына дейін есептен шығару	014	-	-
Негізгі құралдардың шығуынан болған залал (пайда)	015	(8,648)	33,684
Инвестициялық мүлктен болған залал (пайда)	016	-	-
Қарыздарды мерзімінен бұрын өтеуден болған залал (пайда)	017	-	-
Пайда мен залал туралы есеп арқылы түзетілген әділ құны бойынша көрсетілетін өзге қаржылық активтерінен болған залал (пайда)	018	-	-
Қаржыландыру бойынша шығындар (кірістер)	019	2,073,311	1,611,037
Қызметкерлерге сыйақылар	020	-	-
Үлестік құралдарымен сыйақылар бойынша шығындар	021	-	-
Кейінге қалдырылған салық бойынша кіріс (шығын)	022	-	-
Өткізілмеген он (теріс) бағам айырмасы	023	(2,205,766)	13,038,738
Үлестік қатысу әдісі бойынша есепке алынатын қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындардағы ұйым пайдасының үлесі	024	-	-
Жалпы жиынтық пайданың (залалдың) өзге ақшалай емес операциялық түзетулері	025	(696,674)	1,163,425
Жалпы жиынтық пайданы (залалды) түзету жиыны, барлығы (+/- 011-ден бастап 025-ке дейінгі жолдар)	030	(407,206)	741,198

мың теңгемен

Көрсеткіштердің атауы	Жол коды	Есептік кезеңге	Алдыңғы кезеңге (қайта есептелді)*
Өзгерістер:			
Қорлардағы өзгерістер	031	(24,763)	(141,134)
Резервтегі өзгерістер	032	166,744	(599,081)
Саудалық және өзге дебиторлық берешектегі өзгерістер	033	(92,595,253)	(85,367,055)
Саудалық және өзге кредиторлық берешектегі өзгерістер	034	78,326,291	93,201,268
Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер бойынша берешектегі өзгерістер	035	917,174	(104,412)
Өзге де қысқа мерзімді міндеттемелердегі өзгерістер	036	10,157,510	8,922,778
Операциялық активтер мен міндеттемелердің қозғалу жиыны, барлығы (+/- 031-ден бастап 036-ға дейінгі жолдар)	040	(3,459,503)	16,653,562
Төленген сыйақылар	041	(14,605,428)	(11,364,056)
Алынған сыйақылар	042	-	-
Төленген табыс салығы	043	(985,328)	(549,495)
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза сомасы (010 жол +/- 030 жол +/- 040 жол +/- 041 жол +/- 042 жол)	050	(19,050,259)	4,740,011
II. Инвестициялық қызметтен түскен ақша қаражатының қозғалысы			
I. Ақша қаражатының түсуі, барлығы (061 жолдан 071 жолды қоса алғанда сомасы)	060	853,452	89,198
оның ішінде:			
негізгі құралдарды өткізу	061	60,016	-
материалдық емес активтерді өткізу	062	-	-
өзге ұзақ мерзімді активтерді өткізу	063	-	-
басқа ұйымдардың (еншілестен басқа) үлестік құралдарын және бірлескен кәсіпкерліктегі үлесті өткізу	064	-	-
басқа ұйымдардың борыштық құралдарын өткізу	065	-	-
еншілес ұйымдарды бақылаудан айырылып қалған кездегі өтеу	066	-	-
ақшалай салымдарды алу	067	-	-
өзге қаржылық активтерін өткізу	068	-	-
фьючерстік және форвардтық келісім-шарттар, опциондар мен своптар	069	-	-
алынған дивидендтер	070	-	-
алынған сыйақылар	071	709,814	89,198
өзге түсімдер	072	83,622	-
2. Ақша қаражатының шығуы, барлығы (081 жолдан 092 жолды қоса алғанда сомасы)	080	(161,857)	(419,941)
оның ішінде:			
негізгі құралдарды сатып алу	081	(158,459)	(416,486)
материалдық емес активтерді сатып алу	082	(3,398)	(3,455)
басқа ұзақ мерзімді активтерді сатып алу	083	-	-
басқа ұйымдардың (еншілестен басқа) үлестік құралдарын және бірлескен кәсіпкерліктегі үлесті сатып алу	084	-	-
басқа ұйымдардың борыштық құралдарын сатып алу	085	-	-

мың теңгемен

Көрсеткіштердің атауы	Жол коды	Есептік кезеңге	Алдыңғы кезеңге (қайта есептелді)*
еншілес ұйымдарды бақылауды сатып алу	086	-	-
ақшалай салымдарды орналастыру	087	-	-
өзге қаржы активтерін сатып алу	088	-	-
қарыздар беру	089	-	-
фьючерстік және форвардтық келісімшарттар, опциондар мен своптар	090	-	-
қауымдасқан және еншілес ұйымдарға инвестициялар	091	-	-
басқа төлемдер	092	-	-
3. Инвестициялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза сомасы (060 жол – 080 жол)	100	691,595	(330,743)
III. Қаржы қызметінен түскен ақша қаражатының қозғалысы			
1. Ақша қаражатының түсуі, барлығы (111 жолдан 114 жолды қоса алғандағы сомасы)	110	22,385,543	-
оның ішінде:			
акциялар мен басқа да қаржы құралдарының эмиссиясы	111	-	-
қарыздар алу	112	22,385,543	-
Алынған сыйақылар	113	-	-
Басқа түсімдер	114	-	-
2. Ақша қаражатының шығуы, барлығы (121-ден 125-ке дейінгі жолдар сомасы)	120	(1,839,510)	(1,075,553)
оның ішінде:			
қарыздарды өтеу	121	(1,839,510)	(1,075,553)
сыйақы төлеу	122	-	-
дивиденд төлеу	123	-	-
меншік иелеріне ұйымның акциялары бойынша төлемдер	124	-	-
қаржылық көмекті төлеу		-	-
басқа шығындар	125	-	-
3. Қаржы қызметінен түскен ақша қаражатының таза сомасы (110 жол-120 жол)	130	20,546,033	(1,075,553)
4. Валюталардың айырбастау бағамдарының теңгеге әсері	140	(41,384)	506,465
5. Ақша қаражаты мен олардың баламаларының баланстық құны өзгеруінің әсері	150	145,615	490,376
6. Ақша қаражатының ұлғаюы +/- азаюы (050 жол +/- 100 жол +/- 130 жол +/- 140 жол +/- 150 жол)	160	2,291,600	4,330,556
7. Есепті кезеңнің басындағы ақша қаражаты және олардың баламалары	170	8,215,105	3,884,549
8. Есепті кезеңнің соңындағы ақша қаражаты және олардың баламалары	180	10,506,705	8,215,105

* Осы бағанда келтірілген кейбір сомалар 2020 жылға арналған жылдық қаржылық есептілікке сәйкес келмейді, өйткені жүргізілген қайта сыныптауды және өткен кезеңдер үшін жылдық қаржылық есептіліктің тиісті баптарын ретроспективті қайта есептеуді көрсетеді, "Қателерді түзету" туралы ескертуді қараңыз.

Басқарма төрағасы

Қасымбаев М.М.

(тегі, аты, әкесінің аты)

Бухгалтерлік есеп
департаментінің директоры

Медеубаева Г.К.

Бас бухгалтер:

(тегі, аты, әкесінің аты)

7 шілде 2022 жыл

Капиталдағы өзгерістер туралы есеп
 Есептік кезең 2021 жыл

Индекс: № - 5-КӨ

Кезеңділік: жылдық

Ұсынатындар: қаржы жылының нәтижелері бойынша жария мүдделі ұйымдар

Қайда ұсынылады: бағдарламалық қамтамасыз ету арқылы электрондық форматта қаржылық есептілік депозитарийіне

Тапсыру мерзімі: жыл сайын есеп берілетін жылдан кейінгі жылдың 31 тамызынан кешіктірмей

Ұйым атауы: **«ҚазАвтоЖол» Ұлттық компаниясы» Акционерлік қоғамы**

2021 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл бойынша

мың теңгемен

	Жол коды	Жарғылық (акционерлік) капитал	Бас ұйым капиталы					Бақыламайтын меншік иелерінің үлесі	Капитал жиыны
			Эмиссиялық кіріс	Сатып алынған меншікті үлес құралдары	Басқа жиынтық табыстың компоненттері	Бөлінбеген пайда			
Құрауыштардың атауы									
Алдағы жылдың 1 қаңтарындағы сальдо	010	2,342,779	-	-	636	(35,728,001)	-	(33,384,586)	
Есеп саясатындағы өзгерістер	011	-	-	-	-	-	-	-	
Қайта есептелген сальдо (010 жол +/- 011 жол)	100	2,342,779	-	-	636	(35,728,001)	-	(33,384,586)	
Жалпы жиынтық пайда, барлығы (210 жол + 220жол):	200	-	-	-	-	(13,610,905)	-	(13,610,905)	
Бір жылдағы пайда (залал)	210	-	-	-	-	(13,610,905)	-	(13,610,905)	
Өзге жиынтық пайда, барлығы (221 жолмен 229жолды қоса алғанда сомасы):	220	-	-	-	-	-	-	-	
оның ішінде:									
басқа жиынтық пайда арқылы (салық тиімділігін шегереотырып) әділ құны бойынша бағаланатын үлестік қаржы құралдарын қайта бағалау	221	-	-	-	-	-	-	-	
басқа жиынтық пайда арқылы (салық тиімділігін шегереотырып) әділ құны бойынша бағаланатын үлестік қаржықұралдарын қайта бағалау	222	-	-	-	-	-	-	-	
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді қайтабағалау	223	-	-	-	-	-	-	-	

мың теңгемен

	Жол коды	Бас ұйым капиталы						Бақыламайтын меншік иелерінің үлесі	Капитал жиыны
		Жарғылық (акционерлік) капитал	Эмиссиялық кіріс	Сатып алынған меншікті үлес құралдары	Басқа жиынтық табыстың компоненттері	Бөлінбеген пайда			
Құрауыштардың атауы									
Үлестік қатысу әдісі бойынша есепке алынатын қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен қызметтің басқа жиынтық пайдадағы (запалдағы) үлесі	224	-	-	-	-	-	-	-	-
Зейнетақы міндеттемелері бойынша ақтуарлық пайда (залал) кейінге қалдырылған салыққа табыс салығымөлшерлемесіндегі өзгерістің тиімділігі	225	-	-	-	-	-	-	-	-
Ақша ағындарын (салық тиімділігін шегере отырып) хеджерлеу	226	-	-	-	-	-	-	-	-
Шетел операцияларына таза инвестицияларды хеджерлеу	227	-	-	-	-	-	-	-	-
Шетел ұйымдарына инвестициялар бойынша бағамдықайырма	228	-	-	-	-	-	-	-	-
229	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Меншік иелерімен операциялар, барлығы (310 жолмен)	300	-	-	-	-	-	-	-	-
жолды қоса алғанда сомасы):	300	-	-	-	-	-	-	-	-
оның ішінде:									
Қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру:	310	-	-	-	-	-	-	-	-
оның ішінде:									
қызметкерлердің көрсететін қызметтерінің құны		-	-	-	-	-	-	-	-
қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру схемаларыбойынша акциялар шығару		-	-	-	-	-	-	-	-
қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру схемасынақатысты салық тиімділігі		-	-	-	-	-	-	-	-
Меншік иелерінің жарналары	311	-	-	-	-	-	-	-	-
Меншікті үлес құралдарын (акцияларын) шығару	312	-	-	-	-	-	-	-	-
Бизнесі бірiктiруге байланысты үлес құралдарын шығару	313	-	-	-	-	-	-	-	-
Айырбасталатын құралдардың үлестік құрамы (салық тиімділігін шығара отырып)	314	-	-	-	-	-	-	-	-
Дивидендтерді төлеу	315	-	-	-	-	-	-	-	-
Меншік иелерінің пайдасына өзге үлестірулер	316	-	-	-	-	-	-	-	-

мың теңгемен

	Жол коды	Бас ұйым капиталы					Басқаламайтын меншік иелерінің үлесі	Капитал жиыны
		Жарғылық (акционерлік) капитал	Эмиссиялық кіріс	Сатып алынған меншікті үлес құралдары	Басқа жиынтық табыстың Компоненттері	Бөлінбеген пайда		
Меншік иелерімен өзге операциялар	317	-	-	-	-	-	-	-
Бақылаудан айырылып қалуға әкелмейтін еншілес ұйымдарда қатысу үлесіндегі өзгерістер	318	-	-	-	-	-	-	-
Басқа операциялар	319	-	-	-	-	-	-	-
Есеп берілетін жылдың 1 қаңтарындағы салыдо*(100 жол + 200 жол + 300 жол)	400	2,342,779	-	-	636	(49,338,906)	-	(46,995,491)
Есеп саясатындағы өзгеріс	401	-	-	-	-	-	-	-
Қайта есептелген салыдо (400 жол +/- 401 жол)	500	2,342,779	-	-	636	(49,338,906)	-	(46,995,491)
Жалпы жиынтық пайда, барлығы(610 жол+620жол):	600	-	-	-	-	127,106	-	127,106
Бір жылғы пайда (залал)	610	-	-	-	-	127,106	-	127,106
Өзге жиынтық пайда, барлығы (621 жолмен 629жолды қоса алғанда сомасы)	620	-	-	-	-	-	-	-
оның ішінде:								
басқа жиынтық пайда арқылы (салық тиімділігін шегеретірып) әділ құны бойынша бағаланатын үлестік қаржы құралдарын қайта бағалау	621	-	-	-	-	-	-	-
басқа жиынтық пайда арқылы (салық тиімділігін шегеретірып) әділ құны бойынша бағаланатын үлестік қаржы құралдарын қайта бағалау	622	-	-	-	-	-	-	-
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді (салық тиімділігін шегеретірып) қайтабағалау	623	-	-	-	-	-	-	-
Үлестік қатысу әдісі бойынша есепке алынатын қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен қызметтің өзгежиынтық пайдалағы (залалдағы) үлесі	624	-	-	-	-	-	-	-
Зейнетақы міндеттемелері бойынша ақтуарлық пайда (залал)	625	-	-	-	-	-	-	-
кейінге қалдырылған салығына табыс салығының мөлшерлемесіндегі өзгерістердің тиімділігі	626	-	-	-	-	-	-	-

мың теңгемен

Құрауыштардың атауы	Жол коды	Жарғылық (акционерлік) капитал	Бас ұйым капиталы					Бөлінбеген пайда	Бақыламайтын меншік иелерінің үлесі	Капитал жиыны
			Эмиссиялық кіріс	Сатып алынған меншікті үлес құралдары	Басқа жиынтық табыстың компоненттері	Бөлінбеген пайда	Бөлінбеген пайда			
Ақша ағындарын (салық тиімділігін шегере отырып) хеджерлеу	627	-	-	-	-	-	-	-	-	
Шетел операцияларына таза инвестицияларды хеджерлеу	628	-	-	-	-	-	-	-	-	
Шетел ұйымдарына инвестициялар бойынша бағамдық айырма	629	-	-	-	-	-	-	-	-	
Меншік иелерімен операциялар, барлығы (710 жолмен 719 жолды қоса алғанда сомасы)	700	-	-	-	-	-	-	-	-	
оның ішінде:										
Қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру	710	-	-	-	-	-	-	-	-	
оның ішінде:										
қызметкерлердің көрсететін қызметтерінің құны		-	-	-	-	-	-	-	-	
қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру схемалары бойынша акциялар шығару		-	-	-	-	-	-	-	-	
қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру схемасына қатысты салық тиімділігі		-	-	-	-	-	-	-	-	
Меншік иелерінің жарналары	711	-	-	-	-	-	-	-	-	
Меншікті үлес құралдарын (акцияларын) шығару	712	-	-	-	-	-	-	-	-	
Бизнесі біріктіруге байланысты үлестік құралдарды шығару	713	-	-	-	-	-	-	-	-	
Айырбасталатын құралдардың үлестік компоненті (салық тиімділігін шегергенде)	714	-	-	-	-	-	-	-	-	
Дивидендтер төлеу	715	-	-	-	-	-	-	-	-	
Меншік иелерінің пайдасына өзге де үлестіру	716	-	-	-	-	-	-	-	-	

2021 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл ішінде капиталдағы өзгерістер туралы есеп
«ҚазАвтоЖол» Ұлттық компаниясы» Акционерлік қоғамы
№4 нысан

мың теңгемен

	Жол коды	Бас ұйым капиталы					Басқаламайтын меншік иелерінің үлесі	Капитал жиыны
		Жарғылық (акционерлік) капитал	Эмиссиялық кіріс	Сатып алынған меншікті үлес құралдары	Басқа жиынтық табыстың компоненттегі	Бөлінбеген пайда		
Меншік иелерімен жасалатын басқа да операциялар	717	-	-	-	-	-	-	
Басқалауды жоғалтуға әкеп соқпайтын еншілес ұйымдардағы қатысу үлесіндегі өзгерістер	718	-	-	-	-	-	-	
Басқа операциялар	719	-	-	-	-	-	-	
Есепті жылдың 31 желтоқсанындағы қалдық (500 жол+600 жол+700 жол)	800	2,342,779	-	-	636	(49,211,800)	(46,868,385)	

* Осы бағанда келтірілген кейбір сомалар 2020 жылға арналған жылдық қаржылық есептілікке сәйкес келмейді, өйткені жүргізілген қайта сыныптауды және өткен кезеңдер үшін жылдық қаржылық есептіліктің тиісті бағдарын ретроспективті қайта есептеуді көрсетеді, "Қателерді түзету" туралы ескертуді қараңыз.

Басқарма төрағасы

Қасымбаев М.М.
(тегі, аты, әкесінің аты)

Бухгалтерлік есеп
департаментінің директоры
Бас бухгалтер:

Медеубаева Г.К.
(тегі, аты, әкесінің аты)

7 шілде 2022 жыл

Есеп беретін кәсіпорын

Қазақстанда шаруашылық қызметін жүзеге асыру шарттары

«ҚазАвтоЖол» Ұлттық компаниясы» Акционерлік қоғамының (бұдан әрі – «Компания») қызметі Қазақстан аумағында басымырақ жүргізіледі. Сәйкесінше, Компания бизнесіне дамушы нарықтың ерекшеліктері тән болып келетін Қазақстанның экономикасы мен қаржы нарықтары әсер етеді. Құқықтық, салық және әкімшілік жүйелері әрі қарай дамып келеді, бірақ бұл олардың жиі өзгертулерге шалдығатын талаптарын талқылаудың күрделілігімен ұштасады, оған қоса өзге де заңды және қазыналық тосқауылдармен бірге бизнесін Қазақстанда жүргізетін кәсіпорындар үшін қосымша қиындықтар тудырады. Әлемдік нарықтардағы мұнай бағасының тұрақсыздығы және коронавирустық инфекцияның пандемиясы да экономикалық қызметті жүзеге асыру жағдайларының белгісіздігін арттырады.

2022 жылғы 2 қаңтарда Батыс Қазақстанда сұйытылған табиғи газ бағасының көтерілуіне байланысты наразылықтар басталды. Назылықтар басқа қалаларға таралды және жаппай тәртіпсіздіктерге әкелді. Үкімет 2022 жылғы 5 қаңтардан 19 қаңтарға дейінгі кезеңге төтенше жағдай енгізу туралы жариялады. Қазақстан Республикасының Президенті фискалдық шараларды қоса алғанда, ықтимал шаралар туралы бірқатар жария мәлімдемелер жасады.

2022 жылғы 19 қаңтарда төтенше жағдай режимі жойылды. Қазіргі уақытта басшылықтың сандық мәнде Үкімет қабылдаған кез келген жаңа шаралар Компанияның қаржылық жағдайына қандай әсер ете алатынын немесе жоғарыда көрсетілген оқиғалар Қазақстан экономикасына қандай әсер ететінін бағалау мүмкіндігі жоқ. Осы қаржылық есептілік күніне осы оқиғалар компанияның құрылыс процесіне, операциялық қызметіне және қаржылық жағдайына елеулі әсер еткен жоқ.

Соңғы уақытта Украина аумағында байқалған әскери қақтығыс Қазақстандағы экономикалық белгісіздік деңгейін қосымша арттырды.

Ұсынылған қаржылық есептілік Қазақстанда бизнес жүргізу шартының Компания қызметіне және қаржылық жағдайына қалай әсер ететіні туралы басшылықтың көзқарасын білдіреді. Болашақ шаруашылық жүргізудің нақты әсері басшылықтың бағалауынан өзгеше болуы мүмкін.

Ұйымдастырушылық құрылымы және қызметі

Компания «Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігінің Автомобиль жолдары комитетінің «Қазақавтожол» (бұдан әрі – ҚР ИИДМ ӨАЖ) РММ шаруашылық жүргізу құқығындағы Республикалық мемлекеттік кәсіпорнының «Қазақавтожол-Көкшетау» еншілес мемлекеттік кәсіпорнын қайта ұйымдастыру туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2013 жылғы 1 ақпандағы № 79 Қаулысының негізінде Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес құрылды. Бастапқы мемлекеттік тіркелген күні: 2013 ж. 13 наурыз, бұл Мемлекеттік тіркелу туралы № 2934-1901-01-АҚ куәлігімен расталады

Компания акционері Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті (бұдан әрі – «ҚР ҚМ ММЖК» немесе «Жалғыз акционер») атынан Қазақстан Республикасының Үкіметі болып табылады.

Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігі (бұдан әрі – «ҚР ИИДМ») Компания акцияларының мемлекеттік пакетін 100% иелену және пайдалану құқығын тиісті тапсыру- қабылдау актісінің негізінде жүзеге асыратын мемлекеттік орган болып табылады

Компанияның жарғысына сәйкес оның негізгі қызмет түрлері:

- мемлекеттік тапсырма негізінде жалпыға ортақ пайдаланылатын республикалық және халықаралық маңызы бар автомобиль жолдарының желісін дамыту жөніндегі бюджеттік инвестициялық жобаларды іске асыру;
- мемлекеттік тапсырманы орындау шеңберінде жалпыға ортақ пайдаланылатын республикалық және халықаралық маңызы бар автомобиль жолдарын жобалауды, салуды, қайта құру, жөндеуді және күтіп-ұстауды ұйымдастыру;
- мемлекеттік тапсырманы орындауды ұйымдастыру шеңберінде жалпыға ортақ пайдаланылатын халықаралық және республикалық маңызы бар автомобиль жолдарын салу, қайта құру, жөндеу және күтіп ұстау барысы мен сапасын бақылау;
- ақылы автомобиль жолдарын сенімгерлік басқару;
- ақылы автомобиль жолымен көлік құралдарының іркіліссіз және қауіпсіз жүріп өтуіне кедергі келтіретін ақауларды жою;
- ақылы автомобиль жолдарымен жүріп өту үшін ақы жинау; және
- Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған өзге де қызмет түрлері жатады.

2013 жылғы 30 мамырда ҚР ҚМ ММЖК, ҚР ИИДМ АЖК мен Компания арасында республикалық маңызы бар жалпы пайдаланымдағы "Астана-Щучинск" автомобиль жолының учаскесін кейіннен сатып алу құқығынсыз 10 жыл мерзімге Компанияның сенімді басқаруына беру туралы сенімді басқару шарты жасалды. Сенімді басқару шарты Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2013 жылғы 1 шілдеде тіркелді. Сенімді басқару көлік құралдарының жүріп өтуі үшін ақы алуды, күтіп ұстауды және ағымдағы жөндеуді қамтиды.

2020 және 2021 жылдары қосымша келісімдермен көлік құралдарының жүргені үшін ақы алу үшін "Астана-Теміртау", "Астана-Қапшағай", "Алматы-Қорғас", "Орал - РФ шекарасы (Саратовқа)", "Орал - РФ шекарасы (Самараға)", "Шымкент-Өзбекстан шекарасы (Ташкентке)", "Ақтөбе - РФ шекарасы (Орынборға)", "Қызылорда-Шымкент", "Шымкент-Тараз", "Қарабұтақ-Қызылорда", "Щучинск - Көкшетау - Петропавл", "Атырау-Бейнеу-Өзбекстан шекарасы", "Нұр-Сұлтан-Қостанай-РФ шекарасы (Троицкке)", "Нұр-Сұлтан-Павлодар", "Қапшағай – Талдықорған", "Тараз-Қайнар", "Павлодар – РФ шекарасы (Омбыға)", "Павлодар-Семей-Қалбатау", "Ақтөбе-Орал", "Ақтау-Бейнеу" автомобиль жолдарының телімдері қосылды.

2016 жылғы 11 ақпанда 233-бағдарлама бойынша мемлекеттік тапсырманы (бұдан әрі - "233-бағдарлама") ұйымдастыруды орындау үшін ҚР ҚМ ММЖК, ҚР ИИДМ және Компания арасында "Астана-Қарағанды-Балқаш-Күрті-Қапшағай-Алматы" км 2152-2295 (143 км = 81км+62км) автомобиль жолының "Орталық-Оңтүстік" дәлізінің "Күрті-Бұрылбайтал" телімін сенімді басқаруға беру туралы шарт жасалды.

2016 жылдың 18 ақпанында Компания мен Еуропалық Қайта құру және Даму Банкінің арасында 103,000 мың АҚШ доллары сомасына кредит келісіміне қол қойылды, осы келісімге сәйкес 2214-2295 км «Күрті – Бұрылбайтал» автомобиль жолының телімін қайта құру жобасы қаржыландырылады.

2016 жылдың 26 қазанында Компания мен Еуропалық Қайта құру және Даму Банкінің (бұдан әрі – «ЕКДБ») арасында 86,000 мың АҚШ доллары сомасына кредит келісіміне қол қойылды, осы келісімге сәйкес 2152-2214 км «Күрті – Бұрылбайтал» автомобиль жолының телімін қайта құру жобасы қаржыландырылады.

2016 жылдың 31 наурызында 233-бағдарламасының орындалуын ұйымдастыру үшін ҚР ҚМ ММЖК, ҚР ИИДМ және Компания арасында 906-1321 км «РФ шекарасы (Омскіге) Майқапшағай (ҚХР-на шығу)» жалпыға ортақ пайдаланылатын республикалық маңызы бар автомобиль жолындағы «Қалбатау-Майқапшағай» телімін; 287-1073 км «Алматы-Өскемен» жалпыға ортақ пайдаланылатын республикалық маңызы бар автомобиль жолындағы «Талдықорған-Қалбатау-Өскемен» телімін; 0-184 км «Үшарал-Достық» жалпыға ортақ пайдаланылатын республикалық маңызы бар автомобиль жолын; 7-273 км «Меркі-Бұрылбайтал» жалпыға ортақ пайдаланылатын республикалық маңызы бар автомобиль жолын сенімгерлік басқаруға беру туралы шарты жасалды.

2017 жылдың 21 сәуірінде 233 Бағдарламасының орындалуын ұйымдастыру үшін ҚР ҚМ ММЖК, ҚР ИИДМ және Компания арасында 0-1 және 52-53 км «Астана қ. айналып өту» автомобиль жолының телімін, 1246-1247 км «Қостанай, Астана, Қарағанды қк. арқылы М-36 РФ шекарасы (Екатеринбургке)-Алматы» сенімгерлік басқаруға беру туралы шарты жасалды.

2017 жылы Компания мен Қытайдың Экспорттық-Импорттық Банкі арасында (бұдан әрі – «Қытайдың ЭксИм Банкі») жалпы сомасы 1,667,577 мың АҚШ долларлық кредит келісіміне қол қойылды, осы келісімге сәйкес «Қалбатау-Майқапшағай», «Талдықорған-Қалбатау-Өскемен», «Меркі-Бұрылбайтал» және «Астана қ. айналып өту» автомобиль жолының телімдерін қайта құру жобалары қаржыландырылатын болады.

2018 жылғы 5 мамырда ҚР ҚМ ММЖК, ҚР ИИДМ және Компания арасында 233-бағдарламаны орындауды ұйымдастыру үшін "РФ шекарасы (Екатеринбургке)-Қостанай, Астана, Қарағанды қалалары арқылы Алматы" республикалық маңызы бар автомобиль жолының 1492,4-1855 км "Қарағанды-Балқаш" телімін сенімді басқаруға беру туралы шарт жасалды.

2018 жылы Компания мен Қытайдың ЭксИм Банкі арасында жалпы сомасы 727,212 мың АҚШ долларлық кредит келісіміне қол қойылды, осы келісімге сәйкес «Қарағанды-Балқаш» автомобиль жолының телімдерін қайта құру жобалары қаржыландырылатын болады.

2019 жылдың 12 сәуірінде 233-бағдарламасының орындалуын ұйымдастыру үшін ҚР ҚМ ММЖК, ҚР ИИДМ және Компания арасында 616-833 км «Атырау-Астрахань» телімін, оның ішінде «Ресей Федерациясы шекарасы (Орскке) – Ақтөбе-Атырау- Ресей Федерациясы шекарасы (Астраханьға)» автомобиль жолы Атырау қаласы солтүстік айналып өту мен «Астана-Қарағанды-Балқаш-Алматы» республикалық маңызды автомобиль жолдарының 0-67 км «Қапшағай-Күрті» телімін сенімді басқаруға беру туралы шарты жасалды.

2019 жылдың 6 мамырында 233-бағдарламасының орындалуын ұйымдастыру үшін ҚР ҚМ ММЖК, ҚР ИИДМ және Компания арасында «Ресей Федерациясы шекарасы (Орскке) – Ақтөбе-Атырау- Ресей Федерациясы шекарасы (Астраханьға)» ортақ пайдаланылатын республикалық маңызды автомобиль жолдарының 11-100 км «Атырау-Астрахань» телімін сенімді басқаруға беру туралы шарты жасалды.

2109 жылдың 31 мамырында Компания мен ЕҚДБ арасында «616-833 км, оның ішінде Атырау қаласының солтүстік айналымын қоса алғанда «Ресей Федерациясы шекарасы (Орскке) – Ақтөбе-Атырау- Ресей Федерациясы шекарасы (Астраханьға)» автомобиль жолын қайта құру қаржыландырылатын 103,790,233 мың теңге сомаға несие келісіміне қол қойылды.

2019 жылдың 19 шілдесінде 233-бағдарламасының орындалуын ұйымдастыру үшін ҚР ҚМ ММЖК, ҚР ИИДМ және Компания арасында 0-144 км «Подстепное-Федоровка-Ресей Федерациясы шекарасы» А-30 республикалық маңызы бар жолды сенімгерлік басқаруға беру туралы шарты жасалды.

2019 жылдың 26 қарашасында Компания мен ЕҚДБ арасында 0-67 км «Қапшағай - Күрті» республикалық маңызды автомобиль жолының «Астана-Қарағанды-Балқаш-Алматы» Орталық-Оңтүстік дәлізін қайта құру жобасын қаржыландыруға 34,479,731 сомаға несие келісіміне қол қойылды.

2019 жылғы 24 желтоқсанда Компания мен Консорциум арасында "Computer Vision Technologies" ЖШС, "Теміржол жөндеу" ЖШС және "FAR EASTERN ELECTRONIC TOLL COLLECTION CO., LTD" құрамымен республикалық маңызы бар автомобиль жолдарымен жүріп өту үшін ақы алу жүйесін орнату және оған қызмет көрсету бойынша 11 жылдық мерзімге шарт жасалды. Шарттың жалпы сомасы ҚҚС-сыз 138,777,010 мың теңгені құрады, ол күрделі жұмыстардың 25,688,029 мың теңге мөлшеріндегі құнынан және сервистік қызмет көрсету қызметтерінің 113,108,981 мың теңге мөлшеріндегі құнынан тұрады. Инвестицияларды өтеу әрбір учаске бойынша есеп жүргізе отырып, ақы алудан түсетін қаражат есебінен ғана жүзеге асырылады. Инвестицияларды өтеу бойынша төлемді жүзеге асыру үшін ақы алудан қаражат жеткіліксіз болған жағдайда, жетіспейтін сома келесі кезеңге ауыстырылады және қаражат жеткілікті болған кезде төленеді.

2020 жылғы 18 мамырда 233 бағдарламасы бойынша мемлекеттік тапсырманы орындауды ұйымдастыру үшін Есіл өзені арқылы өтетін көпірден Нұрсұлтан Назарбаев атындағы халықаралық әуежайға дейінгі телімде Қабанбай батыр даңғылын, оның ішінде Қабанбай батыр даңғылы бойынша Тұран даңғылына дейінгі көлік торабы ҚР ҚМ ММЖК, ҚР ИИДМ және Компания арасында сенімді басқаруға беру туралы шарт жасалды.

2020 жылғы 17 қыркүйекте Компания мен Азия даму банкі арасында 64,025,854 мың теңге сомасына №3829KAZ кредиттік келісімге қол қойылды, оған сәйкес Ақтөбе мен Қандыағаш арасындағы ұзындығы шамамен 89 км автомагистраль учаскесін қайта құрылымдау жобасы қаржыландырылады, оның ішінде I-санат стандартына сәйкес жолды кеңейту, әйелдер үшін санитариялық-гигиеналық жағдайлары бар жол бойындағы сервис аймақтарын салу, көпірлерді қайта құрылымдау, ауылдар мен қалаларда екі айналма жол салу және кейбір жол жүрісі қауіпсіздігін жақсарту бар.

2021 жылғы 13 қаңтарда "Қазақстан Республикасының Заңын іске асыру туралы "2021-2023 жылдарға арналған республикалық бюджет туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2020 жылғы 10 желтоқсандағы № 840 қаулысына және "Автомобиль жолдарын басқару жөніндегі ұлттық оператор туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2013 жылғы 30 шілдедегі №744 қаулысына сәйкес ҚР ИИДМ мен Компания арасында 091 бағдарламасын орындауды ұйымдастыру үшін жалпы пайдаланымдағы автомобиль жолдарын жөндеуге және олардың сапасын жақсартуға бағытталған күтіп-ұстауды ұйымдастыруға арналған шарт және ҚР ИИДМ мен Компания арасында республикалық деңгейде автомобиль жолдарын дамытуға арналған 003 бағдарламасын орындауды ұйымдастыру үшін шарт жасалды.

2021 жылғы 19 қаңтарда "2021 - 2023 жылдарға арналған республикалық бюджет туралы "Қазақстан Республикасының Заңын іске асыру туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2020 жылғы 10 желтоқсандағы № 840 қаулысына және "Автомобиль жолдарын басқару жөніндегі ұлттық оператор туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2013 жылғы 30 шілдедегі №744 қаулысына сәйкес 240-бағдарламаны орындауды ұйымдастыру үшін ҚР ИИДМ мен Компания арасындағы Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шекарасы арқылы өткізу пункттерін салуды және қайта құруды ұйымдастыру бойынша мемлекеттік қызметтер көрсету шарты жасалды.

2021 жылғы 19 наурызда ҚР ҚМ ММЖК, ҚР ИИДМ және Компания арасында 233-бағдарлама бойынша мемлекеттік тапсырманы орындауды ұйымдастыру үшін А-17 "Қызылорда-Павлодар-Успенка-РФ шекарасы" республикалық маңызы бар автомобиль жолының 12-424 км "Қызылорда-Жезқазған" телімін сенімді басқаруға беру туралы шарт жасалды.

2021 жылы Компания мен Қытай Эксимбанкі арасында жалпы сомасы 199,683 мың АҚШ долларына кредиттік келісімге қол қойылды, оған сәйкес Қабанбай батыр даңғылын қайта құрылымдау жөніндегі жоба қаржыландырылатын болады.

2021 жылы Компания мен ЕҚҚДБ арасында 96,918,422 мың теңге сомасына кредиттік келісімге қол қойылды, оған сәйкес республикалық маңызы бар А-17 "Қызылорда-Павлодар-Успенка-РФ шекарасы" автомобиль жолының 12-424 км "Қызылорда-Жезқазған" телімін қайта құрылымдау жобасы қаржыландырылады.

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания қызметкерлерінің жалпы саны 1,148 адам (2020 жылғы 31 желтоқсан: 1,095 адам).

Компанияның заңды мекенжайы: Қазақстан Республикасы, Нұр-Сұлтан қ., «Байқоңыр» ауданы, Өндіріс ТА, Өндіріс көш., 72/1 ғимараты.

Компанияның нақты мекенжайы: Қазақстан Республикасы, Нұр-Сұлтан қ., Қонаев к-сі, 10.

Есепке алу негіздері

Сәйкестігі туралы мәлімдеме

Осы жылдық қаржылық есептілік Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2017 жылғы 28 маусымдағы № 404 бұйрығына (бұдан әрі - "Бұйрық") сәйкес дайындалды. Бұйрықпен жылдық қаржылық есептіліктің тізбесі мен нысандары айқындалды, сондай - ақ Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (бұдан әрі - "ХҚЕС") сәйкес түсіндірме жазбаны дайындау бойынша талап белгіленді. Тану және бағалау бойынша ХҚЕС талаптары осы жылдық қаржылық есептілікті жасау кезінде де қолданылды.

Функционалдық валюта және есептілікті ұсыну валютасы

Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы теңге (бұдан әрі – теңге) болып табылады және осы валюта Компанияның функционалдық валютасы, сондай-ақ осы қаржылық есептілігі ұсынылған валюта болып табылады. Теңгемен берілген барлық сандық көрсеткіштер, басқаша көрсетілмесе, ең жақын мың теңгеге дейін жуықталған.

Есептік бағалаулар мен кәсіби пайымдамаларды пайдалану

Қаржылық есептілікті ХҚЕС-ке сәйкес дайындау басшылықтан есеп саясатының қолданылатын қағидаларына және активтердің, міндеттемелердің, кіріс пен шығынның көрсетілетін сомасына ықпал ететін кәсіптік пайымдауды, есептік бағалаулар мен болжамдарды қолдануды талап етеді. Нақты нәтижелер қолданылған бағалаулардан өзгеше болуы мүмкін.

Бағалаулар және солардың негізінде жасалған болжамдар тұрақты түрде талданып тұрады. Бағалаулардағы түзетулер тиісті бағалаулар қайта қарастырылған есеп беру кезеңінде және де олар қатысты болатын кез келген кейінгі кезеңде танылады.

Есеп саясатының жағдайларын қолдану барысында қалыптасқан және қаржылық есептілігінде көрсетілген сомаға елеулі әсер еткен ең маңызды пайымдаулар туралы ақпарат келесі ескертпелерде ұсынылған:

- "Түсім және сенімді басқару шарттарының есебі" және "Түсім" ескертпелері – түсім және сенімді басқару шарттарының есебі; мәміледе Компания принципал емес, агент ретінде әрекет ететінін анықтау.

Келесі есепті жылы қаржылық есептілікте көрсетілген көрсеткіштерді елеулі түрде өзгерту талап етілетін елеулі тәуекелмен ұштасқан есептік бағалауға қатысты болжамдар мен белгісіздіктер туралы ақпарат мынадай ескертпелерде ұсынылған:

- "Болашақ кезеңдердің шығыстары бойынша кейінге қалдырылған өтеу және болашақта өтелетін кейінге қалдырылған кіріс" ескертпесі - болашақ кезеңдердің шығыстары бойынша кейінге қалдырылған өтеу сомасын дисконттау кезіндегі болжамдар.

Әділ құнын бағалау

Компанияның есепке алу саясатының белгілі бір жағдайлары және бірқатар мәліметтерінің ашылуы қаржылық және қаржылық емес активтері мен міндеттемелерінің әділ құнын бағалауды талап етеді.

Активтердің немесе міндеттемелердің әділ құнын бағалаған кезде Компания бұл мүмкін болғанша, қадағаланатын нарықтық деректерді пайдаланады. Әділ құнды бағалау сәйкесінше бағалау әдістерінің шеңберінде қолданылатын бастапқы деректерге байланысты әділ құны сатысының түрлі деңгейлеріне жатады:

- 1-деңгей: белсенді нарықтардағы ұқсас активтер мен міндеттемелерге белгіленген өтімді (түзетілмеген) бағалары.
- 2-деңгей: тікелей (яғни, тікелей баға), не жанама (яғни, бағалар негізінде анықталған) 1-деңгейді бағалау үшін қолданылатын белгіленетін құндардан басқа, бастапқы мәліметтері.
- 3-деңгей: қадағаланатын нарықтық мәліметтерге (қадағаланбайтын бастапқы мәліметтер) негізделмеген активтер мен міндеттемелерге арналған бастапқы мәліметтер.

Активтің немесе міндеттеменің әділ құнын бағалау үшін қолданылатын бастапқы деректерді әділ құны иерархиясының әртүрлі деңгейіне жатқызуға мүмкін болса, онда тұтас алғанда әділ құнын бағалау барлық бағалау үшін елеулі болып табылатын ең төмен деңгейдегі бастапқы деректері сәйкес келетін иерархия деңгейіне жатқызылады. Компания бір жыл ішінде осы өзгеріс болған есеп беру кезеңінің аяқталу күні әділ құны иерархиясының деңгейлері арасындағы аудармаларды таниды.

Басшылық компанияның қаржы активтері мен міндеттемелерінің әділ құны әрбір есепті күнге олардың баланстық құнына жақындады деп есептейді. Компанияның қаржы активтері мен міндеттемелерінің әділ құны әділ құн иерархиясының 3-деңгейіне жатады.

Есеп саясатының негізгі ережелері

Төменде сипатталған есеп саясатының ережелері осы қаржылық есептілікте ұсынылған барлық есеп беру кезеңінде дәйекті түрде қолданылды.

Түсім және сенімді басқару шарттарын есепке алу

Жолдарды қайта жаңартуды ұйымдастыру бойынша сенімді басқару шарттары

Компанияның 2016 жылғы 11 ақпандағы шартқа сәйкес "Күрті-Бурылбайтал", 2016 жылғы 31 наурыздағы шартқа сәйкес "Қалбатау-Майқапшағай", "Талдықорған-Қалбатау-Өскемен", "Мерке-Бурылбайтал", 2017 жылғы 21 сәуірдегі шартқа сәйкес "Астана қ. айналып өту" және 2018 жылғы 5 мамырдағы шартқа сәйкес "Қарағанды-Балқаш", 2019 жылғы 12 сәуірдегі шарттарға сәйкес "Атырау-Астрахань", Атырау қ. Солтүстік айналма жолы, 2019 жылғы 12 сәуірдегі шартқа сәйкес "Қапшағай-Күрті", 2019 жылғы 6 мамырдағы шартқа сәйкес "Ақтөбе - Қандыағаш", 2019 жылғы 19 шілдедегі Шартқа сәйкес "Подстепное-Федоровка", 2020 жылғы 18 мамырдағы шартқа сәйкес Қабанбай батыр даңғылы, 2021 жылғы 19 наурыздағы Шартқа сәйкес "Қызылорда-Жезқазған" сенімді басқарудағы автомобиль жолдары телімдері бар. ("Ұйымдық құрылым және қызмет" ескертпесі).

Сенімді басқару шарттарының талаптарына сәйкес Компания автомобиль жолдарының телімдерін қайта жаңарту жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыруды және басқаруды жүзеге асыруға, содан кейін ақылы қозғалысты ұйымдастыруды және сенімді басқару объектілерін одан әрі пайдалануды жүзеге асыруға міндетті. Компанияның автомобиль жолдары телімдерін қайта құрылымдау жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру және басқару жөніндегі қызметтерді көрсетуге байланысты шығындарды өтетуге құқығы бар.

Ақылы жолдарды сенімді басқару шарты

2013 жылғы 30 мамырда ҚР ҚМ ММЖК, ҚР ИИДМ АЖК (бұдан әрі – "Принципал") мен Компания арасында республикалық маңызы бар жалпы пайдаланымдағы "Астана-Щучинск" автомобиль жолының телімін кейіннен сатып алу құқығынсыз 10 жыл мерзімге компанияның сенімді басқаруына беру туралы сенімді басқару шарты жасалды. Сенімді басқару көлік құралдарының жүріп өтуі үшін ақы алуды, күтіп ұстауды және ағымдағы жөндеуді қамтиды.

2020 және 2021 жылдары қосымша келісімдермен көлік құралдарының жүргені үшін ақы алу үшін "Астана-Теміртау", "Астана-Қапшағай", "Алматы-Қорғас", " Орал - РФ шекарасы (Саратовқа)", " Орал - РФ шекарасы (Самараға) ", "Шымкент- Өзбекстан шекарасы (Ташкентке)", "Ақтөбе - РФ шекарасы (Орынборға)", "Қызылорда-Шымкент", "Шымкент-Тараз", "Қарабұтақ-Қызылорда", "Щучинск - Көкшетау - Петропавл", "Атырау-Бейнеу-Өзбекстан шекарасы", " Нұр-Сұлтан-Қостанай-РФ шекарасы (Троицкке)", "Нұр-Сұлтан-Павлодар", "Қапшағай – Талдықорған", "Тараз-Қайнар", " Павлодар – РФ шекарасы (Омбыға)", "Павлодар-Семей-Қалбатау", "Ақтөбе-Орал", "Ақтау-Бейнеу" автомобиль жолдарының телімдері қосылды.

Сенімді басқару шартының объектісін беру меншік құқығының өтуіне әкеп соқпайды.

Шарт компанияға ҚР ҚМ ММЖК атынан компания бөгде ұйымдарды тартатын жол учаскелеріне қатысты көлік құралдарының жүріп өтуі үшін ақы алуды ұйымдастыру және автомобиль жолдарын күтіп ұстау мен ағымдағы жөндеуді ұйымдастыру бойынша келтірілген шығындардың өтемін алуға құқық береді. Сондай-ақ компанияның өз күшімен жүргізілген күтіп-ұстауға жұмсалған шығыстарды өтетуге құқығы бар, онда тәуекелдерді өзінде сақтайды.

Түсім

ХҚЕС (IFRS) 15 стандартына сәйкес Компания өзін қызмет көрсету бөлігінде Агент деп санайды:

- мемлекеттік тапсырманы орындау шеңберінде, не тартылған инвестициялар есебінен мемлекеттік бағдарламаларды орындауды ұйымдастыру үшін жолдарды қайта құрылымдауға және қызметтер көрсету шарттарына сенімді басқару шарттары бойынша халықаралық және республикалық маңызы бар жалпыға ортақ пайдаланылатын автомобиль жолдарын салуды, қайта құрылымдауды, жөндеуді және күтіп ұстауды ұйымдастыру;
- ақылы автомобиль жолдарымен жүріп өткені үшін ақы жинау және ақылы автомобиль жолдарының қызметін ұйымдастыру (ұстау және жөндеу).

Толық сипаттама "Түсім" ескертпесінде келтірілген.

Компания түсімді агент ретінде қызмет көрсетілуіне қарай уақыт ішінде таниды.

Автомобиль жолдарын салуды, қайта құрылымдауды, жөндеуді және күтіп ұстауды ұйымдастыру жөніндегі қызметтер бойынша тануға жататын түсім сомасын айқындау үшін аяқталу сатысы компанияның қызметтерді орындау үшін жұмсаған шығындары негізінде ай сайынғы негізде бағаланады. Компания бұл әдісті орынды деп санайды, өйткені мемлекеттік тапсырманы орындау шеңберінде немесе тартылған инвестициялар есебінен халықаралық және республикалық маңызы бар жалпыға ортақ пайдаланылатын автомобиль жолдарын салуды, қайта құрылымдауды, жөндеуді және күтіп ұстауды ұйымдастыру бойынша қызметтер көрсетумен байланысты жұмсалған басқарушылық және операциялық шығындар негізінде ай сайын Принципалға есеп береді.

ХҚЕС (IFRS) 15 сәйкес Компанияның бағалауы бойынша халықаралық және республикалық маңызы бар жалпыға ортақ пайдаланылатын автомобиль жолдарын салуды, қайта құрылымдауды, жөндеуді және күтіп ұстауды ұйымдастыру жөніндегі барлық қолданыстағы шарттар жолдарды салуды, қайта құрылымдауды, жөндеуді немесе күтіп ұстауды ұйымдастыру және басқару жөніндегі қызметтерге қатысты орындауға бір міндеттемені қамтиды.

Ақылы автомобиль жолдарының қызметін ұйымдастыру және басқару жөніндегі сенімді басқару шартында орындауға екі міндеттеме бар: жол жүру ақысын жинау және жолдарды күтіп ұстауды ұйымдастыру. Осы Шарт бойынша шығындарды өтеу төлемақы жинау нәтижесінде алынған ақша қаражаты есебінен жүргізіледі.

Барлық шарттарға қатысты түсім жинақтаушы қорытынды деп танылған түсімнің сомасы айтарлықтай азаймайтындай дәрежеде танылады. Қолданыстағы шарттарда қаржыландырудың маңызды құрамдас бөліктері жоқ, өйткені уәде етілген өтеу сомасы мен уәде етілген қызметтерді сатудың ақшалай бағасы мен міндеттемені орындау сәті мен төлем жүргізілген сәт арасындағы уақыт аралығы арасында шамалы айырмашылық жоқ.

ҚР ИИДМ АЖК атынан ҚР ҚМ ММЖК және ҚР ИИДМ шарттар бойынша міндеттемелерді орындау нәтижесінде қалыптастырылған жол құрылысын, қаута құрылымдауды және жөндеуді қаржыландыру үшін алынған алғытөлемдер қаржыландырудың елеулі құрамдаушысын қамтымайды, өйткені Компания өз қызметі процесінде агент ретінде әрекет етеді және процесі ұйымдастыру мен басқару бойынша өз қызметінің орнынан алатын таза өтем сомасындағы түсімді таниды.

Комиссиялық сыйақылар және Компанияның тікелей шығыстарын өтеу

Алынған комиссиялық сыйақыларға қатысты Компания шарттар бойынша негізгі операцияларды жүзеге асыру кезінде ол агент ретінде әрекет етеді деген қорытындыға келді. Бұл ретте Компания заңнамаға сәйкес компания барлық тәуекелдерді сақтайтын өз күшімен жүргізілген күтіп-ұстауға арналған шығындарды қоса алғанда, Компанияның өзінің басқарушылық қызметімен тікелей байланысты шығындар шеңберінде принципал ретінде әрекет етеді. Осы шығындар, сондай-ақ қолданыстағы шарттар шеңберінде ҚР ИИДМ АЖК-нен өтелуге жатады.

15 ХҚЕС (IFRS) сәйкес Компанияның агент немесе принципал ретінде әрекет етуін бағалау Компанияның тауарлар мен қызметтерді сатып алушыға бергенге дейін олардың бақылауына ие болуына немесе болмауына негізделеді.

Болашақ кезендердің кірістері

Компания банктік қарыздар шарттары шеңберінде ұйымдастыру және резервтеуге комиссияларды төлеу үшін ақша қаражаты түрінде ҚР ИИДМ АЖК-нан өтем алады. Бұл өтем болашақ кезендердің кірістері ретінде көрсетіледі және өзге де кірістер құрамында банктік қарыздарды пайдалану мерзімі ішінде пайда мен шығындар туралы есептің құрамында тікелей желілік әдіспен танылады.

Қаржылай кірістер және шығындар

Компанияның қаржылық кірістері мен шығындары құрамына мыналар кіреді:

- пайыздық кіріс;
- пайыздық шығындарды өтеу;
- комиссиялар бойынша дисконттың амортизациясы
- пайыздық шығын.

Пайыздық кіріс пен шығын тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісімен танылады. Дивидендтік кіріс Компанияның төлемді алуға құқығы пайда болған күні пайда немесе залал құрамында танылады.

Шетел валютасы

Шетел валютасындағы операциялар

Шетел валютасында жүргізілетін операциялар осы операциялар жасалатын күні белгіленген айырбастау бағамдары бойынша Компанияның функционалдық валютасына қайта есептеледі.

Есеп беру күніндегі жағдай бойынша шетел валютасында көрсетілген монетарлық активтер мен міндеттемелер осы есеп беру күні қолданылатын функционалдық валютаға айырбастау бағамы бойынша ауыстырылады. Монетарлық баптары бойынша оң немесе теріс бағамдық айырма тиімді пайыз мөлшерлемесі бойынша есептелген пайызға түзетілген есеп беру кезеңінің басында функционалдық валютада тиісті бабының амортизацияланған құны мен есеп беру кезеңіндегі төлемдер және осы есеп беру кезеңінің аяғында айырбас бағамы бойынша қайта есептелген шетел валютасында осы баптың амортизацияланған құны арасындағы айырма болып табылады. Шетел валютасында көрсетілген және әділ құн бойынша бағаланатын ақшалай емес активтер мен міндеттемелер әділ құнды белгілеу күні қолданылатын айырбастау бағамы бойынша функционалдық валютада қайта есептелінеді. Шетел валютасында бастапқы құнымен бағаланатын ақшалай емес баптар тиісті операция жасалған күні белгіленген айырбастау бағамы бойынша қайта есептелінеді.

Сату үшін қолда бар қаржылық активтер санатына жіктелген үлестік құралдарын қайта есептегенде туындайтын және өзге жиынтық кіріс құрамында танылатын айырмаларды қоспағанда, қайта есептеген кезде туындайтын бағамдық айырмалар кезең ішіндегі пайда немесе залал құрамында танылады.

Табыс салығы

Табыс салығы бойынша шығынға ағымдағы табыс салығы және кейінге қалдырылған салық қосылады және ол бизнесті біріктіру бойынша мәмілеге немесе тікелей меншікті капитал құрамында немесе өзге жиынтық кіріс құрамында танылатын операцияларға жатқызылатын бөлігін қоспағанда, кезең ішіндегі пайда немесе залал құрамында көрсетіледі.

Ағымдағы салық

Ағымдағы табыс салығы – бұл салық салынатын пайдаға немесе бір жылдағы салық залалына қатысты төленуі немесе өтелуі күтілетін және қолданылатын немесе мәнісі бойынша есеп беру күніндегі жағдай бойынша қолданылатын салық мөлшерлемелері негізінде есептелген салық сомасы, сондай-ақ өткен жылдағы табыс салығы бойынша түзетулер.

Ағымдағы табыс салығы бойынша міндеттемені есептеуге дивидендтерге байланысты туындаған салық міндеттемесінің шамасы да қосылады.

Кейінге қалдырылған салық

Кейінге қалдырылған салық қаржылық есептілігінде көрсету мақсатында анықталатын активтер мен міндеттемелердің баланстық құны мен оның салықтық базасы арасында туындайтын уақытша айырмаға қатысты танылады. Кейінге қалдырылған салық: бизнесті біріктіру бойынша мәміле болып табылмайтын және бухгалтерлік, салық салынатын пайдаға немесе салық залалына әсер етпейтін мәмілені жүзеге асыру нәтижесінде актив пен міндеттемелерді бастапқы таныған кезде туындайтын мерзімдік айырмаларына қатысты танылмайды.

Кейінге қалдырылған салық активі қолданылмаған салық залалдарына, салық кредиттеріне және соның есебінде ол іске асырылуы мүмкін мөлшерде ғана шегерілетін мерзімдік айырмаға қатысты танылады.

Кейінге қалдырылған салық активінің шамасы әрбір есеп беру күніндегі жағдай бойынша талданып, тиісті салық пайдасын іске асыру ендігері ықтимал болып табылмайтын мөлшерде азаяды.

Кейінге қалдырылған салық шамасы келешекте мерзімдік айырмаларды қалпына келтірген кезде, есеп беру күніндегі жағдай бойынша қолданыстағы немесе мәнісі бойынша қолданысқа енгізілген заңдарға негізделі отырып салық мөлшерлемесін бастамаға ала отырып анықталады.

Кейінге қалдырылған салықты бағалау Компанияның есеп беру кезеңінің аяғында өз активтерінің баланстық құнын өтеуді не төлеуді немесе міндеттемелерін ретке келтіруді жоспарлайтын тәсілден туындайтын салық салдарын көрсетеді.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері ағымдағы салық активтерін ағымдағы салық міндеттемелеріне қарсы есепке алуға заңды бекітілген құқығы болса және осы активтер мен міндеттемелер бір салық органы бірдей салық салынатын кәсіпорыннан немесе әртүрлі салық салынатын кәсіпорыннан өндіріп алатын пайдаға салынатын салыққа жатқызылады, бірақ бұл кәсіпорындар ағымдағы салық активтері мен міндеттемелерін таза негізде немесе осы кәсіпорындардың салық активін іске асыру олардың салық міндеттемесін өтеумен бір уақытта жүргізілетін болса ғана есепке алынады.

Ағымдағы және кейінге қалдырылған табыс салығының шамасын анықтаған кезде Компания анықталмаған салық позицияларының әсерін және уақытында төленбеген салық үшін салықты қосымша есептеу және айыппұл мен өсімпұлды есептеу мүмкіндігін ескереді. Бірқатар факторларды бағалау нәтижесін негізге алып, сонымен қатар қазақстанның салық заңнамасының түсіндірілуі мен өткен жылдардың тәжірибесіне сүйене отырып, Компания басшылығы салық органдарының бюджетпен толық есеп айырысуды тексеруге құқылы барлық салық кезеңі үшін салықты төлеу міндеттемелері толық мөлшерде көрсетілген деп пайымдайды. Бұл бағалау есептік бағалауға негізделген және келешектегі оқиғалар әсеріне қатысты бірқатар кәсіби пайымдаудың қалыптасуын қарастыруы мүмкін.

Уақыт өте Компанияның өкіміне жаңа ақпарат түсуі мүмкін, оған байланысты Компанияда салықты төлеу бойынша іс жүзіндегі міндеттемелердің сәйкестігіне қатысты өз пікірлерін өзгерту қажеттігі туындауы мүмкін. Салық төлеу бойынша міндеттемелер шамасының осындай өзгерістері осы пайымдаулар өзгерген кезең ішіндегі салық сомасына әсер етеді.

Негізгі құралдар

Тану және бағалау

Негізгі құрал объектілері жинақталған амортизация сомасын және құнсызданудан болған жинақталған залалды шегере отырып өзіндік құны бойынша көрсетіледі.

Өзіндік құнына тиісті активті тікелей сатып алуға байланысты шығындар қосылады. Өз күшімен тұрғызылған (салынған) активтердің өзіндік құнына материалдарға кеткен шығындар, еңбекақыны төлеуге жұмсалған тікелей шығындар, активтерді мақсаты бойынша қолдану үшін оларды жұмыстық күйге келтіруге тікелей байланысты барлық өзге шығындар, активтерді демонтаждау мен аударуға және ол алып жатқан учаскені қалпына келтіруге жұмсалатын шығындар, қарыз бойынша күрделі шығындар қосылады. Тиісті жабдықтың функционалдық тағайындалуымен тығыз байланысты бағдарламалық қамтамасыз етуді сатып алуға жұмсалатын шығын осы жабдықтың құнына шоғырландырылады.

Негізгі құрал объектісін құрайтын елеулі компоненттердің қолдану мерзімі әртүрлі болса, олар негізгі құралдың бөлек объектілері (маңызды компоненттері) ретінде есепке алынады.

Негізгі құрал объектісінің шығарылуынан болған пайда немесе залал сомасы оның шығарылуынан болған түсімді оның баланстық құнымен салыстыру арқылы анықталады және кезең ішіндегі пайда немесе залал құрамында «Өзге кірістер» немесе «Өзге шығындар» жолында таза шамасында танылады.

Кейінгі шығыстар

Компания көрсетілген компонентке байланысты келешекте экономикалық пайда алатыны ықтимал болғанда және оның құнын сенімді түрде бағалау мүмкін болған жағдайда, негізгі құрал объектісінің маңызды компонентін ауыстыруға байланысты шығындар осы объектінің баланстық құнын арттырады. Ауыстырылған компоненттің баланстық құны есептен шығарылады. Негізгі құрал объектілеріне күнделікті қызмет көрсетуге байланысты жұмсалған шығындар олардың туындауына қарай кезең ішіндегі пайда немесе залал құрамында танылады.

Амортизация

Негізгі құрал объектілерінің амортизациясы олар орнатылып, қолдануға дайын болған күннен бастап, ал өз күшімен салынған негізгі құрал объектілері үшін – объектінің құрылысы аяқталып, оның пайдалануға дайын болған уақыттан басталады. Амортизация активтің есептелген қалдық құнын шегере отырып осы активтің өзіндік құны негізінде есептеледі.

Қағида бойынша, негізгі құрал объектісінің әр компоненті оның күтілетін пайдалы қолдану мерзімі ішінде сызықты әдіспен амортизацияланады, себебі дәл осы әдіс активте тұжырымдалған келешек экономикалық пайдадан күтілетін тұтыну сипатын анағұрлым анық көрсетеді. Жалға алынған активтер келесі екі мерзімнің: жалдау мерзімінің және тиісті активтерді жалдау мерзімінің аяғында осы активтерге меншік құқығы Компанияға өтетіндігі туралы негізделген сенімділік болған жағдайды қоспағанда, активтің пайдалы қолдану мерзімінің ең төменгісі барысында амортизацияланады. Жер телімдері амортизацияланбайды.

Есеп берілетін және салыстырмалы кезеңдердегі негізгі құралдарды күтілетін пайдалы қолдану мерзімі төмендегідей болды:

- Ғимараттар мен құрылыстар 20-45 жыл;
- Машиналар мен құралдар 7-30 жыл;
- Көлік құралдары 5-24 жыл;
- Компьютерлер және шеткері құрылғылары 5-8 жыл;
- Кеңсе жиһазы және өзге негізгі құралдар 5-10 жыл.

Амортизация әдістері, күтілетін пайдалы қолдану мерзімдері және негізгі құралдардың қалдық құны әрбір есеп беру күніндегі жағдай бойынша сарапталып, қажет болған жағдайда түзетіледі.

Қаржы құралдары

Тану және бастапқы бағалау

Дебиторлық берешек бастапқыда ол туындаған сәтте танылады. Барлық өзге қаржылық активтер мен міндеттемелер бастапқыда Компанияның көрсетілген құралдар пәні болып табылатын шарттық қатынастарға түскен кезде танылады.

Қаржылық актив (егер бұл құрамында елеулі қаржыландыру компоненті жоқ дебиторлық берешек болмаса) немесе қаржылық міндеттеме бастапқыда әділ құны бойынша бағаланады, ал пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланбайтын есепке алу объектісі үшін оны иемденуге немесе шығаруға тікелей жатқызылатын мәміле бойынша шығындар сомасы қосылады. Құрамында елеулі қаржыландыру компоненті жоқ дебиторлық берешек бастапқыда мәміле бағасы бойынша бағаланады.

Жіктеу және ары қарайғы бағалау

Қаржылық активтер

Бастапқы таныған кезде қаржылық актив: борыштық құралдары үшін - амортизацияланған құны бойынша, өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша, үлестік құралдары үшін - өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша не болмаса пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланады деп жіктеледі.

Компания қаржылық активтерді басқарудың бизнес-моделін өзгерткен жағдайда ғана бастапқы танығаннан кейін қаржылық активтері қайта жіктеледі және бұл жағдайда әсер етілген барлық қаржылық актив бизнес-модельдің өзгеруінен кейінгі есеп берілетін кезеңінің бірінші күні қайта жіктеледі.

Қаржылық актив төменде көрсетілген екі шартқа да сәйкес келгенде және ол Компанияның ұйғарымы бойынша пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктелмеген жағдайда ғана, ол амортизациялық құны бойынша бағаланады:

- ол шартпен қарастырылған ақша ағымын алу үшін активтерді ұстап қалу мақсатында бизнес-модель шеңберінде ұсталып қалады; және
- оның шарттағы талаптары негізгі соманы және негізгі соманың өтелмеген бөлігі бойынша пайызды төлеу болып табылатын ақша ағымының белгіленген мерзімде пайда болуын қарастырады.

Қаржылық активтер – бизнес-модельді бағалау

Компания қаржылық құралдарының портфелі деңгейінде қаржылық актив ұсталып қалатын бизнес-модель аясында бағалау жүргізеді, өйткені бұл бизнесті басқаруды және басшылыққа ақпарат ұсыну әдісін ең үздік үлгіде көрсетеді. Бұл кезде келесі ақпарат қарастырылады:

- осы портфель үшін белгіленген саясат пен мақсаттар, сондай-ақ аталған саясаттарды тәжірибеде іске асыру. Бұл басшылықтың шартта қарастырылған пайыздық кірісті алу стратегиясын, пайыздық мөлшерлеменің белгілі бір құрылымын қолдауды, қаржылық активті өтеу мерзімінің осы активтерді қаржыландыру үшін пайдаланылатын қаржылық міндеттемелерді өтеу мерзіміне сәйкес келуін немесе ақшалай қаражаттың күтілетін жылыстауы немесе активтерді сату арқылы ақша ағымын іске асыруды қамтиды.
- портфель нәтижелілігі қалай бағаланады және бұл ақпарат Компания басшылығына қалай хабарланады.
- бизнес-модельдің (және осы бизнес-модель аясында ұсталатын қаржылық активтерінің) нәтижелігіне әсер ететін тәуекелдер және бұл тәуекелдерді басқару қалай жүзеге асырылады.
- портфельді басқаруға жауапты менеджерлерге сыйақы беру қалай жүргізіледі (мысалы, бұл сыйақыны беру аталған активтердің немесе шартта қарастырылған ақша қаражаты ағымдарының активтерден алынған әділ құнына тәуелді ме).
- өткен кезеңдерді сатылымдардың жиілігі, көлемі және мерзімдері, мұндай сатылымдардың себептері, сондай-ақ сатылымның болашақта күтілетін деңгейі.

Тануды тоқтату критерийлеріне сәйкес келмейтін мәмілелерде қаржылық активтерді үшінші тараптарға беру осы мақсаттағы сату ретінде қарастырылмайды және Компания осы активтерді тануды жалғастырады.

Қаржылық активтер - шартта қарастырылған ақша қаражатының ағымы негізгі сома мен пайызды төлеу ғана болып табылатындығы бағалау

Осы бағалау мақсатында «негізгі сома» қаржылық активті бастапқы таныған кезде оның әділ құны деп анықталады. «Пайыздар» ақшаның уақытша құны үшін, белгілі бір уақыт кезеңі ішінде өтелмей қалған негізгі сомаға қатысты кредиттік тәуекел үшін және басқа кредит беруге байланысты өзге де негізгі тәуекелдер мен шығындар үшін (мысалы, өтімділік тәуекелі және әкімшілік шығындар), сондай-ақ пайда маржасы үшін өтеу ретінде анықталады.

Шартта қарастырылған ақша ағымы негізгі соманың және негізгі соманың өтелмеген бөлігіндегі пайыздың («SPPI критерийі») ғана төлемі болып табылатындығын бағалаған кезде Компания қаржы құралының шарттағы жағдайларын талдайды. Бұл қаржылық актив бойынша шарттың талаптарында шарт бойынша ақша қаражатының мерзімін немесе оның сомасын қаржылық активті талданатын талаптарды қанағаттандыра алмайтындай етіп өзгерте алатын қандай да бір талаптың қарастырылған екендігін бағалауды қамтиды.

Бағалау жүргізген кезде Компания келесілерді талдайды:

- ақша қаражаты ағымының мерзімін немесе сомасын өзгерте алатын шартты оқиғалар;

- шартта қарастырылған купондық мөлшерлемені түзете алатын жағдайлар, оның ішінде ауыспалы мөлшерлеме туралы жағдайлар;
- мерзімінен бұрын өтеу және қызмет ету мерзімін пролонгациялау туралы жағдайлар; және
- келісілген активтерден ақша ағымдары бойынша Компанияның талаптарын шектейтін шарттар (мысалға, регресс құқығы жоқ қаржылық активтері).

Мерзімнен бұрын өтеген кезде төленген сома мәнісі бойынша негізгі соманың өтелмеген бөлігі және өтелмеген бөліктің пайызы болып табылса және оған шарттың қызмет етуін мерзімнен бұрын тоқтатқаны үшін ақылға сыйымды қосымша өтемақы кірген жағдайда, мерзімнен бұрын өтеу туралы шарты SPPI критерийіне сәйкес келеді.

Бұдан бөлек, егер қаржылық активі сыйлықақымен немесе шартта көрсетілген номинал сомасына қатысты дисконтпен сатып алынған немесе жасалған жағдайда ғана, мерзімнен бұрын өтеу туралы шарт осы критерийге сәйкес келеді деп қарастырылады, мерзімнен бұрын өтеген кезде төленуге тиіс сома мәнісі бойынша, шартта көрсетілген номиналдық сома болып табылады, оған шартта қарастырылған есептелген (бірақ төленбеген) пайыз (оған сондай-ақ шарттың қызмет етуін мерзімінен бұрын тоқтату үшін қисынды қосымша өтемақы да қосылуы мүмкін) қосылады; және қаржылық активті бастапқы таныған кезде оны мерзімнен бұрын өтеу туралы оның шартының әділ құны болмашы.

Қаржылық активтер – ары қарайғы бағалау және пайдалар мен залалдар

Амортизациялық құны бойынша бағаланатын қаржылық активтері	Бұл активтер кейіннен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып амортизациялық құны бойынша бағаланады. Амортизациялық құны құнсызданудан болған залал шамасына азайтылады. Пайыздық кіріс, оң және теріс бағамдық айырма және құнсыздану сомасы пайда немесе залал құрамында танылады. Тануды тоқтатудан болған кез келген пайда немесе залал кезең ішіндегі пайда немесе залал құрамында танылады.
---	---

Қаржылық міндеттемелер – жіктеу, кейінгі бағалау және пайда мен шығындар

Қаржылық міндеттемелер амортизацияланған құны бойынша немесе пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктеледі. Қаржылық міндеттеме, егер ол саудаға арналған ретінде жіктелетін болса, пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктеледі, бұл туынды құрал немесе оны ұйым бастапқы тану кезінде өз қалауы бойынша жіктейді. Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер әділ құн бойынша бағаланады және кез келген пайыздық шығысты қоса алғанда, пайда мен залалдың нетто-шамасы пайда немесе шығын құрамында танылады. Өзге қаржылық міндеттемелер кейіннен тиімді пайыздық ставка әдісін пайдалана отырып, амортизацияланған құн бойынша бағаланады. Пайыздық шығыс пен оң және теріс бағамдық айырмалар пайда немесе шығын құрамында танылады. Тануды тоқтату кезінде туындайтын кез келген пайда немесе залал пайда немесе шығын құрамында танылады. Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің талаптарын түрлендіру

Талаптарды өзгерту

Қаржылық активтер

Қаржылық активтің шарты өзгертін болса, Компания осындай түрлендірілген актив бойынша ақша қаражаты ағымының елеулі өзгешеленетінін бағалайды. Ақша қаражатының ағымы елеулі түрде өзгешеленетін болса («шарттың елеулі түрленуі»), онда бастапқы қаржылық активі бойынша шартта қарастырылған ақша қаражатының ағымына берілген құқықтар аяқталды деп есептеледі. Бұл жағдайда бастапқы қаржылық активін тану тоқтатылып, жаңа қаржылық активі есепте әділ құн бойынша танылады.

Компания шарттарды түрлендірудің елеулі болып табылатынына, яғни бастапқы қаржылық активі бойынша ақша қаражаттарының ағымы және түрлендірілген немесе оны алмастырған қаржылық активі бойынша ақша қаражаттары ағымдарының айтарлықтай ерекшеленетініне сапалы және сандық бағалау жүргізеді. Компания сапалық факторларды, сандық факторларды және сапалық пен сандық факторлардың жиынтықты нәтижесін талдай отырып, шарттарды түрлендірудің маңыздылығы пәніне сапалық және сандық факторлардың бағалауын жүргізеді. Ақша қаражаттарының ағымы айтарлықтай ерекшеленетін болса, онда бастапқы қаржылық актив бойынша шартта қарастырылған ақша қаражатының ағымына берілген құқықтар аяқталды деп есептеледі.

Осы бағалауды жүргізген кезде Компания қаржылық міндеттемені тануды тоқтатуға қатысты нұсқамаларды ұқсастығы бойынша басшылыққа алады.

Компания келесі сапалы факторлар негізінде түрлендіру елеулі болып табылады деген қорытындыға келеді:

- қаржылық актив валютасын өзгерту;
- қамтамасыз ету түрін немесе актив сапасының арттырудың өзге құралдарын өзгерту;
- SPPI критерийіне сәйкес келмеуге алып келетін қаржылық актив шарттарын өзгерту (мысалға, айырбастау шарттарын қосу).

Амортизациялық құны бойынша бағаланатын түрлендірілген актив бойынша ақша қаражатының ағымы айтарлықтай өзгермесе, онда мұндай түрлендіру қаржылық активін тануды тоқтатуға алып келмейді. Бұл жағдайда Компания қаржылық активтің жалпы баланстық құнын қайта есептейді және жалпы баланстық құнын түзету сомасын түрлендіруден болған пайда немесе залал ретінде пайда немесе залал құрамында таниды. Қаржылық активтің жалпы баланстық құны осы қаржылық актив бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені қолдана отырып ақша қаражатының дисконтталған қайта қарастырылған немесе түрлендірілген ақша қаражаты ағымының келтірілген құны ретінде қайта есептеледі.

Келтірілген шығындар мен комиссиялар түрлендірілген қаржылық активтің баланстық құнын түзетеді және түрлендірілген қаржылық активтің қалған қызмет ету мерзімі ішінде амортизацияланады.

Қаржылық міндеттемелер

Түрлендірілген міндеттеме бойынша ақша қаражаттары ағымының шамасы айтарлықтай өзгерген кезде Компания қаржылық міндеттемені тануды тоқтатады. Бұл жағдайда шарттары түрлендірілген жаңа қаржылық міндеттеме әділ құн бойынша танылады. Бұрынғы қаржылық міндеттеме мен шарттары түрлендірілген жаңа қаржылық міндеттеменің баланстық құны арасындағы айырма пайда немесе залал құрамында танылады.

Егер шарттарды түрлендіру (немесе қаржылық міндеттемені ауыстыру) қаржылық міндеттемені тануды тоқтатуға алып келмесе, Компания шарттарын түрлендіру қаржылық активті тануды тоқтатуға алып келмейтін жағдайда қаржылық активтің жалпы баланстық құнын түзетуге қатысты тәсілмен келісетін есеп саясатын пайдаланады – яғни Компания осындай түрлендіру (немесе қаржылық міндеттемені ауыстыру) нәтижесінде туындайтын қаржылық міндеттеменің амортизациялық құнын кез келген түзетуді шарттарын түрлендіру (немесе қаржылық міндеттемені ауыстыру) күні пайда немесе залал құрамында таниды.

Қолданыстағы қаржылық міндеттемелер бойынша ақша қаражатының ағымы шамасының өзгеруі, егер ол шарттың ағымдағы жағдайының салдары болса, шартты түрлендіру болып есептелмейді. Компания сапалық факторларды, сандық факторларды және сапалық пен сандық факторлардың жиынтықты нәтижесін талдай отырып, шарттарды түрлендірудің маңыздылығы бойынша сапалық және сандық факторлардың бағалауын жүргізеді.

Компания келесі сапалы факторлар негізінде түрлендіру елеулі болып табылады деген қорытындыға келеді:

- қаржылық міндеттеме валютасын өзгерту;
- қамтамасыз ету түрін немесе міндеттемелер сапасының арттырудың өзге құралдарын өзгерту;
- айырбастау шарттарын қосу;
- қаржылық міндеттемелер дәреже сатысын өзгерту.

Жаңа шарттарға сәйкес ақша қаражаты ағымдарының келтірілген құны, соның ішінде бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша дисконтталған алынған комиссиялық сыйақыны шегергенде комиссиялық сыйақы төлемі бастапқы қаржылық міндеттеме бойынша ақша қаражатының қалған ағымының дисконтталған келтірілген құнынан кем дегенде, 10%-ға өзгешеленетін болса, сандық бағалауды жүргізу үшін шарттар айтарлықтай ерекшеленеді деп есептеледі. Егер бір борыштық құралын басқа құралға ауыстыру немесе оның шартын түрлендіру есепте өтелу ретінде көрсетілетін болса, онда жұмсалған шығындар немесе комиссиялар тиісті борыштық міндеттемені өтеуден болған пайданың немесе залалдың бір бөлігі ретінде танылады. Егер бір борыштық бағалы қағазын басқа қағазға ауыстыру немесе оның шартын түрлендіру есепте өтеу ретінде көрсетілмесе, онда тиісті міндеттеменің баланстық құны жұмсалған шығын немесе комиссия сомасына түзетіледі және осы түзету түрлендірілген міндеттеменің қалған қызмет ету мерзімі ішінде амортизацияланады.

Тануды тоқтату

Қаржылық активтер

Компания қаржылық активінен түсетін ақша қаражатының ағымына шартта қарастырылған құқықтың қызмет ету мерзімі аяқталған кезде немесе осы қаржылық активіне берілетін меншік құқығына байланысты барлық дерлік тәуекел мен пайда екінші тарапқа берілетін мәміле жүргізу нәтижесінде осы активтен ақша қаражатының ағымын алу құқығын берген кезде немесе Компания осы қаржылық активқа меншік құқығына байланысты барлық дерлік тәуекел мен пайданы бермегенде және сақтамағанда және осы қаржылық активіне бақылауды сақтап қалмағанда қаржылық активті тануды тоқтатады.

Компания шарттары бойынша қаржылық жағдай туралы есебінде танылған активтерді беретін мәміле жасайды, бірақ бұл кезде ол берілген активтерге меншік құқығына байланысты барлық немесе барлық дерлік тәуекелдер мен пайданы сақтап қалады. Мұндай жағдайда берілген активтер есебінде тану тоқтатылмайды.

Қаржылық міндеттемелер

Компания қаржылық міндеттемелер бойынша шарттағы міндеттемелер орындалғанда, күші жойылғанда немесе тоқтатылған сәтте оны тануды тоқтатады. Сондай-ақ қаржылық міндеттеме шарттары түрлендіріліп, осындай түрлендірілген міндеттеме бойынша ақша қаражатының шамасы айтарлықтай өзгешеленген жағдайда, Компания қаржылық міндеттемені тануды тоқтатады және мұндай жағдайда түрлендірілген жағдайларға негізделген туындаған жаңа қаржылық міндеттеме әділ құны бойынша танылады.

Қаржылық міндеттемені тану тоқтатылған кезде өтелген баланстық құны мен төленген өтеу арасындағы айырма (соның ішінде берілген кез келген ақшалай емес активтер немесе өзіне алынған міндеттемелер) пайда немесе залал құрамында танылады.

Өзара есепке алу

Қазіргі кезде Компанияның танылған соманың өзара есебін жүргізудің заңды қорғаумен қамтамасыз етілген құқығы болған кезде және ол бойынша есеп айырысуды таза негізде жасауға не болмаса активті өткізуді және міндеттемені орындауды бір уақытта орындауға ниеттенген кезде ғана қаржылық активтер мен міндеттемелер қаржылық жағдай туралы жеке есебінде таза шамасымен өзара есепке алынып, ұсынылады.

Құнсыздану

Туынды емес қаржылық активтер

Қаржы құралдары

Компания амортизациялық құны бойынша бағаланатын қаржылық активтері бойынша күтілетін кредиттік залалдарына (бұдан әрі – ККЗ) қатысты залалдар бойынша бағалау резервтерін таниды.

Компания залал бойынша резервті бүкіл мерзім ішіндегі ККЗ-на тең сомада таниды, бұған танылатын резерв сомасы күтілетін 12 айлық кредиттік залалдарына тең келесі құралдары кірмейді:

- бастапқы таныған сәттен бастап кредиттік тәуекелі (яғни қаржы құралының күтілетін қызмет ету мерзімі ішінде дефолттың орын алу тәуекелі) айтарлықтай жоғарыламаған банк шоттары бойынша қалдықтар.

Дебиторлық және өзге берешекке қатысты залал бойынша бағалау резервтері бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалға тең сомада бағаланады.

Бастапқы таныған сәттен бастап қаржылық актив бойынша кредиттік тәуекелдің айтарлықтай жоғарылауын бағалаған кезде және ККЗ бағалаған кезде Компания орынды әрі шамадан тыс күш салусыз қолжетімді негізделген және расталған ақпаратты талдайды. Бұған сандық және де сапалық ақпарат және Компанияның өткен тәжірибесіне негізделген талдау және кредит сапасын негізделген бағалау, болжамды ақпарат кіреді.

Қаржылық актив бойынша кредиттік тәуекелдің сатып алушымен жасалған құрылыс бойынша шарт талаптарында көрсетілген төлемді кейінге қалдыру кезеңінен астам уақытқа мерзімі өтіп кетсе, Компания ол бойынша кредиттік тәуекел айтарлықтай жоғарылады деген болжам жасайды.

Қаржылық активті Компания қарыз алушының Компания алдындағы өзінің кредиттік міндеттемесін Компанияның кепілдемелі қамтамасыз етуді іске асыру (ол болған жағдайда) тәрізді шараларын қолданусыз толық мөлшерде өтейтіні екі талай болған жағдайда дефолт жағдайы орын алған қаржылық активтеріне жатқызады.

Компанияның пікірінше, егер борыштық бағалы қағаздың кредиттік рейтингісі әлемде жалпы мақұлданған «инвестициялық сапа» рейтингісінің анықтамасына сәйкес келетін болса, онда оның кредиттік тәуекелі төмен болады. Moody's рейтингілі агенттігінің бағалауы бойынша Компания оны Ваа3-ке тең немесе одан жоғары немесе Standard & Poor's рейтингілі агенттігінің бағалауы бойынша ВВВ- немесе одан жоғары деп қарастырады.

Бүкіл мерзім ішіндегі ККЗ - бұл қаржы құралының қызмет етуінің күтілетін барлық мерзімі ішінде барлық мүмкін дефолт оқиғалары нәтижесінде туындайтын ККЗ.

12 айлық ККЗ – бұл есеп беру күнінен кейін 12 ай ішінде (немесе қаржы құралының күтілетін қызмет ету мерзімі 12 айдан кем болса, одан қысқа мерзімде) болуы мүмкін дефолт оқиғасының салдарынан туындайтын ККЗ бір бөлігі.

Максималды кезең ККЗ Компанияның кредиттік тәуекелге ұшырайтын шартта қарастырылған ең көп кезең ішінде бағаланғанда қарастырылады.

ККЗ-ны бағалау

Күтілетін кредиттік залалдары кредиттік залалдардың болу ықтималдығын ескере отырып тендестірілген есептік бағалау болып табылады. Кредиттік залалдары барлық күтілетін кем алынған ақша қаражатының келтірілген құны ретінде бағаланады (яғни шартқа сәйкес Компания тиесілі ақша ағымдары мен Компания алуды күтетін ақша ағымдары арасындағы айырма).

ККЗ осы қаржылық активтің тиімді пайыз мөлшерлемесі бойынша дисконтталады.

Кредиттік құнсызданған қаржылық активтер

Әр есеп берілетін күні Компания амортизациялық құны бойынша көрсетілетін қаржылық активтерін кредиттік құнсыздануы пәніне бағалайды. Қаржылық актив бойынша ақша қаражатының келешектегі есептік ақша қаражатына жағымсыз әсер ететін бір немесе бірнеше жағдай орын алған кезде, қаржылық активі «кредиттік құнсызданған» болып табылады.

Байқалатын келесі деректер қаржылық активтің кредиттік құнсыздануының куәсі болып табылады:

- қарыз алушының немесе эмитенттің елеулі қаржы қиыншылықтары;
- дефолт немесе төлем мерзімін 180 күннен астам уақытқа кешіктіру тәрзіді шарт талаптарын бұзу;
- Компанияның қарызды немесе аванс төлемін, өзге жағдайда ол мұны қарастырмайтын жағдайда қайта құрылымдауы;
- қарыз алушының банкротқа ұшырау немесе оның өзгедей қаржылық қайта ұйымдастырылу ықтималдығының пайда болуы; немесе
- қаржылық қиындық нәтижесінде бағалы қағаз үшін белсенді нарықтың жойылуы.

Қаржылық жағдай туралы есебінде күтілетін кредиттік залалдары бойынша бағалау резервін ұсыну

Амортизациялық құны бойынша бағаланатын қаржылық активтерінің залал бойынша бағалау резервтері осы активтердің жалпы баланстық құнынан шегеріледі.

Есептен шығару

Компанияның қаржылық активтің толық сомасының немесе оның бір бөлігінің өтелуін күту негізі болмаған кезде, қаржылық активтің толық баланстық құны есептен шығарылады. Кәсіпорындарға қатысты Компания соманы өтеудің негізделген күтуін бастамаға ала отырып есептен шығару мерзімдері мен сомалары бойынша жеке бағалайды. Компания есептен шығарылған соманың елеулі өтелуін күтпейді. Алайда есептен шығарылған қаржылық активтері тиесілі сомалардың өтелуіне қатысты Компания рәсімдеріне сәйкес келуін қамтамасыз ету мақсатында құқық қолдану объектісі болып қалуы мүмкін.

Қаржылық емес активтер

Әр есеп берілетін күні Компания өзінің материалдық және материалдық емес активтерінің баланстық құнын оларда құнсыздану белгілерін анықтау мақсатында тестіден өткізеді. Құнсыздану белгілері болған кезде басшылық өтелетін соманы бағалайды, ол келесі екі шаманың: активтің әділ құнынан өткізу шығыны және қолданыстағы құны шегерілген ең жоғары шамасы ретінде анықталады. Баланстық құны өтелетін сомаға дейін азаяды және құнсызданудан болған залал жыл ішіндегі пайда немесе залал құрамында танылады. Қолданыстағы актив құнын анықтау үшін қолданылған есептік бағалауларында немесе өткізу бойынша шығынды шегере отырып әділ құнында өзгерістер туындаған кезде, алдыңғы жылдары актив бойынша танылған құнсызданудан болған залал активтің құнсыздануынан бұрын танылған залал сомасы аясында қалпына келтіріледі.

Акционерлік капитал

Қарапайым акциялар

Қарапайым акциялар меншікті капитал ретінде жіктеледі. Қарапайым акцияларды және акцияға опционды тікелей шығаруға байланысты қосымша шығындар меншікті капитал шамасынан салық нәтижесін есепке ала отырып көрсетіледі.

Жарғылық капиталды (меншікті акцияларды) төлеп алу, шығару және қайта жайғастыру

Капитал ретінде танылған акцияларды төлеп алған жағдайда осы сатып алуға тікелей байланысты барлық шығындарды қоса алғанда төленген сома салық нәтижесін шегере отырып капитал шамасынан шегеріледі. Төлеп алынған акциялар акционерлерден сатып алынған меншікті акциялар болып жіктеледі және меншікті акциялар резервінің құрамында көрсетіледі. Меншікті төлеп алынған акцияны ары қарай сату немесе кейін қайта жайғастыру нәтижесінде алынған сома капиталдың өсімі деп көрсетіледі, ал осы операция нәтижесінде туындайтын пайда немесе залал қосымша капитал құрамында көрсетіледі.

Берілген аванстар

Берілген аванстар есептілікте құнсыздану бойынша резервін шегере отырып бастапқы құны бойынша көрсетіледі. Берілген аванстар мердігерлермен жасалған шарт талаптарына сәйкес ұзақ мерзімді ретінде жіктеледі.

Берілген аванстарға жататын активтердің, тауарлардың немесе қызметтердің алынбайтындығының белгісі болса, берілген аванстардың баланстық құны азайтылуға тиіс және құнсызданудан болған тиісті залал пайда немесе залал құрамында көрсетіледі.

Қызметкерлерге сыйақы

Қысқа мерзімді сыйақылар

Қызметкерлерге берілетін қысқа мерзімді сыйақыларға қатысты міндеттеме шамасын анықтаған кезде дисконттау қолданылмайды және тиісті шығындар қызметкерлердің қызмет көрсетуі бойынша танылады. Компанияның өткен кезеңде қызметкерлердің қызмет көрсетуі нәтижесінде туындаған тиісті соманы төлеу бойынша іс жүзіндегі заңды немесе қалыптасқан тәжірибемен шартталған міндеттемесі болса және осы міндеттеме шамасын сенімді түрде бағалау мүмкін болғанда, ақшалай сыйлықақыны төлеудің қысқа мерзімді жоспары немесе пайдаға қатысу аясында төленуі күтілетін сомаға қатысты міндеттемесі танылады.

Болашақ кезеңдегі шығындар бойынша кейінге қалдырылған өтемақы және кейінге қалдырылған өтеулер бойынша міндеттемелер

Бастапқы тану күніне болашақ кезеңдердің шығындары бойынша кейінге қалдырылған өтем пайда болу күніне мөлшерлемені пайдалана отырып дисконтталған, Компания алған банктік қарыздар бойынша пайыздық мөлшерлемені білдіретін, кейіннен амортизацияланған құны бойынша ескерілетін ақша қаражатының болашақ ағындарының келтірілген құнын білдіреді. Басшылықтың бағалауы бойынша қолданылатын мөлшерлеме Тапсырыс берушіге тән кредиттік тәуекелдің бағасын көрсетеді.

Болашақ кезеңдердің шығыстары бойынша кейінге қалдырылған өтеу және болашақ өтеу бойынша тиісті кейінге қалдырылған кіріс жүйелі негізде ҚР ИИДМ АЖК өтейтін пайдалар мен шығындардағы пайыздар бойынша ағымдағы қаржы шығыстарын тану арқылы бір мезгілде танылады.

Болашақ кезеңдегі шығындар бойынша кейінге қалдырылған өтеуді әділ құнына дейін түзетулер амортизациясы және жыл ішіндегі банк қарыздары бойынша пайыз шығындарының сомасы аясында сәйкес кейінге қалдырылған өтеулер бойынша міндеттемелерді азайту қаржылық кірістерінде, жыл ішіндегі пайда және залал және өзге жиынтық кіріс туралы есебінде көрсетіледі.

Жалгерлік

Шарт жасасу кезінде Компания шарттың жалгерліктің тұтастай немесе оның жекелеген компоненттері болып табылатынын бағалайды. Егер осы Шарт бойынша белгілі бір уақыт кезеңі ішінде өтеуге айырбасталатын сәйкестендірілген активтің пайдаланылуын бақылау құқығы берілетін болса, шар жалгерлік шарты немесе жалгерлік компоненті болады. Осы Шарт бойынша сәйкестендірілген активтің пайдаланылуын бақылау құқығы берілгенін бағалау үшін Компания 16 ХҚЕС (IFRS) сәйкес жалдау анықтамасын қолданады.

Компания жалға алушы ретінде

Шарттың жалгерлік компонентін мазмұндайтын әрекеті мен түрленуі басталғанда Компания шартта көзделген әрбір жалгерлік компонентін өтеуді оқшауланған мәміленің салыстырмалы бағасының негізінде бөледі. Алайда, кейбір жылжымайтын мүлік объектілерін жалдау шарттарына қатысты Компания жалгерлік болып табылмайтын компоненттерді бөлмеуге және жалгерлік компоненттері мен жалгерлік болып табылмайтын тиісті компоненттерді жалгерліктің бір компоненті ретінде есепке алу туралы шешім қабылдады.

Компания пайдалану құқығы нысанында активті және жалгерлік басталған мерзімде жалдау бойынша міндеттемені мойындайды. Пайдалану құқығы нысанындағы Актив бастапқыда жалдау басталған күні немесе осындай күнге дейін жасалған жалдау төлемдерінің шамасына түзете отырып, келтірілген бастапқы тікелей шығындарға ұлғайтылған жалдау жөніндегі міндеттеменің бастапқы шамасын құрайтын бастапқы құны бойынша және жалдау бойынша алынған ынталандырушы төлемдерді шегере отырып, базалық активті бөлшектеу және орнын ауыстыру, базалық активті немесе ол орналасқан учаскені қалпына келтіру кезінде туындаған шығындардың бағалау шамасы бойынша бағаланады.

Жалдау шартына сәйкес базалық активке меншік құқығы компанияға жалдау мерзімінің соңына дейін берілетін немесе пайдалану құқығы нысанындағы активтің бастапқы құны компанияның сатып алуға опционды орындауын көрсететін жағдайларды қоспағанда, кейіннен пайдалану құқығы нысанындағы актив жалдау басталған күннен бастап және жалдау мерзімі аяқталғанға дейін желілік әдіспен амортизацияланады. Мұндай жағдайларда пайдалану құқығы нысанындағы актив негізгі құралдар үшін қолданылатын тәсілді пайдалана отырып айқындалатын базалық активті пайдалы пайдалану мерзімі ішінде амортизацияланады. Бұған қосымша пайдалану құқығы нысанындағы активтің құны ол болған кезде құнсызданудан болған шығындардың шамасына кезеңімен төмендейді, сондай-ақ жалдау бойынша міндеттемелерге белгілі бір қайта бағалау жүргізу кезінде түзетіледі.

Жалдау бойынша міндеттеме бастапқыда жалдау шартына енгізілген пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып дисконтталған, жалдау басталған күні төленбеген жалдау төлемдерінің келтірілген құны бойынша немесе мұндай мөлшерлеме Компанияның қосымша қарыз қаражатын тарту мөлшерлемесін пайдалана отырып оңай айқындалмаған жағдайда бағаланады. Әдетте, Компания өзінің қосымша қарыз қаражатын тарту мөлшерлемесін дисконттау мөлшерлемесі ретінде пайдаланады.

Компания әр түрлі сыртқы көздердегі пайыздық мөлшерлемелерге сүйене отырып, қосымша қарыз қаражатын тартуда өз мөлшерлемесін айқындайды және жалға алу талаптары мен жалдау активтерінің түрлерін ескеру үшін белгілі бір түзетулер жасайды.

Жалдау бойынша міндеттемелерді бағалауға енгізілетін жалға алу төлемдері:

- тіркелген төлемдер, оның ішінде шын мәнінде тіркелген төлемдер;
- жалға алу басталған күннен индексті немесе мөлшерлемені пайдалана отырып бастапқыда бағаланатын индекске немесе мөлшерлемеге байланысты ауыспалы жалдау төлемдері;
- сомасы жоспарланғандай жойылған құн кепілдігі бойынша жалға алушы төлейді;

- егер Компания осы опционды орындайтынына жеткілікті сенімділік болса, сатып алуға арналған опционды орындау бағасы, егер Компания жалға алуды ұзарту опционның орындайтынына жеткілікті сенімділік болса, жалға алуды ұзарту опционның пайда болғанда туындайтын қосымша жалға алу мерзімінің ішінде жалға алу төлемдері, және Компания жалға алуды мерзімінен бұрын тоқтатпайтынына жеткілікті түрде сенімділік болған жағдайларды қоспағанда, жалға алуды мерзімінен бұрын тоқтатқаны үшін айыппұлдар.

Жалға алу бойынша міндеттеме тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, амортизацияланған құны бойынша бағаланады. Ол егер индекс немесе мөлшерлеменің өзгеруінің нәтижесінде келешекте жалға алу төлемдері өзгерсе, егер Компанияның жойылу құн кепілдігі бойынша төлемге жататын келісілген сома бағасы өзгерсе, егер Компания сатып алу опционын, жалға алуды ұзартуға немесе оны тоқтату опционын орындау немесе орындамауына қарамай бағалауды өзгертсе немесе шын мәнінде тіркелген болып табылатын жалға алу төлемі қайта қаралса ол қайта бағаланады.

Жалға алу бойынша міндеттеме қайта қаралғанда, тиісті түзету пайдалану құқығы нысанындағы активтің баланстық құнына қатысты жүргізіледі немесе пайдалану құқығы нысанындағы активтің баланстық құны бұрын нөлге дейін шегерілген болса, пайдаға немесе шығынға жатқызылады.

Компания пайдалану құқығы нысанындағы инвестициялық жылжымайтын мүліктің анықтамасына жауап бермейтін активтерді "негізгі құралдар" бабының құрамына, ал жалға алу бойынша міндеттемелерді – қаржылық жағдай туралы есептегі "кредиттер мен қарыздар" бабының құрамына ұсынады.

Компания жалға алу бойынша пайдалану құқығы және міндеттемелер нысанында активтерді құны төмен және қысқа мерзімді активтерді, оның ішінде ИТ құралын жалға алу шарттарына қатысты танымауға шешім қабылдады. Компания осындай шарттарға сәйкес жүзеге асырылатын жалға алу мерзімі ішінде шығын ретінде желілік есептеу әдісімен төленетін жалға алу төлемдерін таниды.

Бөлуге арналған активтер

Баланстық құнын негізінен меншік иесінің пайдасына бөлу нәтижесінде өтеу болжанатын, бірақ жалғастырылып пайдаланылмай, айналымнан тыс активтер меншік иесінің пайдасына бөлуге арналған активтер санатына жіктеледі.

Бұл активтер, әдетте, екі шаманың ең азы – активтің баланстық құны және бөлінетін шығындарды шегеріле отырып, оның әділ құны бойынша бағаланады.

Материалдық емес активтер мен негізгі құралдар меншік иесінің пайдасына бөлуге арналған активтер санатына жіктелген кезден бастап амортизацияланбайды.

Әлі қолданысқа енбеген жаңа стандарттар мен түсініктемелер

Бірқатар жаңа стандарттар 2021 жылдың 1 қаңтарынан кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін оларды мерзімінен бұрын қолдану мүмкіндігімен күшіне енеді. Алайда, Компания осы қаржылық есептілікті дайындау кезінде жаңа және өзгертілген стандарттарға мерзімінен бұрын көшуді жүзеге асырмады.

Стандарттарға келесі түзетулер мен түсіндірулер компанияның қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер етпейді.

- Ауыртпалықты шарттар - шартты орындауға арналған шығындар 37 ХҚЕС (IAS) түзетулер;
- Бір мәміленің (ХҚЕС (IAS) 12 түзетулері) салдарынан туындайтын активтер мен міндеттемелерге жататын кейінге қалдырылған салық;
- Covid-19 пандемиясымен байланысты жалдау бойынша жеңілдіктер (ХҚЕС (IFRS) 16 түзету);

- Негізгі құралдар: мақсаты бойынша пайдаланғанға дейінгі түсімдер (16 ХҚЕС (IAS) түзетулері);
- Қаржылық есептіліктің тұжырымдамалық негіздеріне сілтемелер (3 ХҚЕС (IFRS) түзетулер);
- Міндеттемелерді қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді ретінде жіктеу (1 ХҚЕС (IAS) түзетулер);
- 17 ХҚЕС (IFRS) "Сақтандыру шарттары".
- Есеп саясатын ашу (ХҚЕС (IAS) 1-ге және ХҚЕС бойынша 2-практикалық ұсынымдарға түзетулер).
- Бухгалтерлік бағалауды айқындау (8 ХҚЕС (IAS) түзетулер).

Қателерді түзету

Компания басшылығы 2021 жылға қаржылық есептілікті дайындау барысында 2020 жылға қаржылық есептілікте жіберілген келесі қателерді анықтады:

- (i) Компания 2020 жыл ішінде жалпы сомасы 104,348,583 мың теңгеге банктен қарыздар алды, оларды банктер компанияның өнім берушілеріне 101,633,126 мың теңге мөлшеріндегі кредиторлық берешекті өтеу есебіне және 2,715,458 мың теңге мөлшерінде берілген ұзақ мерзімді алғытөлемдер түрінде тікелей төледі. Компания қаржы қызметінен түскен ақша ағындарының құрамындағы осы қозғалыстарды 2020 жылғы ақша қаражатының қозғалысы туралы есепте дұрыс көрсетпеді.

Қосымша ретінде, 10,641,611 мың теңге мөлшеріндегі банктік қарыздар бойынша бағамдық айырмалардан болған шығыстардың нетто сомасының бір бөлігі 2020 жылғы пайда мен шығын туралы есепте және өзге де жиынтық кіріс туралы есепте өзге бағамдық айырмалардан түскен нетто кірістің құрамында дұрыс көрсетілмеген. Нәтижесінде "Банк қарыздары" ескертпесінде қаржылық қызметтен міндеттемелер мен ақша ағындарының өзгерістерін салыстырып тексеруде қарыз қаражатын тарту сомасы 10,641,611 мың теңгеге артық болды.

- (ii) Компания 2020 жылғы қаржылық жағдай туралы есепте материалдық емес активтердің, қорлардың, меншік иесіне беру үшін ұсталатын активтердің, олардың баламаларының ақша қаражатының, дебиторлық және өзге де берешектің, кредиторлық және өзге де берешектің және ақылы жолдарды сенімді басқару шарты бойынша өзге де активтер мен міндеттемелердің баланстарын нетто негізде көрсетті, өйткені 15 ХҚЕС-ке (IFRS) ("Түсім және сенімді басқару шарттарының есепке алу" ескертпесі) сәйкес осы Шарт бойынша өзін қызмет көрсетуге қатысты Агент деп санайды. Бірақ қаржылық активтер бойынша кредиттік тәуекелдер қаржылық міндеттемелер бойынша тәуекелдерден ерекшеленетіндігіне, сондай-ақ Компанияға бақылау және қаржылық емес активтер мен міндеттемелерге қатысты тәуекелдер қалатындығына байланысты Компания басшылығы сенімді басқару шарты бойынша барлық қалдықтар Компанияның қаржылық жағдайы туралы есепте толық түрде көрсетілуі тиіс деген қорытындыға келді. 2020 жылғы 31 желтоқсандағы және 1 қаңтардағы жағдай бойынша қатені түзетудің активтер жиынтығына әсері тиісінше 2,586,445 мың теңгені және 1,217,216 мың теңгені құрады.

Қосымша ретінде, осы Шарт бойынша Компания компанияның өзінің ұйымдастырушылық және басқарушылық қызметіне және ҚР ИИДМ АЖК-нен өтелуге жататын ақылы жолдардың кейбір телімдерін ұстауға байланысты шығыстарды көтереді. Осы шығыстар және олардың 4,428,752 мың теңге мөлшеріндегі өтемі 2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішіндегі пайда мен залал және өзге де жиынтық кіріс туралы есепте көрсетілмеген. Компания осындай шығыстарға қатысты принципал болып табылатындықтан, Компания осы шығыстардың презентациясын және олардың Компанияның пайда мен залал және өзге де жиынтық табыс туралы есебінде өтелуін түзеткен.

- (iii) Компания болашақ өтеу бойынша кейінге қалдырылған кірісті есептен шығаруға қатысты қатені анықтады. Сенімді басқару шарттарының талаптарына сәйкес және 233-бағдарлама шеңберінде автомобиль жолдарын қайта құрылымдау жөніндегі мемлекеттік тапсырманың орындалуын ұйымдастыру бойынша Компания есеп айырысуларды жүргізу кезінде туындайтын бағамдық айырманы, негізгі борышты өтеуді, пайыздар мен қарызға қызмет көрсету жөніндегі шығындарды қамтитын қажетті шығындарды өтетуге құқылы.

Осылайша, қарыз алған күні Компания болашақ кезеңдердің шығындарын кейінге қалдырылған өтеу бойынша активті және болашақ өтеу бойынша тиісті кейінге қалдырылған кірісті таниды, бұл болашақ барлық пайыздық төлемдердің келтірілген құнын білдіреді.

Алдыңғы жылдары Компания болашақ өтеу бойынша кейінге қалдырылған кірісті есептен шығаруды пайыздық шығыстар сомасына теңестірді. Бірақ компанияның есеп саясатына сәйкес болашақ өтеу бойынша кейінге қалдырылған кіріс оны бастапқы тану күніндегі айырбас бағамы бойынша есептелген пайыздарға тепе-тең жүйелі негізде есептен шығарылуы тиіс. 2020 жылғы 31 желтоқсандағы және 1 қаңтардағы жағдай бойынша қатені түзетудің баланстық құнға әсері тиісінше 3,259,009 мың теңгені және 1,846,132 мың теңгені құрады.

Сонымен қатар, Компания басшылығы болашақ кезеңдердің шығыстары бойынша кейінге қалдырылған өтеу және болашақ өтеу бойынша кейінге қалдырылған кіріс баланстарының Компанияның 2020 жылғы қаржылық есептілігіндегі ағымдағы және ұзақ мерзімді бөлігі арасында дұрыс жіктелмегенін анықтады.

- (iv) Компания 4,752,413 мың теңге мөлшерінде берілген ұзақ мерзімді алғытөлемдердің құнсыздануына арналған резерв (2020 жылғы 1 қаңтар: 3,573,388 мың теңге) 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша берілген ұзақ мерзімді алғытөлемдердің орнына берілген қысқа мерзімді алғытөлемдердің балансынан қате шегерілгенін анықтады.
- (v) 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания 490,178 мың теңге мөлшерінде банк қарыздары бойынша резервке қойғаны үшін есептелген комиссияларды төлеуге банк қарыздары бойынша есептелген пайыздар құрамына қате жіктеді.
- (vi) 2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде компания ақша қаражатының қозғалысы туралы есепте инвестициялық қызметтен түскен ақша ағындарының құрамына 490,376 мың теңге мөлшерінде пайдаланылуы шектелген ақша қаражатындағы өзгерісті қате жіктеді.

Қателер өткен жылдың қаржылық есептілігінің әрбір қозғағағн бабын қайта есептеу арқылы түзетілді. Төмендегі кестелерде осы өзгерістің компанияның қаржылық есептілігіне әсері туралы ақпарат берілген.

Бухгалтерлік баланс

мың теңге

	Ескерту	Қателерді түзетудің әсері		
		Есептілікте өткен кезең үшін ұсынылды	Түзетулер	Қайта есептелді
1 қаңтар 2020 жыл				
Берілген ұзақ мерзімді аванстар	iv	194,608,900	(3,545,471)	191,063,429
Болашақ кезеңдердің шығындары бойынша кейінге қалдырылған өтеу, ұзақ мерзімді бөлік	iii	77,643,588	2,083,819	79,727,407
Қорлар	ii	17,759	132,200	149,959
Меншік иесіне беру үшін ұсталатын активтер	ii	-	649,464	649,464
Қысқа мерзімді дебиторлық және өзге де берешек	ii	11,983,136	(170,276)	11,812,860
Берілген қысқа мерзімді аванстар	ii, iv	220,193,860	3,573,388	223,767,248
Болашақ кезеңдердің шығындары бойынша кейінге қалдырылған өтеу, ағымдағы бөлік	iii	10,250,586	(2,083,819)	8,166,767
Ақша қаражаты және оның баламалары	ii	3,306,638	577,911	3,884,549
Активтер жиыны		635,398,134	1,217,216	636,615,350
Болашақ өтеу бойынша кейінге қалдырылған кіріс, ұзақ мерзімді бөлік	iii	69,012,425	4,606,061	73,618,486
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	ii, iii	1,303,816	(414,088)	889,728
Кредиторлық және өзге берешек	ii	8,781,814	670,098	9,451,912
Алынған басқа аванстар	ii	-	228,210	228,210
Болашақ өтеу бойынша кейінге қалдырылған кіріс, ағымдағы бөлік	iii	10,250,586	(2,759,929)	7,490,657
Ағымдағы табыс салығынан басқа, төленетін салықтар	ii	711,737	58,557	770,294
Қысқа мерзімді резервтер	ii	936,698	225,856	1,162,554
Басқа да ағымдағы міндеттемелер	ii	5,652,162	34,495	5,686,657
Міндеттемелер жиыны		667,350,676	2,649,260	669,999,936
Жинақталған залал	ii, iii	(34,295,957)	(1,432,044)	(35,728,001)
Меншікті капиталдың жиыны		(31,952,542)	(1,432,044)	(33,384,586)

мың теңге

	Ескерту	Қателерді түзетудің әсері		
		Есептілікте өткен кезең үшін ұсынылды	Түзетулер	Қайта есептелді
31 желтоқсан 2020 жыл	ту			
Материалдық емес активтер	ii	37,396	50	37,446
Берілген ұзақ мерзімді аванстар	iv	134,873,543	(4,778,405)	130,095,138
Дебиторлық берешек	ii	310,360,795	170,192	310,530,987
Болашақ кезеңдердің шығыстары бойынша кейінге қалдырылған өтеу, ұзақ мерзімді бөлік	iii	93,315,737	2,533,470	95,849,207
Қорлар	ii	16,561	274,532	291,093
Меншік иесіне беру үшін ұсталатын активтер	ii	-	868,741	868,741
Қысқа мерзімді дебиторлық және өзге де берешек	ii	14,157,452	134,288	14,291,740
Берілген қысқа мерзімді аванстар	ii, iv	207,063,856	4,752,413	211,816,269
Болашақ кезеңдердің шығыстары бойынша кейінге қалдырылған өтеу, ағымдағы бөлік	iii	13,783,793	(2,533,470)	11,250,323
Ақша қаражаты және оның баламалары	ii	7,015,120	1,199,985	8,215,105
Активтер жиыны		789,959,774	2,586,445	792,546,219
Болашақ өтеу бойынша кейінге қалдырылған кіріс, ұзақ мерзімді бөлі	iii	78,436,996	4,806,706	83,243,702
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	ii, iii	1,234,057	(591,357)	642,700
Кредиторлық және өзге берешек	ii	3,879,605	1,416,413	5,296,018
Принципалдан алынған аванстар	ii	74,421,488	(55,698)	74,365,790
Алынған басқа аванстар	ii	-	441,489	441,489
Төлеуге берілген қарыздар бойынша сыйақылар	ii	4,151,013	(490,178)	3,660,835
Болашақ өтеу бойынша кейінге қалдырылған кіріс, ағымдағы бөлік	ii	11,250,322	(1,547,697)	9,702,625
Төленуге тиісті ағымдағы табыс салығы	ii	-	104,924	104,924
Ағымдағы табыс салығынан басқа, төленетін салықтар	ii	596,491	69,391	665,882
Қысқа мерзімді резервтер	ii	259,482	303,991	563,473
Басқа да ағымдағы міндеттемелер	ii, v	6,122,947	625,921	6,748,868
Міндеттемелер жиыны		834,457,805	5,083,905	839,541,710
Жинақталған залал	ii, iii	(46,841,446)	(2,497,460)	(49,338,906)
Меншікті капиталдың жиыны		(44,498,031)	(2,497,460)	(46,995,491)

Пайда немесе залал туралы есеп

мың тенге

	Ескерту	Қателерді түзетудің әсері		
		Есептілікте өткен кезең үшін ұсынылды	Түзетулер	Қайта есептелді
2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін				
Түсім	ii	3,198,107	4,428,752	7,626,859
Өзіндік құны	ii	(1,544,045)	(3,864,267)	(5,408,312)
Әкімшілік шығыстар	ii	(1,503,278)	(368,674)	(1,871,952)
Басқа кірістер	ii	1,856,869	(206,329)	1,650,540
Басқа шығыстар	ii	(2,327,588)	10,519	(2,317,069)
Қаржы шығыстары, нетто	ii, iii	(608,810)	(1,412,878)	(2,021,688)
Қарыздар бойынша бағамдық айырмадан болған залал, нетто	i	(38,911,752)	(10,641,611)	(49,553,363)
Басқа бағамдық айырмалардан түскен пайда, нетто	i	25,873,014	10,641,611	36,514,625
Табыс салығы бойынша шығыс	ii, iii	(491,285)	347,461	(143,824)
Жыл ішіндегі залал және жалпы жиынтық кіріс		(12,545,489)	(1,065,416)	(13,610,905)

Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп

мың теңге	Ескерту	Қателерді түзетудің әсері		
		Есептілікте өткен кезең үшін ұсынылды	Түзетулер	Қайта есептелді
2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін				
Салық салынғанға дейінгі шығын	ii, iii	(12,054,204)	(1,412,877)	(13,467,081)
Берілген аванстардың құнсыздануына резерв құру бойынша шығыстар	ii	1,486,525	(35,743)	1,450,782
Пайыздық шығыстарды өтеу	iii	-	(10,591,718)	(10,591,718)
Болашақ кезеңдердің кірістері бойынша дисконтты босату	i	698,008	(896,167)	(198,159)
Қаржылық шығыстар	i	12,004,596	198,159	12,202,755
Қарыздар бойынша бағамдық айырмадан болған залал/(кіріс)	i	38,911,751	10,641,612	49,553,363
Басқа бағамдық айырмалардан түскен кірістер, нетто	i	(25,873,014)	(10,641,611)	(36,514,625)
<i>Өзгерістер:</i>				
Қорлардағы өзгерістер	ii	1,198	(142,332)	(141,134)
Қысқа мерзімді және өзге де дебиторлық берешектегі өзгерістер	ii	(5,668,924)	11,508,534	5,839,610
Берілген аванстардағы өзгерістер	i, ii	71,378,836	2,805,110	74,183,946
Ұзақ мерзімді дебиторлық берешектегі және басқа да ұзақ мерзімді активтердегі өзгерістер	i, ii	(177,455,719)	12,065,108	(165,390,611)
Пайдаланылуы шектелген ақша қаражатындағы өзгеріс	vi	-	490,376	490,376
Кредиторлық және өзге берешектегі өзгерістер	i, ii	(9,116,956)	102,150,727	93,033,771
Сенімді басқару шарты бойынша берешектегі өзгеріс	ii	9,436	158,061	167,497
Төленетін салықтардағы өзгерістер	ii	(115,246)	10,834	(104,412)
Резервтердегі өзгеріс	ii	(677,216)	78,135	(599,081)
Алынған аванстардағы және өзге де міндеттемелердегі өзгеріс	ii	9,746,692	(823,913)	8,922,779
Төленген табыс салығы	i	(531,709)	(17,786)	(549,495)
Төленген пайыздар	ii	(12,882,363)	1,518,307	(11,364,056)
Операциялық қызметтен алынған/пайдаланылған ақша қаражатының таза ағыны		(111,832,428)	117,062,815	5,230,387
Материалдық емес активтерді сатып алу	ii	(3,405)	(50)	(3,455)
Пайдаланылуы шектеулі депозиттерді алып қою	vi	490,376	(490,376)	-
Инвестициялық қызметтен алынған/(пайдаланылған) ақша қаражатының таза ағыны		159,683	(490,426)	(330,743)

мың теңге		Қателерді түзетудің әсері		
		Есептілікте өткен кезең үшін ұсынылды	Түзетулер	Қайта есептелді
2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін	Ескерту			
Банк қарыздарын өтеу	i	115,858,748	(115,858,748)	-
Банктен қарыздар алу	i	(983,986)	(91,567)	(1,075,553)
Қаржылық қызметтен алынған/(пайдаланылған) ақша қаражатының таза ағыны		114,874,762	(115,950,315)	(1,075,553)
Ақша қаражаты мен оның баламаларының таза ұлғаюы		3,202,017	622,074	3,824,091
1 қаңтарға арналған ақша қаражаты және олардың баламалары	ii	3,306,638	577,911	3,884,549
31 желтоқсанға арналған ақша қаражаты және олардың баламалары		7,015,120	1,199,985	8,215,105

Түсім

Компания қызмет көрсетуден табыс табады:

- мемлекеттік тапсырманы орындау шеңберінде не тартылған инвестициялар есебінен халықаралық және республикалық маңызы бар жалпыға ортақ пайдаланылатын автомобиль жолдарын салуды, қайта құрылымдауды, жөндеуді және күтіп ұстауды ұйымдастыру,
- ақылы автомобиль жолдарымен жүріп өткені үшін ақы жинау және ақылы автомобиль жолдарының қызметін ұйымдастыру (ұстау және жөндеу),
- ақылы автомобиль жолдарын ұстау.

Компания 233 мемлекеттік бағдарлама бойынша шарттар, сондай-ақ 003 бағдарлама, 240 бағдарлама және 091 бағдарлама бойынша мемлекеттік тапсырманы орындау туралы шарттар шеңберінде жүргізген 15 ХҚЕС (IFRS) сәйкес талдауға сай, Компания ҚР ИИДМ АЖК атынан ҚР ИИДМ (Тапсырыс беруші) және мердігерлер (нақты орындаушы) арасында агент болып табылады және шарт бойынша жолдарды салу, қайта құрылымдау және жөндеу жөніндегі жұмыстарды ұйымдастырғаны үшін алынған комиссиялық сыйақылардың сомасын таниды.

Ақылы жолдарды сенімгерлік басқару шарты шеңберінде компания жүргізген 15 ХҚЕС (IFRS) сәйкес талдауға сай Компания ҚР ҚМ ММЖК және ақылы автомобиль жолдарын пайдаланушылар арасында жол учаскелеріне қатысты агент болып табылады, онда компания бөгде ұйымдарды тартады, өйткені күтіп-ұстауды және ағымдағы жөндеуді орындауға байланысты барлық тәуекелдерді береді және ақи жинау және жолдарды күтіп-ұстау мен жөндеуді ұйымдастырғаны үшін алынған комиссиялық сыйақылар сомасын таниды.

Бұл талдау болжамдарға негізделген және болашақ оқиғалардың әсеріне қатысты бірқатар кәсіби пікірлердің қалыптасуын көздейтін Компания басшылығының маңызды шешімінің саласы болып табылады.

Агент және принципал ретінде іс-әрекеттерді қалай ажыратуға болатындығы туралы шешім қабылдаған кезде басшылық келесі факторларға негізделді:

- Жарғылық капиталына мемлекет жүз пайыз қатысатын Компания Қазақстан Республикасының тиімді инфрақұрылымын құру мақсатында, оның ішінде көлік-логистика жүйесін дамыту арқылы құрылды. Компания автомобиль жолдарын басқару жөніндегі ұлттық оператор болып айқындалған және қазіргі уақытта мемлекетке автомобиль жолдарын қайта құрылымдауға, жөндеуге және күтіп-ұстауға және ақылы жолдардың жүріп өтуі мен күтіп-ұсталуы үшін төлемақы жинауға байланысты жобаларды іске асыруға жәрдем көрсетеді;

- Нақты орындаушы Тапсырыс беруші алдындағы шарт бойынша барлық міндеттемелерді орындаудың кепілі болады, мердігер дефолт жағдайында шарттың орындалуын қамтамасыз ету үшін компанияның өз қаражаты жоқ;
- Компанияның Тапсырыс берушіге автомобиль жолдарын салу, қайта құрылымдау, жөндеу және күтіп-ұстау бойынша тікелей қызметтер көрсету үшін жеткілікті ресурстары жоқ;
- Компания қызметтерді сату бағасын өзгерте алмайды;
- Компания кезең ішінде басқарушылық және операциялық шығындарды өтеуді қамтитын көрсетілген қызметтер актілері негізінде өтемақы алады;
- Компания нақты орындаушы беретін қызметтердің құнына әсер ете алмайды, бұл ретте Компания техникалық-экономикалық негіздемені және жобалау-сметалық құжаттаманы әзірлеуге қатысады, сондай-ақ мердігер ұйымды таңдауды компания тапсырыс берушінің қатысуынсыз жүзеге асырады; және
- Мердігер ұйымдар орындаған жұмыстардың өтемін Компания толық көлемде беруге тиіс.

мың теңге	2021 ж.	2020 ж. қайта есептелді
Жолдарды салу мен жөндеуді ұйымдастыру және басқару жөніндегі Принципалдан алынған шығындарды өтеу	248,307,385	312,846,407
Ақылы жолдарды басқару және күтіп ұстау жөніндегі шығыстарды төлемақы жинаудан түскен қаражат есебінен өтеу	6,260,681	4,428,752
Жолдарды салу мен жөндеуді ұйымдастыру және басқару бойынша шығыстар	(245,840,280)	(309,648,300)
Ақылы жолдар қызметін ұйымдастыру және басқару жөніндегі қызметтерді көрсетуге байланысты шығыстар	(2,168,477)	-
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім	6,559,309	7,626,859

Төменде қызмет түрлері бойынша түсімді ашып көрсетілген:

мың теңге	2021 ж.	2020 ж. қайта есептелді
Ақылы қымбат қызмет көрсетуден түскен түсім	4,092,204	4,428,752
Жолдарды салу мен жөндеуді ұйымдастыру және басқару және ақылы жолдарды басқару жөніндегі қызметтерден түскен түсім	2,467,105	3,198,107
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім	6,559,309	7,626,859

Автомобиль жолдарын салуды, қайта құрылымдауды және жөндеуді ұйымдастыру бойынша қызметтер көрсетуге арналған шарттар бойынша ҚР ИИДМ АЖК-нен берешек төменде көрсетілген:

мың теңге	2021 ж.	2020 ж. қайта есептелді
Принципалдан жыл басына берешек (қайта есептелді)	221,710,344	28,552,667
<i>Кезең ішінде алынған қаржыландыру</i>		
Жолдарды салуға, қайта құрылымдауға және жөндеуге Принципалдан мақсатты қаржыландыру	(183,171,293)	(202,201,544)
Алынған қаржыландыру жиыны	(183,171,293)	(202,201,544)
<i>Есепті кезеңде пайдаланылған қаржыландыру</i>		
- Принципалдың жолдарды салуға, қайта құрылымдауға және жөндеуге арналған шығыстары *	245,840,280	309,648,300
- Компанияның Принципалдан алынған шығыстарын өтеу *	2,467,105	3,198,107
- Қаржылық шығыстар	16,560,992	12,004,596
- Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстарды өтеу	108,074	170,192
<i>Басқа қозғалыстар:</i>		
- Қосылған құн салығы	32,379,511	38,892,831
- Шетел валюталарының айырбас бағамдарының өзгеру әсері	23,212,574	31,469,872
- Басқа қозғалыстар	(383,983)	(24,677)
Есепті кезеңде пайдаланылған қаржыландыру жиыны	320,184,553	395,359,221
Есепті кезеңнің соңындағы Принципалдан берешек	358,723,604	221,710,344

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Принципалдан 358,723,604 мың теңге мөлшеріндегі берешек (2020 жылғы 31 желтоқсан (қайта есептелді): 221,710,344 мың теңге) берілген алғытөлемдер мен болашақ кезеңдердің кірістерін шегергендегі Принципалдан дебиторлық берешекпен ұсынылды.

* Жогарыда аталған принципалдың атынан шыққан шығындар мыналарды қамтыды:

	2021 ж.	2020 ж.
<i>Қаржылық шығыстарды шегергендегі 233 бағдарламасы бойынша берілген шоттар сомасы</i>	124,802,197	179,340,068
<i>003, 091 бағдарламалары және 100 кіші бағдарламалары бойынша берілген шоттардың сомасы</i>	121,282,571	131,281,483
<i>091 бағдарлама және 102 кіші бағдарлама бойынша берілген шоттар сомасы</i>	2,222,617	2,224,856
	248,307,385	312,846,407

Компания қызметтерінің жалғыз сатып алушысы Принципал болып табылады.

Компания өз қызметін жүзеге асыратын географиялық нарық Қазақстан Республикасы болып табылады.

Компания бұл қызметтерді республикалық маңызы бар инвестициялық жобаларды іске асыру жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру, сондай-ақ республикалық маңызы бар автомобиль жолдарында жөндеу жұмыстарын орындауды ұйымдастыру жөніндегі мемлекеттік тапсырмалар шеңберінде орындады.

Өзіндік құны

мың теңге	2021 ж.**	2020 ж.** қайта есептелді
Еңбекақы	2,924,653	2,766,091
Шикізат пен материалдар	648,672	714,762
Жалгерлік - қысқамерзімді	430,392	734,146
Тозу және амортизация	233,391	232,545
Әлеуметтік салық және әлеуметтік аударымдар	196,181	213,381
Электр қуаты	182,409	140,163
Жөндеу және қызмет көрсету	91,587	113,503
Күзет қызметтері	79,368	61,430
Өзге	511,144	432,291
	5,297,797	5,408,312

** Автомобиль жолдары бойынша құрылыс жұмыстарын ұйымдастыруға байланысты Компанияның шеккен шығындарының сомасы "Түсім" ескертпесінде ашып көрсетілген.

Әкімшілік шығыстар

мың теңге	2021 ж.	2020 ж. қайта есептелді
Еңбекақы және тиісті салық аударымдары	1,317,359	1,351,491
Жалгерлік - қысқамерзімді	129,220	151,473
Әлеуметтік салық және әлеуметтік аударымдар	87,811	100,165
Тозу және амортизация	54,168	42,277
Кеңесшілердің қызметтері	41,649	44,407
Табыс салығынан басқа салықтар	37,191	21,000
Иссапар шығыстары	31,336	25,364
Материалдар	18,377	18,898
Банк қызметтері	12,941	13,957
Байланыс қызметтері	10,762	18,177
Коммуналдық қызметтер	8,246	7,056
Өзге	63,747	77,687
	1,812,807	1,871,952

Табыс салығы бойынша шығыстар

Салық мөлшерлемесі

Компания үшін қолданылатын салық мөлшерлемесі 20%-ды құрайды, ол қазақстандық компаниялар үшін 2021 жылғы табыс салығының мөлшерлемесі болып табылады (2020 жылы: 20%).

мың теңге	2020 ж.	
	2021 ж.	қайта есептелді
Ағымдағы табыс салығы		
Есеп берілетін жыл	149,516	390,852
Алдыңғы кезеңдер үшін қосымша есептелді	226,643	-
Ақылы жолдарды сенімді басқару шарты бойынша	352,671	157,527
Ақылы жолдарды сенімді басқару шарты бойынша өтеу	(352,671)	(157,527)
Жолдарды қайта құрылымдауды ұйымдастыру бойынша сенімді басқару шарты бойынша	108,074	170,192
Жолдарды қайта құрылымдауды ұйымдастыру бойынша сенімді басқару шарты бойынша өтеу	(108,074)	(170,192)
Кейінге қалдырылған табыс салығы		
Уақытша айырмашылықтардың пайда болуы және қалпына келуі	(503,645)	(247,028)
Табыс салығы бойынша үнемдеу/(шығын) жиыны	(127,486)	143,824

Табыс салығы бойынша тиімді мөлшерлемені есептеу:

	2021 ж.		2020 ж.	
	мың теңге	%	мың теңге	%
Салық салынғанға дейінгі шығын	(380)	100	(13,467,081)	100
Занды түрде белгіленген 20% мөлшерлеме бойынша корпоративтік табыс салығы бойынша үнемдеу	(76)	20	(2,693,416)	20
Алдыңғы кезеңдер үшін қосымша есептеу	226,643	(59,643)	-	-
Салық салынбайтын табыс/(шегерілмейтін шығындар)	151,954	(39,988)	81,220	(1)
Басқа тұрақты айырмашылықтар	(350,867)	92,333	(140,398)	1
Басқа да тұрақты айырмаларды өтеу	350,867	(92,333)	140,398	(1)
Қайта құрылымдаумен сенімді басқару шарты бойынша өтеу	(108,074)	28,441	(170,192)	1
Танылмаған салық залалдарын пайдалану	(397,933)	104,719	-	-
Көшірілген салықтық шығындар бойынша резервтегі өзгерістер	-	-	2,926,212	(23)
	(127,486)	33,549	143,824	(1)

Кейінге қалдырылған танылған салық активтері мен міндеттемелері

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелеріне мыналар жатқызылады:

мың теңге	Активтер		Міндеттемелер		Таза шамасы	
	2021 ж.	2020 ж. қайта есептелді	2021 ж.	2020 ж. қайта есептелді	2021 ж.	2020 ж. қайта есептелді
Болашақ кезеңдегі кірістер	2,309,744	1,910,704	-	-	2,309,744	1,910,704
Резервтер	197,910	135,883	-	-	197,910	135,883
Кейінге қалдырылған өтеулер бойынша міндеттемелер	23,174,702	18,589,266	-	-	23,174,702	18,589,266
Болашақ кезеңдегі шығындар бойынша кейінге қалдырылған өтемақы	-	-	(23,914,339)	(19,665,324)	(23,914,339)	(19,665,324)
Негізгі құралдар және материалдық емес активтер	-	-	(134,790)	(144,175)	(134,790)	(144,175)
Өтелетін қаржыландыру үшін шығындар	-	-	(1,772,282)	(1,469,054)	(1,772,282)	(1,469,054)
Салық активтері/(Міндеттемелер)	25,682,356	20,635,853	(25,821,411)	(21,278,553)	(139,055)	(642,700)

Кейінге қалдырылған салық қалдығының өзгеруі

мың теңге	2021 жылғы	Кезең ішінде	2021 жылғы
	1 қаңтар қайта есептелді	пайданың немесе шығынның құрамында танылған	31 желтоқсан
Негізгі құралдар және материалдық емес активтер	(144,175)	9,385	(134,790)
Резервтер	135,883	62,027	197,910
Болашақта өтелетін кейінге қалдырылған кіріс	18,589,266	4,585,436	23,174,702
Болашақ кезеңдердің шығындары бойынша кейінге қалдырылған өтеу	(19,665,324)	(4,249,015)	(23,914,339)
Болашақ кезеңдердің кірістері	1,910,704	399,040	2,309,744
Өтелетін қаржыландыру шығындары	(1,469,054)	(303,228)	(1,772,282)
	(642,700)	503,645	(139,055)

мың теңге	2020 жылғы 1 қаңтар қайта есептелді	Кезең ішінде пайданың немесе шығынның құрамында танылған	2020 жылғы 31 желтоқсан қайта есептелді
Негізгі құралдар және материалдық емес активтер	(164,135)	19,960	(144,175)
Резервтер	638,355	(502,472)	135,883
Болашақта өтелетін кейінге қалдырылған кіріс	16,221,829	2,367,437	18,589,266
Болашақ кезеңдердің шығындары бойынша кейінге қалдырылған өтеу	(17,671,175)	(1,994,149)	(19,665,324)
Болашақ кезеңдердің кірістері	1,354,206	556,498	1,910,704
Өтелетін қаржыландыру шығыстары	(1,268,808)	(200,246)	(1,469,054)
	(889,728)	247,028	(642,700)

Кейінге қалдырылған танылмаған салық активтері

Келесі баптарға қатысты кейінге қалдырылған салық активтері танылған жоқ:

мың теңге	2021 ж.	2020 ж. қайта есептелді
Салық залалдары	9,187,226	9,368,397
	9,187,226	9,368,397

Салық залалдарын есепке алу мерзімі 2028-2032 жылы аяқталады. Қолданыстағы салық заңнамасына сәйкес шегерілетін мерзімдік айырмалардың әрекет ету мерзімі шектелмеген. Осы баптарға қатысты Компанияның осы салық пайдаларын қолдануына болатын болашақ салық салынатын пайданы алуға байланысты кейінге қалдырылған салық активтерінің танылмауы ықтимал болып табылмайды.

Өзге кірістер және шығыстар

мың теңге	2021 ж.	2020 ж. қайта есептелді
Өзге кірістер		
Айыппұлдар мен өсімпұлдар бойынша кірістер	482,088	834,068
Болашақ кезеңдердің кірістерін есептен шығару ("Болашақ кезеңдердің кірістері" деген ескертпе)	391,205	198,159
Тендерлік өтінімдерді орындамағаны үшін өндіріп алудан түскен кірістер	213,713	63,719
Кредиторлық берешекті есептен шығарудан болған кірістер	191,233	118,530
Өзге кірістер	78,904	436,064
Өзге кірістер жиыны	1,357,143	1,650,540
Өзге шығыстар		
Сот шығындары	(1,050,474)	-
Берілген аванстардың құнсыздануынан резерв құру және сенімсіз талаптарды есептен шығару бойынша шығыстар	(526,563)	(1,451,086)
Бюджетке айыппұлдар мен өсімпұлдар	(2,575)	(119,340)
Өзге шығыстар	(47,711)	(746,643)
Өзге шығыстар жиыны	(1,627,323)	(2,317,069)

Айыппұлдар мен өсімпұлдар бойынша кірістер шарт талаптарын бұзғаны үшін есептелген айыппұлдармен және өсімпұлдармен, шарттардың орындалуын қамтамасыз етудің өндіріліп алуымен ұсынылды.

2013 жылғы 24 қыркүйекте "Корпорация Прогресс" ЖШС мен Компания арасында республикалық маңызы бар автомобиль жолдарының учаскелерін қайта құрылымдау жөнінде №02-1.002 шарт жасалды. Бастапқыда шарт бойынша жұмыстарды орындау мерзімі 2015 жылғы 1 желтоқсанға дейін белгіленген. Кейіннен қосымша келісімдер негізінде орындау мерзімі 2018 жылғы 20 желтоқсанға дейін бірнеше рет ұзартылды. 2018 жылғы 20 желтоқсанда объектіні пайдалануға қабылдау актісіне қол қойылды. Алматы қаласының мамандандырылған ауданаралық экономикалық сотының 2019 жылғы 29 қаңтардағы шешімі және Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының 2019 жылғы 20 тамыздағы қаулысы негізінде "Прогресс" корпорациясы" ЖШС-не қатысты оңалту рәсімі қолданылды және Компанияның іс-қимылдары нәтижесінде туындаған, жұмыстың орындалу мерзімінің қарапайым және бірнеше мәрте ауыстырылуына әкеп соққан қосымша шығыстарды өтеу туралы шешім қабылданды. Осылайша, Нұр-Сұлтан қаласы сотының 2021 жылғы 27 қазандағы № 7199-21-002а/8948 шешіміне сәйкес Компания мемлекеттік бажды қоса алғанда, шығыстарды 963,856 мың теңге мөлшерінде төледі.

2021 жылы компания "Ақмола Құрылыс материалдары" ЖШС және "Ивета Со" ЖШС компанияларына берілген алғытөлемдерге 288,702 мың теңге және тиісінше 231,347 мың теңге мөлшерінде қосымша резервті мойындады.

«Комстроймонтаж» ЖШС 2017 жылдың 24 наурызындағы №31 және 2017 жылдың 24 наурызындағы №32 шарт талаптарына сәйкес 67,094 мың теңге және 66,099 мың теңге сомда банк кепілдігі түрінде шарттарды орындауды қамтамасыз ету, сондай-ақ сәйкесінше екі келісімшарт бойынша 670,940 мың теңге және 660,986 мың теңге сомаға банк кепілдігі түрінде алғытөлемді қайтаруды қамтамасыз етуді енгізді. Кепілдік міндеттемелер бойынша кепілгер «Нұрбанк» АҚ болды. «Комстроймонтаж» ЖШС жұмысты шартпен бекітілген мерзімде орындаған жоқ, соған байланысты 2018 жылы Компания 1,382,635 мың теңге көлемінде «Комстроймонтаж» ЖШС берген алғытөлемдердің құнсыздануы бойынша резерв танылды. 2019 жылғы 2 қазанда Нұр-Сұлтан қаласында Соттың қаулысына сәйкес «Нұрбанк» АҚ 1,279,610 мың теңге сомасында кепілдік міндеттемелер төледі, соған байланысты Компания осы сомаға «Комстроймонтаж» ЖШС берген алғытөлем бойынша алдын ала құрылған резервтің қайта қалпына келтіруден пайда танылды. Дегенмен, "Нұрбанк" АҚ жауап-талап арыз беріп, қайта шешім банктің пайдасына шығарылды. ҚР Жоғарғы Сотының азаматтық істер жөніндегі қызметтік алқасының 22.09.20 ж. №6001-20-00-3ГП / 192 қаулысына сәйкес Компания алғытөлем сомасын 1,279,610 мың теңгеге қалпына келтірді және "Нұрбанк" АҚ банк кепілдіктерінің сомасын аудара отырып, сот шығындарын мойындады.

2020 жылы Компания "Т. М. М. Береке" ЖШС компаниясына берілген 206,915 мың теңге мөлшеріндегі алғытөлемдерге қосымша резерв танылды.

Қаржылай кірістер және шығыстар

мың теңге	2021 ж.	2020 ж. қайта есептелді
Қаржылай кірістер		
Пайыздық шығыстарды өтеу * * ("Болашақ кезеңдердің шығыстары бойынша кейінге қалдырылған өтеу және болашақ өтеу бойынша кейінге қалдырылған кіріс" ескертпесі)	14,878,886	10,591,718
Пайыздық кірістер	839,884	89,198
Басқа қаржылық кірістер	32,735	-
Қаржылай кірістер жиыны	15,751,505	10,680,916
Қаржылық шығыстар		
Пайыздық шығыстар («Банк қарыздары» ескертпесі)	(16,560,992)	(12,004,596)
Комиссиялар бойынша дисконттың амортизациясы ("Банк қарыздары" ескертпесі)	(391,205)	(198,159)
Өзге қаржылық шығыстар	(40,587)	(499,849)
Қаржылай шығыстар жиыны	(16,992,784)	(12,702,604)
	(1,241,279)	(2,021,688)

** 2017 жылы Компания 233 бағдарламасы ("Есеп беретін кәсіпорын", "Банк қарыздары" ескертпелері) бойынша инвестициялық жобаларды қаржыландыру мақсатында банктен қарыздар алды. Сенімді басқару шарттарының талаптарына сәйкес Компания сенімді басқару бойынша қажетті шығыстарды, пайыздар және қарызға қызмет көрсету бойынша шығыстарды, төлем жүргізу кезінде туындайтын бағамдық айырманы өтеуге құқылы. Компания алуға өтемді өтеу бойынша кірісті тану арқылы шығындарды шеккен сәтте есептеу әдісімен таниды. Банк қарыздарының негізгі борышы бойынша бағамдық айырма бойынша шығыстарды өтеу Принципал қабылдаған жұмыстарға қатысты танылған Принципалдан дебиторлық берешек бойынша бағамдық кірістің туындауына қарай танылады.

Негізгі құралдар

мың теңге	Жер	Ғимарат тар мен құрылыстар	Машиналар	Жабдық құралдары	Көлік құралдары	Компьютерлік шеткері құрылғылары	Кеңсе жиһазы және өзге негізгі құралдар	Жиыны
Бастапқы құны								
2019 жылдың 31 желтоқсанындағы қалдық	35,646	467,111	1,592,089	144,342	310,876	145,674	73,379	2,769,117
Түсімдер	30,000	287,550	53,223	22,434	-	22,814	1,074	417,095
Шығындар	-	-	(107,656)	-	(27,247)	(287)	(356)	(135,546)
2020 жылдың 31 желтоқсанындағы қалдық	65,646	754,661	1,537,656	166,776	283,629	168,201	74,097	3,050,666
Түсімдер	-	-	44,741	59,375	10,230	66,874	1,623	182,843
Шығындар	-	-	-	(54,086)	(33,855)	(19,133)	(2,381)	(109,455)
2021 жылдың 31 желтоқсанындағы қалдық	65,646	754,661	1,582,397	172,065	260,004	215,942	73,339	3,124,054
Амортизация және құлсыздандырудан болған шығындар								
2019 жылдың 31 желтоқсанындағы қалдық	-	(129,281)	(809,817)	(86,621)	(134,084)	(84,141)	(42,983)	(1,286,927)
Түсімдер	-	(18,029)	(167,081)	(18,562)	(31,229)	(19,300)	(8,929)	(263,130)
Шығындар	-	-	73,711	-	27,056	287	199	101,253
2020 жылдың 31 желтоқсанындағы қалдық	-	(147,310)	(903,187)	(105,183)	(138,257)	(103,154)	(51,713)	(1,448,804)
Түсімдер	-	(46,784)	(150,131)	(18,162)	(27,459)	(25,493)	(7,628)	(275,657)
Шығындар	-	-	-	-	23,625	17,158	2,370	43,153
2021 жылдың 31 желтоқсанындағы қалдық	-	(194,094)	(1,053,318)	(123,345)	(142,091)	(111,489)	(56,971)	(1,681,308)
Баланстық құны								
2020 жылдың 1 қаңтарында	35,646	337,830	782,272	57,721	176,792	61,533	30,396	1,482,190
2020 жылдың 31 желтоқсанында	65,646	607,351	634,469	61,593	145,372	65,047	22,384	1,601,862
2021 жылдың 31 желтоқсанында	65,646	560,567	529,079	48,720	117,913	104,453	16,368	1,442,746

2021 ж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша амортизацияланған негізгі құралдардың бастапқы құны 144,006 мың теңгені құрады (2019 ж.: 171,670 мың теңге).

2021 және 2020 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Компанияның кепілдікте негізгі құралдары болған жоқ. 232,957 мың теңге мөлшеріндегі амортизациялық аударымдары (2020 ж. (қайта есептелді): 232,420 мың теңге) өзіндік құны құрамында, 42,700 мың теңге мөлшерінде (2020 ж.: 30,710 мың теңге) – өкімшілік шығыстар құрамында көрсетілді.

Берілген аванстар

2021 және 2020 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша берілген аванстар мына түрде ұсынылды:

мың теңге	2021 ж. 31 желтоқсаны	2020 ж. 31 желтоқсаны қайта есептелді	2020 жылдың 1 қаңтары қайта есептелді
233 бағдарламасы бойынша берілген аванстар	266,271,161	128,236,839	95,817,129
003 және 091 бағдарламалары бойынша берілген ұзақ мерзімді аванстар	5,067,107	6,636,704	98,791,771
берілген аванстардың құнсыздануына арналған резервті шегергенде ("Өзге кірістер мен шығыстар" ескертпесі)	(5,067,107)	(4,778,405)	(3,545,471)
Берілген ұзақ мерзімді аванстар жиыны	266,271,161	130,095,138	191,063,429
233 бағдарламасы бойынша берілген аванстар	42,799,886	177,054,610	77,732,405
003 және 091 бағдарламалары бойынша берілген аванстар	41,945,173	35,323,492	146,354,824
Берілген өзге де қысқа мерзімді аванстар	4,909	3,913	27,917
берілген аванстардың құнсыздануына арналған резервті шегергенде ("Өзге кірістер мен шығыстар" ескертпесі)	(803,607)	(565,746)	(347,898)
Берілген қысқа мерзімді аванстар жиыны	83,946,361	211,816,269	223,767,248
	350,217,522	341,911,407	414,830,677

Берілген аванстар қызметті жеткізушілерге жолдарды қайта құру, көгалдандыру, күтіп ұстау, ағымдағы және күрделі жөндеу үшін төленген сомамен ұсынылған. 2021 және 2020 жж. ішінде Компания орындалу мерзімі бір жылдан астам жұмыстар мен қызметтер үшін жеткізушілерге ұзақ мерзімді аванс берді.

Өзге ұзақ мерзімді активтер

мың теңге	2021 ж. 31 желтоқсаны	2020 ж. 31 желтоқсаны
Қаржыландыру бойынша шығыстары	8,861,412	7,345,272
ДСФК қамтамасыз етілген борыштық міндеттемелері	83,321	166,943
Өзге ұзақ мерзімді активтер	23,314	23,314
Жиыны	8,968,047	7,535,529

Қаржыландыру бойынша шығыстар ҚР ҚМ ММЖК-мен сенімді басқару шарттарында ("Қаржылық кірістер мен шығындар", "Банк қарыздары" ескертпелері) көзделген өтеу 233-бағдарлама бойынша инвестициялық жобаларды қаржыландыру мақсаттарында алынған қарыздар бойынша комиссияларды төлеуді қаржыландыру бойынша ҚР ИИДМ АЖК-ні қаржыландыру бойынша келтірілген шығындармен және тиімді пайыздық мөлшерлеменің бір бөлігі болып табылады.

"Bank RBK" АҚ есеп айырысу шотындағы қалдықтарды қайта құрылымдау шеңберінде компанияның "Bank RBK" АҚ қоятын талаптары "ДСФК "арнайы қаржы компаниясы" ЖШС қамтамасыз етілген борыштық міндеттемелеріне (CDO-collateralized debt obligations) ауыстырылды, оған "Bank RBK" АҚ проблемалық активтері берілді. Берілген проблемалық активтердің осы портфелі "ДСФК "арнайы қаржы компаниясы" ЖШС шығарған борыштық міндеттемелерін қамтамасыз ету ретінде әрекет етеді. 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша компания балансындағы осы міндеттемелердің әділ құны 83,321 мың теңгені құрады (2020 ж.: 166,943 мың теңге) (13-Ескертпе). Ол осы бағалы қағаздарды ұстаушыларға берілген облигациялар бойынша берешектің 28% - ын жабатын "Қазақмыс" ЖШС кепілдігінің әділ құнын білдіреді.

Қолданылуы шектелген ақша қаражаттары

мың теңге	2021 жылғы 31 желтоқсан	2020 жылғы 31 желтоқсан
ҚР ИИДМ АЖК-нан алынған қолданылуы шектелген ақша қаражаттары	17,164	162,779
Қолданылуы шектелген қысқа мерзімді ақша қаражаттары	17,164	162,779

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚР ИИДМ АЖК-дан алынған, пайдалануы шектелген ақша қаражаты 003 бағдарламасы, 091 бағдарламасы және 240 бағдарламасы (2020 жылғы 31 желтоқсан: 003 бағдарламасы және 091 бағдарламасы бойынша) бойынша мемлекеттік тапсырманы орындау жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру жөніндегі қызметтерді көрсету шеңберінде алынған ақша қаражаты болып табылады және осы мақсаттарға құрылыс жөніндегі жұмыстарды қаржыландыру мақсатында мердігерлік ұйымдардың есеп айырысу шоттарына аударылуы керек.

Дебиторлық және өзге берешек

мың теңге	2021 жылғы 31 желтоқсан	2020 жылғы 31 желтоқсан қайта есептелді	2020 жылғы 1 қаңтар қайта есептелді
Принципалдан дебиторлық берешек ("Түсім" ескертпесі)	473,349,072	324,538,075	122,304,126
Ақылы жолдарды пайдаланушылардың дебиторлық берешегі	920,021	116,440	54,035
Өзге дебиторлық берешек	227,834	284,155	287,980
Құнсыздану резерві	(259,335)	(115,943)	(2,029,222)
Дебиторлық және өзге де берешек жиыны	474,237,592	324,822,727	120,616,919
Ұзақмерзімді бөлігі	429,551,920	310,530,987	108,804,059
Ағымдағы бөлігі	44,685,672	14,291,740	11,812,860
Дебиторлық және өзге де берешек жиыны	474,237,592	324,822,727	120,616,919

2021 және 2020 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша дебиторлық берешек теңгемен көрсетілген және ол республикалық маңызы бар инвестициялық жобаларын дамыту мен жөндеу жұмыстарын және республикалық маңызы бар автомобиль жолдарын күтіп-ұстау жұмыстарын ұйымдастыру бойынша мемлекеттік қызмет көрсету шарттарын орындау үшін, соның ішінде 10,520,454 мың теңге (2020 ж. 31 желтоқсаны (қайта есептелді): 6,347,875 мың теңге) мөлшерінде орындалған жұмыстар мен көрсетілген қызметтер үшін 5% ұстап қалу бойынша берешек үшін ҚР ИИДМ АЖК-нің дебиторлық берешегінен тұрады.

Ұзақ мерзімді дебиторлық берешек, ең алдымен, компанияның 233-бағдарлама шеңберінде орындалған жұмысты ұйымдастырғаны үшін өтем алу құқығына жатады және орындалған жұмыстың тиісті актілерін ҚР ИИДМ АЖК қабылдады, бірақ шығыстарды өтеуге арналған шоттар есепті күнге әлі қойылмаған. Тапсырыс берушімен жасалған шарттарда аталған берешекті өтеу мерзімдері көрсетілмеген, Компания оны талап ету бойынша өтеуге жатады деп есептейді. Компания банктік қарыздар бойынша негізгі борышты төлеу бойынша компанияда міндеттеме туындаған сәтте шығыстарды өтеуге шоттар беретін болады, "Банк қарыздары" ескертпесін қараңыз). Банк қарыздары шарттарының талаптарына сәйкес компанияға шарттарға қол қойылған күннен бастап 5 жыл ішінде жеңілдікті кезең берілді. Осыған байланысты Компания 2022-2039 жылдар кезеңінде ұзақ мерзімді дебиторлық берешекті өтеуді күтуде.

Ақша қаражаттары және олардың баламалары

мың теңге	2021 жылғы 31 желтоқсан	2020 жылғы 31 желтоқсан қайта есептелді	2020 жылғы 1 қаңтар қайта есептелді
Банк шоттарындағы қалдықтар			
теңгемен	10,460,043	8,171,205	3,834,448
Жолдағы ақша қаражаттары	8,110	5,744	9,513
Кассадағы ақша қаражаттары	38,552	38,156	40,588
	10,506,705	8,215,105	3,884,549

Банк шоттардағы қалдықтар ағымдағы шоттар мен овернайт депозиттерін білдіреді. Компанияның кредиттік, валюталық және пайыздық тәуекелдерге ұшырағыштығы туралы ақпарат және қаржы активтеріне қатысты сезімталдықты талдау "Әділ құны және тәуекелдерді басқару" ескертпесінде ашылған.

Меншікті капитал және резервтер

«ҚазАвтоЖол» Ұлттық компаниясы» Акционерлік қоғамы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2013 ж. 1 ақпандағы Қаулысымен құрылды. 2013 ж. Компанияның Жарғылық капиталын Жалғыз акционер 1,065,421 мың теңге мөлшерінде активтер мен міндеттемелер түрінде мүлік есебінен, сондай-ақ 361,563 мың теңге мөлшерінде ақша қаражатын төледі. Компанияның жарияланған, Жалғыз акционер төлейтін акция саны номиналдық құны 1,000 теңге мөлшеріндегі 2,065,421 дана қарапайым акцияны құрады.

2014 ж. Компания 329,429 дана мөлшерінде акцияның қосымша эмиссиясын тіркеді. Акцияны Жалғыз акционер 179,738 мың теңге сомасына ақшамен, 1,391 мың теңге материалдық емес активтермен, 602,467 мың теңге сомасына негізгі құралдармен төледі.

2015 ж. Жалғыз акционер акцияларды 132,199 мың теңге сомасына негізгі құралдармен төледі.

2021 және 2020 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Компанияның жарияланған акцияларының саны номиналдық құны 1,000 теңге мөлшеріндегі 2,394,850 дана қарапайым акцияны және номиналдық құны 815 теңге 1 акцияны құрады. 2020 және 2019 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Компанияның жарияланған, Жалғыз акционер төлеген акцияларының саны номиналдық құны 1,000 теңге мөлшеріндегі 2,342,779 дана қарапайым акцияны құрады.

Дивидендтер

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес компанияның резервтерін бөлу үшін қолжетімді шама ХҚЕС-қа сәйкес дайындалған Компанияның қаржылық есептілігі негізінде айқындалады. 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша компанияда есепті кезеңдегі пайданы қамтитын, есепті кезеңдегі залалды қамтитын 49,211,800 мың теңге мөлшерінде жинақталған залалдар болды (2020 жылғы 31 желтоқсанда (қайта есептелді): есепті кезеңдегі залалды қамтитын 49,338,906 мың теңге; 2020 жылғы 1 қаңтарда (қайта есептелді): Есепті кезеңдегі пайданы қамтитын 35,728,001 мың теңге. 2021 және 2020 жылдары компания дивидендтер есептемеді және төлемеді.

Капиталды басқару

Директорлар кеңесі инвесторлардың, кредиторлардың және нарықтың сенімін сақтап қалу үшін, сонымен қатар бизнестің болашақ дамуын қамтамасыз ету үшін капитал базасының тұрақтылығын қолдауға бағытталған саясатты ұстанады. Компанияның капиталды басқару бойынша ресми саясаты жоқ, алайда басшылық Компанияның операциялық және стратегиялық қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін, сондай-ақ нарыққа қатысушылардың сенімін қолдау үшін капиталды жеткілікті деңгейде ұстап тұрудың шараларын жасайды.

Банк қарыздары

мың теңге	2021 жылғы 31 желтоқсан	2020 жылғы 31 желтоқсан қайта есептелді
<i>233 баздарламасын қаржыландыру мақсатында алынған қарыздар</i>		
Қытайдың ЭксИмБанкі (АҚШ долларымен)	689,857,295	583,738,528
ЕҚДБ (АҚШ долларымен)	28,025,299	22,945,414
ЕҚДБ (теңгемен)	24,250,122	16,635,006
АДБ (теңгемен)	22,364,917	-
	764,497,633	623,318,948
Есептелген пайыздар бойынша ағымдағы берешек	5,350,332	3,660,835
	769,847,965	626,979,783

2019 жылы Компания мен Еуропалық Қайта құру және даму банкі (бұдан әрі – «ЕҚДБ») арасында 138,269,964 мың теңге сомасына несие келісіміне қол қойылып, соған сәйкес «Күрті-Қапшағай», «Атырау-Астрахань», Атырау қаласы солтүстік айналма автомобиль жолдарын қайта құру бойынша жобалар қаржыландырылатын болады.

2018 жылы Компания мен Қытайдың ЭксИм Банкі арасында жалпы сомасы 2,394,789 мың АҚШ долларына кредит келісіміне қол қойылды, осы келісімге сәйкес «Қалбатау-Майқапшағай», «Талдықорған-Қалбатау-Өскемен», «Меркі-Бұрылбайтал», «Астана қ. айналып өту» және «Қарағанды-Балқаш» автомобиль жолдарының телімдерін қайта құру жобалары қаржыландырылатын болады.

2020 жылғы 17 қыркүйекте компания мен АДБ арасында 64,025,854 мың теңге сомаға №3829kaz кредиттік келісімге қол қойылды, оған сәйкес I санат стандартына сәйкес жолды кеңейтуді, әйелдер үшін санитариялық-гигиеналық жағдайлары бар жол бойындағы сервис аймақтарын салуды, Ақтөбе мен Қандыағаш арасындағы ұзындығы шамамен 89 км автомагистраль учаскесін қайта құрылымдау жобасы қаржыландырылады, сондай-ақ осы жобаны іске асыру үшін көпірлер салу, ауылдар мен қалаларда екі айналма жол салу және кейбір жол қозғалысы қауіпсіздігін жақсарту. Осы несиелік келісім аясында Компания 2021 жылы екі транш алды.

2016 жылдың 18 ақпанында Компания мен ЕҚДБ арасында 103,000 мың АҚШ доллары сомасына кредит келісіміне қол қойылды, осы келісімге сәйкес 2214-2295 км «Күрті – Бұрылбайтал» автомобиль жолының телімін қайта құру жобасы қаржыландырылады. 2016 жылдың 26 қазанында Компания мен Еуропалық Қайта құру және Даму Банкінің (бұданәрі – «ЕҚДБ») арасында 86,000 мың АҚШ доллары сомасына кредит келісіміне қол қойылды, осы келісімге сәйкес 2152-2214 км «Күрті – Бұрылбайтал» автомобиль жолының телімін қайтақұру жобасы қаржыландырылады.

2021 жыл ішінде Компания жоғарыда көрсетілген кредиттік желілер бойынша 227,456 мың АҚШ долларын және 29,928,828 мың теңгені алды және жалпы сомасы 1,839,510 мың теңге негізгі борышты және 29,269 мың АҚШ доллары және 2,485,927 мың теңге мөлшеріндегі пайыздар бойынша берешекті (2020 ж.: Компания 242,824 мың АҚШ долларын және жоғарыда көрсетілген кредиттік желілер бойынша 10,458,160 мың теңгені жалпы сомасы 1,075,553 мың теңге негізгі борышты және 25,251 мың АҚШ доллары және 810,602 мың теңге мөлшеріндегі пайыздар бойынша берешекті өтеген).

Қазақстан Республикасының Үкіметі қарыздардың осы шарттары бойынша кепілгер болып табылады ("Байланысты тараптар" ескертпесі).

2021 жылдың 31 желтоқсаны					
мың теңге	Валютасы	Пайыздың номиналдық мөлшерлемесі	Өтелетін жыл	Номиналдық құны	Баланстық құны
Қытай ЭксИм Банкі	АҚШ долл	2%	2038 ж.	692,937,953	689,857,295
ЕҚДБ	АҚШ долл	ЛИБОР 6-ай+1%	2034 ж.	28,707,627	28,025,299
ЕҚДБ	Теңге	ҚРҰБ деректері бойынша жылдық инфляция *+1%	2039 ж.	24,606,290	24,250,122
АДБ	Теңге	ҚРҰБ деректері бойынша жылдық инфляция *+0.6%-	2039 ж.	22,385,543	22,364,917
Төленетін пайыздар				5,350,332	5,350,332
Пайыздық міндеттемелер жиыны				773,987,745	769,847,965
2020 жылдың 31 желтоқсаны қайта есептелді					
мың теңге	Валютасы	Пайыздың номиналдық мөлшерлемесі	Өтелетін жыл	Номиналдық құны	Баланстық құны
Қытай ЭксИм Банкі	Долл. США	2%	2037 ж.	586,000,143	583,738,528
ЕҚДБ	Долл. США	ЛИБОР 6-ай+1%	2034 ж.	23,466,301	22,945,414
ЕҚДБ	Теңге	ҚРҰБ деректері бойынша жылдық инфляция *+1%	2036 ж.	16,843,105	16,635,006
Төленетін пайыздар				3,660,835	3,660,835
Пайыздық міндеттемелер жиыны				629,970,384	626,979,783

* ҚРҰБ – Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі

Қаржы қызметтерінен міндеттемелер мен ақша ағындары өзгерістерін салыстыру

	2021 ж.	2020 ж.
	Банк қарыздары	қайта есептелді Банк қарыздары
Жыл басындағы қалдық	626,979,783	474,484,990
Қарыз құралдарын тарту	22,385,543	-
Қарыз қаражатын өтеу	(1,839,510)	(1,075,553)
Қарыз қызметтерінен ақша ағындарымен байланысты өзгертулер жиыны	20,546,033	(1,075,553)
Қарыз қаражатын тарту	104,438,113	104,348,583
Шетел валюталарының айырбастау курстарының өзгеруінің әсері	16,993,339	49,553,363
Комиссиялар бойынша дисконт есептеу	(1,456,071)	(1,170,299)
Комиссиялар бойынша дисконт амортизация ("Қаржылық кірістер мен шығыстар" ескертпе)	391,205	198,159
Пайыздық шығыс	16,560,992	12,004,596
Өтелген пайыздар	(14,605,428)	(11,364,056)
Жыл соңындағы қалдық	769,847,966	626,979,783

2021 жыл ішінде компания жалпы сомасы 104,438,113 мың теңгеге (2020 ж.: 104,348,583 мың теңге) банктен қарыздар алды, оларды банктер компанияның жеткізушілеріне 77,420,742 мың теңге (2020 ж.: 101,633,126 мың теңге) мөлшеріндегі кредиторлық берешекті өтеу есебіне және 27,017,371 мың теңге (2020 ж.: 2,715,458 мың теңге) мөлшерінде берілген ұзақ мерзімді аванстар түрінде тікелей төледі.

Кредиторлық және өзге берешек

	2021 жылғы 31 желтоқсан	2020 жылғы 31 желтоқсан қайта есептелді	2020 жылғы 1 қаңтар қайта есептелді
	мың теңге		
Көрсетілген қызметтер үшін	6,149,861	4,071,686	8,560,679
Тауарлы-материалдық қорлары үшін	83,820	103,771	-
Негізгі құралдар үшін	11,282	1,832	1,217
Меншік иесіне беру үшін ұсталатын активтерді қоса алғанда, ақылы жолдарды сенімді басқару шарты бойынша берешек ("Сенімді басқару шарты бойынша берешек" деген ескертпе)	1,669,999	1,118,729	890,016
Кредиторлық және өзге де берешек жиыны	7,914,962	5,296,018	9,451,912

2021 және 2020 жылдардағы 31 желтоқсандағы және 2020 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша кредиторлық берешек теңгемен көрсетілген.

Сенімді басқару шарты бойынша берешек

Сенімді басқару шарты аясында компания келесі операцияларға ие болды:

мың теңге	2021 жылғы 31 желтоқсан	2020 жылғы 31 желтоқсан қайта есептелді
Жыл басындағы берешек	249,988	240,552
Компанияға есептелген сыйақы	(17,498)	(62,630)
Таза табысты төлеу	(249,988)	(223,299)
Меншік иесіне беру үшін активтерді сатып алу	(1,380,344)	(248,833)
Кіріс	8,059,082	5,131,011
Өзіндік құны	(5,805,976)	(4,065,457)
Әкімшілік шығындар	(486,707)	(369,212)
Басқа да кірістер/шығыстар, нетто	49,501	5,917
Ағымдағы табыс салығы бойынша шығыстар	(348,068)	(158,061)
Компанияның АЖК алдындағы кредиторлық берешегі	69,991	249,988
Меншік иесіне беру үшін ұсталатын активтер	1,600,008	868,741
Меншік иесіне беру үшін ұсталатын активтерді қоса алғанда, ақылы жолдарды сенімді басқару шарты бойынша берешек ("Кредиторлық және өзге берешек" деген ескертпе)	1,669,999	1,118,729

Принципалдан алынған аванстар

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жалпы сомасы 103,076,750 мың теңге (2020 ж. (қайта есептелді): 93,274,212 мың теңге; 2020 жылдың 1 қаңтарында: : 86,980,427 мың теңге) алынған ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді аванстар негізінен "Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігінің Автомобиль жолдары комитеті" РММ мемлекеттік тапсырманы орындау нысанында республикалық маңызы бар инвестициялық жобаларды дамытуды ұйымдастыру бойынша мемлекеттік қызметтер көрсету және республикалық маңызы бар автомобиль жолдарын жөндеу.

Өзге ұзақ мерзімді және ағымдағы міндеттемелер

мың теңге	2021 жылғы 31 желтоқсан	2020 жылғы 31 желтоқсан қайта есептелді	2020 жылғы 1 қаңтар қайта есептелді
Ұзақ мерзімді кепілді міндеттемелер			
5% ұстап қалынатын ұзақ мерзімді міндеттемелер	2,527,331	1,563,343	953,367
Шарттардың орындалуын қамтамасыз ету бойынша ұзақмерзімді кепілдемелер	756,779	761,172	1,511,622
	3,284,110	2,324,515	2,464,989
Өзге ағымдағы міндеттемелер			
% ұстап қалынатын қысқа мерзімді міндеттемелер	7,993,123	4,784,532	4,483,994
Қарыздар бойынша резервке қою үшін есептелген комиссиялар	486,202	490,178	537,113
Шарттардың орындалуын қамтамасыз ету бойынша қысқамерзімді кепілдемелер	979,889	402,087	378,956
Өзге міндеттемелер	1,114,894	1,072,071	286,594
Өзге ағымдағы міндеттемелер жиыны	10,574,108	6,748,868	5,686,657

Өзге ұзақ мерзімді және ағымдағы міндеттемелер негізінен қызметті жеткізушілер алдындағы міндеттемелерді ұсынады. Компания қызметті жеткізушілерден шарт бойынша міндеттемелер толық орындалғанға дейін немесе банк кепілдемесі түрінде кепілдемелі кезеңдегі ақауларды жою жұмыстарының қамтамасыз етілуі ұсынылғанға дейін, сондай-ақ жеткізушілерден қызмет көрсету бойынша міндеттемелердің орындалуына шарттарға сәйкес алынған шарттардың орындалуын қамтамасыз ету кепілдемелері ұсынылғанға дейін шарт бойынша орындалған көлем сомасынан 5% ұстап қалады. Осы кепілдемелер жеткізушілердің шарт бойынша міндеттемелерін орындағаннан кейін, оның ішінде кепілдемелі кезең аяқталғанда қайтарылуға тиіс.

2021 жылдың 31 желтоқсанындағы және 2020 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша ұзақ мерзімді кепілдіктің баланстық құны 12,2% мөлшерінде нарықтық мөлшерлемені қолдана отырып дисконтталған ақша қаражатының болашақ ағымының келтірілген құны болып табылады (2020: 12.29%)

Болашақ кезеңдегі кірістер

Болашақ кезеңдегі кірістер төленген комиссияларды және 233 Бағдарламасы бойынша инвестициялық жобаларын қаржыландыру мақсатында алынған қарыздар бойынша пайыз шығындарын өтеу ретінде ҚР ИИДМ АЖК-нан алынған сомамен ұсынылған. Болашақ кезеңдегі кірістер қарыздар бойынша шығындарды тиімді пайыз мөлшерлемесі бойынша таныған кезеңдегі пайдаға жатқызылады.

Болашақ кезеңдегі шығындар бойынша кейінге қалдырылған өтемақы және кейінге қалдырылған өтеулер бойынша міндеттемелер

2021 және 2020 жылдардағы 31 желтоқсандағы және 2020 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша болашақ кезеңдердің шығыстары бойынша кейінге қалдырылған өтеу ҚР ИИДМ АЖК-ның сенімгерлік басқару шарттарының талаптарына сәйкес және 233-бағдарлама шеңберінде автомобиль жолдарын қайта құрылымдау жөніндегі мемлекеттік тапсырманың орындалуын ұйымдастыру бойынша банктік қарыздар бойынша ағымдағы және болашақ пайыздық шығындарды өтеу ұсынылған. Осы шарттар шеңберінде Компания есеп айырысуларды жүргізу кезінде туындайтын бағамдық айырманы, негізгі борышты өтеуді, пайыздар және қарызға қызмет көрсету бойынша шығыстарды қамтитын қажетті шығындарды өтетуге құқылы.

мың теңге	2021 жылғы 31 желтоқсан		2020 жылғы 31 желтоқсан		2020 жылғы 1 қаңтар	
	қайта есептелді		қайта есептелді		қайта есептелді	
	Номиналдық қуны	Баланстық қуны	Номиналдық қуны	Баланстық қуны	Номиналдық қуны	Баланстық қуны
Валюта АҚШ						
Болашақ кезеңдердің шығындары бойынша кейінге қалдырылған өтем	205,765,942	130,970,644	118,913,499	107,099,530	116,181,575	87,894,174
Ұзақмерзімді бөлік		116,548,553		95,849,207		79,727,407
Қысқамерзімді бөлік		14,422,091		11,250,323		8,166,767
Болашақ өтеу бойынша кейінге қалдырылған кіріс (қайта есептелді)						
Теңге	(205,765,942)	(115,873,508)	(118,913,499)	(92,946,327)	(116,181,575)	(81,109,143)
Ұзақмерзімді бөлік		(103,169,334)		(83,243,702)		(73,618,486)
Қысқамерзімді бөлік		(12,704,174)		(9,702,625)		(7,490,657)
2021 және 2020 жылдардағы 31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішіндегі болашақ кезеңдердің шығындары бойынша кейінге қалдырылған өтем қозғалысы былайша берілген:						
мың теңге						
1 қаңтарда						
Бір жылда есептелгені						
Берешекті өтеу						
Дисконтт амортизациясы						
Бағамдық айырма бойынша кірістердегі/(шығыстардағы) өзгерістер, нетто						
Өзге өзгерістер						
31 желтоқсандағы						
2021 және 2020 жылдардағы 31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін болашақта өтелетін кейінге қалдырылған кірістерге қозғалыс былайша берілген:						
мың теңге						
1 қаңтарда (қайта есептелді)						
Бір жылда есептелгені						
Есептен шығару						
Өзге өзгерістер						
31 желтоқсандағы						

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша болашақ кезеңдердің шығыстары бойынша кейінге қалдырылған өтеудің және болашақ өтеуге кейінге қалдырылған кірістің баланстық құны 1.09% -11.16% (2020 ж.: 1.18% -11.11%) тең туындаған күнгі мөлшерлемені пайдалана отырып дисконтталған болашақ ақша қаражаты ағындарының келтірілген құнын білдіреді, бұл банктік қарыздар бойынша алынған пайыздық мөлшерлемені білдіреді. Ескерту: "Банк қарыздары". Басшылықтың бағалауы бойынша қолданылатын мөлшерлеме Тапсырыс берушіге тән кредиттік тәуекелдің бағасын көрсетеді.

Шартты активтер және міндеттемелер

Сақтандыру

Қазақстан Республикасында сақтандыру қызметінің нарығы қалыптасу кезеңінде және әлемнің басқа елдерінде кең таратылған көптеген сақтандыру түрлері Қазақстанда әзірге қолжетімді емес. Компания ғимараттар мен жабдықты, қызметінің уақытша тоқтатылуын немесе Компанияның мүлігін пайдалану нәтижесінде келтірілген мүліктік немесе экологиялық зиян бөлігінде үшінші тұлғалардың жауапкершілігіне қатысты немесе Компания қызметіне қатысты өзге жағдайда толық сақтандыру жүргізген жоқ. Компания өз қызметін тиісті деңгейде сақтандырмайынша, жұмсалған шығындар немесе белгілі бір активтерден айырылып қалу Компанияның қызметі мен қаржылық жағдайына айтарлықтай жағымсыз әсер етуі мүмкін деген тәуекел болады.

Сот талқылаулары

Басшылықтың пікірінше, қазіргі уақытта Компанияның аяқталмаған қандай да бір сот үрдістері немесе нәтижелері Компанияның операциялық қызметіне немесе қаржылық жағдайына елеулі түрде әсер ете алатын және Компанияның қаржылық есептілігінде ашып көрсетілуге тиіс өзге шағымдары жоқ.

Шартты салық міндеттемелері

Қазақстанның салық жүйесі салыстырмалы түрде жаңа бола тұра, заңнамалық нормалардың, ресми түсіндірмелердің және сот шешімдерінің жиі өзгеруімен, дұрыс мазмұндалмауы немесе қарама-қайшы болуымен сипатталады, бұл әр түрлі салық органдарының жоғарыда аталғандарды, соның ішінде ХҚЕС-қа сәйкес кірістерді, шығындар мен қаржылық есептіліктің басқа баптарын есепке алу тәртібіне қатысты пікірді түрліше түсіндіруіне жол береді.

Салықтарды есептеу дұрыстығына қатысты тексерістер мен зерттеулермен ірі айыппұл салуға және төлем пайызды алуға құқығы бар әртүрлі деңгейдегі реттеу органы айналысады. Есеп беру кезеңде салықтардың дұрыс есептелуін келер бес күнтізбелік жыл ішінде тексеруге болады, бірақ белгілі бір жағдайларда бұл уақыт ұзартылуы мүмкін.

Аталған мән-жайлар Қазақстандағы салық тәуекелдерінің басқа мемлекеттердегіден біршама жоғары болуына әкеп соғады. Компания Басшылығы, қолданыстағы салық заңнамасын, нормативтік талаптарды және сот шешімдерін өзінің ұғынуы тұрғысынан бастама ала отырып, салық міндеттемелері толық мөлшерде көрсетілген деп есептейді. Алайда, түрлі реттеуші органдарының салық заңнамасын түсіндіруі Компания басшылығының пікірінен өзгеше болуы мүмкіндігін ескере отырып, реттеуші органдардың тарапынан Компанияға қатысты мәжбүрлі түрде әрекет етуді қолданған жағдайда, олардың Компанияның осы қаржылық есептілігіне деген әсері елеулі болуы ықтимал.

Әділ құны және тәуекелдерді басқару

Қаржы құралдарын пайдалану компанияны мынадай тәуекел түрлеріне ұшыратады:

- кредиттік тәуекел;
- өтімділік тәуекелі;
- нарықтық тәуекел.

Тәуекелдерді басқарудың негізгі қағидалары

Директорлар кеңесі Компанияның тәуекелдерді басқару жүйесін ұйымдастыру және осы жүйенің қызмет етуін қадағалау үшін жалпы жауапкершілік көтереді.

Тәуекелдерді басқару бойынша Компанияның саясаты Компания ұшырайтын тәуекелдерді айқындау және талдау, тәуекелдің рұқсат етілген шекті мәндерін және тиісті бақылау тетіктерін бекіту мақсатында, сондай-ақ тәуекелдерді мониторингілеу және белгіленген шектеулерді ұстану үшін әзірленді. Тәуекелдерді басқару саясаты мен жүйесі нарық жағдайының және Компания қызметінің өзгеруіне байланысты өзгерістер енгізу қажеттігі тұрғысынан алғанда үнемі талданып тұрады. Компания реттелген және ықпалды бақылау жүйесін жасау мақсатында барлық қызметкер өзінің орны мен міндетін ұғынатын оқыту мен басқару стандарттары мен рәсімдерін бекітеді.

Компанияда құрылған Аудит жөніндегі комитеті Компанияның тәуекелдерді басқару бойынша саясат пен рәсімдердің орындалуын басшылықтың қалай қамтамасыз ететінін бақылайды және Компания ұшырайтын тәуекелдерге қатысты тәуекелдерді басқару жүйесінің сәйкес келуін талдайды. Аудит жөніндегі комитет өзінің қадағалау функцияларын ішкі аудит қызметімен тығыз өзара байланыс жасай отырып жүргізеді. Ішкі аудит қызметі бақылаудың ішкі тетіктеріне және тәуекелдерді басқару рәсімдеріне тұрақты (жоспарлы) және же жоспардан тыс тексеру жүргізіп тұрады, оның нәтижелері туралы Аудит жөніндегі комитетіне есеп береді.

Кредиттік тәуекел

Кредиттік тәуекел – бұл Компанияда сатып алушының немесе контрагенттің қаржылық құралдар бойынша өздерінің шарт бойынша міндеттемелерін атқармауымен, негізінен, Компания сатып алушыларының дебиторлық берешегіне байланысты орын алатын қаржылық залалдың орын алу тәуекелі.

Кредиттік тәуекелге ұшырағыштық

Қаржылай активтердің баланстық құны оған қатысты Компания кредит тәуекеліне ұшырайтын максималды көлемін көрсетеді. Есеп берілетін күні кредит тәуекелінің максималды деңгейі келесіні құрады:

мың теңге	Ескерту	2021 жылғы	2020 жылғы	2020 жылғы
		31 желтоқсан	31 желтоқсан	1 қаңтар
		қайта есептелді	қайта есептелді	қайта есептелді
Дебиторлық және өзге де берешек	16	474,237,592	324,822,727	120,616,919
Болашақ кезеңдегі шығыстар бойынша кейінге қалдырылған өтемақы	25	130,970,644	107,099,530	87,894,174
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	17	10,460,043	8,171,205	3,834,448
ҚДСБ-ның қамтамасыз етілген борыштық міндеттемелері	14	83,321	166,943	271,339
Қолданылуы шектелген ақша қаражаттары	15	17,164	162,779	653,155
		615,768,764	440,423,184	213,270,035

Дебиторлық және өзге берешек

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша компанияның дебиторлық және басқа да берешектерінің 99.8% - ы ҚР ИИДМ АЖК-нен дебиторлық берешекке тиесілі болды (2020 жылғы 31 желтоқсан (қайта есептелді): 99.9%; 2020 жылғы 1 қаңтар (қайта есептелді): 99.7%). 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ел шегінде дебиторлық және басқа да берешектерге қатысты кредиттік тәуекелге ең жоғары ұшырағыштық 474,237,592 мың теңгені құрады (2020 жылғы 31 желтоқсан (қайта есептелді): 324,822,727 мың теңге; 2020 жылғы 1 қаңтар (қайта есептелді): 120,616,919 мың теңге).

Компанияның дебиторлық және өзге берешегіне қатысты кредиттік тәуекелге ұшырағыштығын талдау төменде көрсетілген:

мың теңге

	2021 жылғы 31 желтоқсан	
	Кредиттік құнсызданған болып табылмайтын	Кредиттік- құнсызданған
Standard&Poors сыртқы кредиттік рейтингісі «BBB-» деңгейінен төмен емес	473,349,072	-
Басқа клиенттер: компаниямен сауда қатынастарының ұзақтығы 3 жылдан кем	1,147,855	-
Жалпы баланстық құн жиыны	474,496,927	-
Құнсызданудан болған залал резерві	(259,335)	-
	474,237,592	-

мың теңге

	2020 жылғы 31 желтоқсан қайта есептелді	
	Кредиттік құнсызданған болып табылмайтын	Кредиттік- құнсызданған
Standard&Poors сыртқы кредиттік рейтингісі «BBB-» деңгейінен төмен емес	324,538,075	-
Басқа клиенттер: компаниямен сауда қатынастарының ұзақтығы 3 жылдан кем	400,595	-
Жалпы баланстық құн жиыны	324,938,670	-
Құнсызданудан болған залал резерві	(115,943)	-
	324,822,727	-

мың теңге

	2020 жылғы 1 қаңтарда қайта есептелді	
	Кредиттік құнсызданған болып табылмайтын	Кредиттік- құнсызданған
Standard&Poors сыртқы кредиттік рейтингісі «BBB-» деңгейінен төмен емес	122,304,126	-
Басқа клиенттер: компаниямен сауда қатынастарының ұзақтығы 3 жылдан кем	342,015	-
Жалпы баланстық құн жиыны	122,646,141	-
Құнсызданудан болған залал резерві	(2,029,222)	-
	120,616,919	-

Түпкілікті жалғыз сатып алушы «Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігінің Автомобиль жолдары комитеті» РММ атынан ҚР ИИДМ (тапсырыс беруші) дефолт ықтималдығы (PD) 0.5% (2020: 0,5%) тең деп алынды, өйткені компания Қазақстан Республикасы Үкіметі бақылайтын мемлекеттік ұйым болып табылады. ҚР ИИДМ рейтингі Standard&Poors сыртқы кредиттік рейтингісі «BBB-» деңгейіндегі Қазақстан Республикасының тәуелсіз рейтингінен бір деңгейге төмендеді. Дефолт (LGD) жағдайында залал шамасы 56.8% (2020: 57.65%) құрады.

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша компанияда тапсырыс берушіден мерзімі өткен дебиторлық берешек болған жоқ, 9 ХҚЕС (IFRS) сәйкес дебиторлық берешекке қатысты күтілетін кредиттік шығынның есептік сомасы 259,335 мың теңгені құрайды (2020 жылғы 31 желтоқсан: 115,943 мың теңге).

Ақша қаражаттары және олардың баламалары

2021 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Компанияның жалпы сомасы 10,477,207 мың теңгеге ақша қаражаттары және олардың баламалары болды (2020 жылдың 31 желтоқсаны (қайта есептелді): 8,333,984 мың теңге; 2020 жылдың 1 қаңтарында (қайта есептелді): 4,487,603 мың теңге), бұл Компанияның осы активтер бойынша кредиттік тәуекелге ұшырағыштығының максималды деңгейін көрсетеді. Ақша қаражаттары және олардың баламалары негізінен Standard&Poor’s рейтингілі агенттігінің шкаласына сәйкес кредиттік рейтингісі «B+» ие болып келетін негізінен «ForteBank» АҚ алынған.

Ақша қаражаттарының және олардың баламаларының құнсыздануы күтілетін 12 айлық кредит залалдары негізінде бағаланды және ол тәуекелге ұшырайтын позицияларының қысқа мерзімдерін көрсетеді. Компанияның пікірінше, контрагенттердің сыртқы кредиттік рейтингтеріне сүйене отырып өз иелігіндегі ақша қаражаттары және олардың баламаларының кредиттік тәуекелі төмен.

9 ҚЕХС (IFRS) бастапқы қолданған кезде Компания 2021 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша болмашы әсер етуі салдарынан құнсыздану резервін таныған жоқ.

Ақша қаражаттары және олардың баламалары келесі қаржы институттарында орналастырылған:

	Standard&Poors деректері бойынша кредиттік рейтингісі	Баланстық құны		
		2021 жылғы 31 желтоқсан	2020 жылғы 31 желтоқсан қайта есептелді	2020 жылғы 1 қаңтар қайта есептелді
мың теңге				
«ForteBank» АҚ	B+	8,527,810	2,470,842	1,742,390
«Нұрбанк» АҚ	B-	1,320,719	4,541,207	1,562,983
Налык Банк	BB	611,274	1,156,099	527,810
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Қазынашылық комитеті мемлекеттік мекемесі	BBB	17,164	162,779	653,155
«Bank RBK» АҚ	B-	240	3,057	1,265
		10,477,207	8,333,984	4,487,603

Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі – ол бойынша есеп-айырысулар ақша қаражатын немесе өзге қаржы активтерін беру арқылы жүргізілетін қаржы міндеттемелерін орындау бойынша Компанияда қиындықтардың туындау тәуекелі. Компанияның өтімділікті басқару бойынша тәсілі – қабылданбайтын шығындардың туындауына жол бермей және Компания беделін тәуекелге ұшыратпай, Компанияда өзінің міндеттерін әдеттегі, сондай-ақ шиеленіскен жағдайларда етеуі үшін жеткілікті өтімді қаражатының үнемі болуын мейлінше қамтамасыз етуде тұжырымдалады.

Өтімділік тәуекеліне ұшырағыштық

Төменде есеп берілетін күні қаржылық міндеттемелерін өтеудің шарттағы қалған мерзімдері туралы ақпарат ұсынылған. Пайыз төлемдерінің есептік сомасын қоса алғанда және есепке алу туралы әсерін жоққа шығаратын жалпы және дисконтталмаған сомалары көрсетілген.

2021 ж. 31 желтоқсаны	Шарт бойынша ақша ағымы				
	Номинал дық құны	1 айдан аз	1 айдан 1 жылға дейін	1 жылдан астам	Жиыны
мың теңге					
Туынды емес қаржылық міндеттемелер					
Кредиторлық және өзге берешек	(7,914,962)	(7,914,962)	-	-	(7,914,962)
Банк қарыздары **	(773,987,745)	-	(22,784,153)	(751,203,592)	(773,987,745)
Өзге ағымдағы міндеттемелер	(10,574,108)	-	(10,574,108)	-	(10,574,108)
Өзге ұзақ мерзімді міндеттемелер	(3,284,110)	-	-	(3,284,110)	(3,284,110)
	(795,760,925)	(7,914,962)	(33,358,261)	(754,487,702)	(795,760,925)

2020 ж. 31 желтоқсаны қайта есептелді	Шарт бойынша ақша ағымы				
	Номинал дық құны	1 айдан аз	1 айдан 1 жылға дейін	1 жылдан астам	Жиыны
мың теңге					
Туынды емес қаржылық міндеттемелер					
Кредиторлық және өзге берешек	(5,296,018)	(5,296,018)	-	-	5,296,018
Банк қарыздары **	(629,970,384)	-	(5,371,590)	(624,598,794)	(629,970,384)
Өзге ағымдағы міндеттемелер	(6,748,868)	-	(6,748,868)	-	(6,748,868)
Өзге ұзақ мерзімді міндеттемелер	(2,324,515)	-	-	(2,324,515)	(2,324,515)
	(644,339,785)	(5,296,018)	(12,120,458)	(626,923,309)	(633,747,749)

2020 ж. 1 қаңтары қайта есептелді	Шарт бойынша ақша ағымы				
	Номинал дық құны	1 айдан аз	1 айдан 1 жылға дейін	1 жылдан астам	Жиыны
мың теңге					
Туынды емес қаржылық міндеттемелер					
Кредиторлық және өзге берешек	(9,451,912)	(9,451,912)	-	-	(9,451,912)
Банк қарыздары **	(5,686,657)	-	(5,686,657)	-	(5,686,657)
Өзге ағымдағы міндеттемелер	(476,315,871)	(23,212,242)	(2,725,549)	(450,378,080)	(476,315,871)
Өзге ұзақ мерзімді міндеттемелер	(2,464,989)	-	-	(2,464,989)	(2,464,989)
	(493,919,429)	(32,664,154)	(8,412,206)	(452,843,069)	(493,919,429)

** Ұзақ мерзімді банк қарыздары бойынша ақша ағымдарына болашақ пайыз шығындары кірмейді. Сенімгерлік басқару шартына сәйкес есептелген сыйақыны қоса алғанда қарыздар бойынша шығындары ҚР ИИДМ АЖК-нан өтелуге тиіс.

Нарық тәуекелі

Нарық тәуекелі – бұл нарық бағасының, мысалға, шетел валютасын айырбастау бағамының және сыйақы мөлшерлемесінің өзгеруі Компания пайдасына немесе оның қаржы құралдарының құнына жағымсыз әсер ету тәуекелі. Нарық тәуекелін басқарудағы мақсат – нарық тәуекеліне ұшырағыштықты бақылау және оны рұқсат етілген шектерде ұстап тұру, бұл кезде инвестициялардың табыстылығын оңтайландыруға қолжеткізуден тұжырымдалады.

Нарық тәуекелін басқару мақсатында Компания туынды құралдарын сатып алады және сатады, сондай-ақ қаржылық міндеттемелерді көтереді. Барлық осындай операция Тәуекелдерді басқару жөніндегі комитеті бекіткен нұсқаулықтарға сәйкес жүзеге асырылады. Кезең ішіндегі пайда немесе залал көрсеткішінің өзгергіштігін реттеу мақсатында Компания хеджерлеу есебін пайдаланбайды.

Валюталық тәуекел

Компания сатып алу операцияларын Компанияның функционалдық валютасынан, яғни қазақтан теңгесінен ерекшеленетін валютада жүргізе отырып валюталық тәуекелге ұшырайды. Көрсетілген операциялар көбінесе АҚШ долларында көрсетілген.

Шетел валютасында көрсетілген өзге монетарлық активтер мен міндеттемелерге қатысты Компания саясаты қысқа мерзімді теңгерімсіздікті жою үшін қажет болған кезде "spot" бағамдары бойынша шетел валютасын сатып алу немесе сату арқылы жол берілетін шектерде тәуекелге ұшыраған нетто-позицияны ұстап тұруға бағытталған..

Валюталық тәуекелге ұшырағыштық

Компанияның валюталық тәуекелге ұшырағыштығы номиналды шамасына қарай төмендегідей болды:

мың теңге	АҚШ долл. көрсетілді	АҚШ долл. көрсетілді
	2021 жылғы 31 желтоқсан	2020 жылғы 31 желтоқсан қайта есептелді
Принципалдан алынған дебиторлық берешек	423,463,135	304,516,923
Болашақ кезеңдегі шығындар бойынша кейінге қалдырылған өтемақы	130,970,644	107,099,530
Төленетін пайыздарды қоса алғанда, банк қарыздары	(722,287,914)	(610,500,478)
Кредиторлық және өзге берешек	(4,768,935)	(2,364,828)
Басқа да ұзақ мерзімді міндеттемелер	(734,960)	(747,292)
Басқа ағымдағы міндеттемелер	(3,833,901)	(2,597,037)
Тәуекелдің таза шамасы *	(177,191,931)	(204,593,182)

* "Қаржылық кірістер мен шығындар" ескертпесінде көрсетілгендей, сенімгерлік басқару шарттарының талаптарына сәйкес компанияның есеп айырысуларды жүргізу кезінде туындайтын бағамдық айырманы қамтитын сенімгерлік басқару бойынша қажетті шығыстарды өтетуге құқығы бар.

Жыл ішінде шетел валюталарының келесі негізгі айырбастау бағамдары қолданылды:

1 АҚШ доллары	Орташа айырбастау бағамы		Есеп берілетін күніндегі «spot» айырбастау бағамы	
	2021 ж.	2020 ж.	2021 ж.	2020 ж.
	426.03	413.36	431.67	420.71

Сезімталдықты талдау

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша басқа валюталарға қатысты төменде көрсетілгендей, теңгенің негізді ықтимал нығаюы (әлсіреуі) шетел валютасында көрсетілген қаржы құралдарын бағалауға және төменде көрсетілген сомаға корпоративтік табыс салығын шегергендегі пайда немесе залал шамасына әсер етер еді. Талдау барлық басқа айнымалылар, атап айтқанда пайыздық мөлшерлемелер өзгеріссіз қалады деген болжам негізінде жүргізілді.

	Пайда немесе залал	
	Теңгенің нығаюы (10%)	Теңгенің әлсіреуі (10%)
мың теңге		
2021 жылдың 31 желтоқсаны		
АҚШ доллары	14,175,354	(14,175,354)
2020 жылдың 31 желтоқсаны (қайта есептелді)		
АҚШ доллары	16,367,455	(16,367,455)

Пайыздық тәуекел

Пайыздық ставкалардың өзгеруі негізінен тартылған кредиттер мен қарыздарға, олардың әділ құнын (белгіленген пайыздық мөлшерлемесі бар борыштық міндеттемелер) не олар бойынша ақша қаражатының болашақ ағындарын (өзгермелі пайыздық мөлшерлемесі бар борыштық міндеттемелер) өзгерте отырып әсер етеді. Компания басшылығында топтың тіркелген және өзгермелі пайыздық мөлшерлемелер арасында қандай арақатынаста бөлінуі керек екендігі туралы ресми саясат жоқ. Алайда, жаңа несиелер немесе несиелер тартылған кезде, өтеу мерзімі басталғанға дейін күтілетін кезең ішінде компания үшін қандай пайыздық мөлшерлеме – тіркелген немесе ауыспалы – тиімдірек болады деген мәселені басшылық өзінің кәсіби шешімі негізінде шешеді.

Базалық пайыздық мөлшерлеме реформасын және онымен байланысты тәуекелдерді реттеу

Жалпы мәліметтер

Қазіргі уақытта кейбір банкаралық базалық пайыздық мөлшерлемелерді ("IBOR") баламалы іс жүзінде тәуекелсіз базалық мөлшерлемелермен ("IBOR реформасы") ауыстыруды қамтитын негізгі базалық пайыздық мөлшерлемелердің жаһандық реформасы жүргізілуде. Компанияда IBOR тәуекелдеріне ұшырайтын, осы жаһандық бастама шеңберінде ауыстыруға немесе реформалауға жататын қаржы құралдары ("Банк қарыздары" ескертпесі) бар. Алайда, көшу мерзімдері мен әдістеріне қатысты белгісіздік бар және осы қаржылық есептілікті шығару күні Компания осы реформаның ықтимал әсерін бағалау процесін аяқтамады.

Пайыздық тәуекелге ұшырағыштық

Есеп беру күні компанияның пайыздық мөлшерлемесінің түрлері бойынша топтастырылған пайыздық қаржы құралдарының құрылымы келесідей болды:

	Баланстық құны	
	2021 жылғы 31 желтоқсан	2020 жылғы 31 желтоқсан
мың теңге		
Белгіленген пайыздық мөлшерлеме құралдары		
Ақша қаражаты және оның баламалары	8,236,850	-
Банк қарыздары	(693,631,833)	(586,923,572)
	(685,394,983)	(586,923,572)
Айнымалы пайыздық мөлшерлеме құралдары		
Банк қарыздары	(76,216,132)	(40,056,211)
	(76,216,132)	(40,056,211)

Ауыспалы пайыздық мөлшерлемесі бар қаржы құралдары бойынша ақша қаражаты ағындарының сезімталдығын талдау

Есеп беру күніндегі процент мөлшерлемелерінің 100 базистік пунктке негізді ықтимал өзгеруі кезең ішіндегі меншікті капиталдың және пайданың немесе залалдың шамасын төменде көрсетілген салықты шегергендегі сомаға арттырар (кемігер) еді. Бұл талдау барлық басқа айнымалылар, атап айтқанда, шетел валюталарының айырбастау бағамдары өзгеріссіз қалады деген болжам негізінде жүргізілді.

мың теңге	Пайда немесе залал		Меншікті капитал	
	100 б.п. арттыру	100 б.п. төмендету	100 б.п. арттыру	100 б.п. төмендету
2021 жыл				
Айнымалы пайыздық мөлшерлеме құралдары	(609,729)	609,729	(609,729)	609,729
2020 жыл				
Айнымалы пайыздық мөлшерлеме құралдары	(320,450)	320,450	(320,450)	320,450

Байланысты тараптар

Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті атынан Қазақстан Республикасының Үкіметі Компанияның құрылтайшысы болып табылады. Қазақстан Республикасының Үкіметі Компанияны түпкілікті нәтижеде бақылайтын тарап болып келеді.

"Байланысты Тараптар туралы ақпаратты ашу" 24 ХҚЕС (IAS) сәйкес компания босатуды қолданды, Қазақстан Республикасының Үкіметі бақылауды, бірлескен бақылауды жүзеге асыратын немесе елеулі ықпалы бар болашақ операциялар мен есеп айырысулар бойынша қалдықтар жөніндегі шарттық міндеттемелерді ашуды қоса алғанда, байланысты тараптармен операциялар және осындай операциялар бойынша қалдықтар бөлігінде ашылатын ақпараттың егжей-тегжейлі деңгейін төмендетуге мүмкіндік береді.

Басқарушы қызметкерлермен жасалатын операциялар

Аға басшы қызметкерлерінің есеп беру жылында алған сыйақылары 107,115 мың теңге (2020 ж.: 114,970 мың теңге) сомасын құрады.

Байланысты тараптармен жасалатын өзге операциялар

мың теңге	31 желтоқсанда аяқталған жыл ішіндегі мәмілелер сомасы		31 желтоқсандағы жағдай бойынша есеп-ауырысу қалдығы	
	2020 ж. қайта есептелді		2020 ж. қайта есептелді	
	2021 ж.	2020 ж. қайта есептелді	2021 ж.	2020 ж. қайта есептелді
Комиссиялық сыйақылар бойынша кіріс				
ҚР ИИДМ АЖК	6,559,309	7,626,859	358,464,269	221,594,401
Болашақ кезеңдегі шығындар бойынша кейінге қалдырылған өтемақы				
ҚР ИИДМ АЖК	3,807,873	2,315,090	130,970,644	107,099,530
Болашақта өтелетін кейінге қалдырылған кіріс				
ҚР ИИДМ АЖК	11,005,370	8,276,629	(115,873,508)	(92,946,327)

2021 жыл ішінде Компания байланысқан тараптарға қызметтерді 100% толық мөлшерде өткізді (2020 ж.: 100%).

233-бағдарламасы бойынша инвестициялық жобаларын қаржыландыру мақсатында алынған қарыздар бойынша Қазақстан Республикасының Үкіметі кепілгер болып табылады. Қазақстан Республикасының Үкіметі ұсынған кепілдеменің жалпы сомасы 2,583,789 мың АҚШ долларын және 299,214,241 мың теңгені құрайды (2020 жылы: 2,577,789 мың АҚШ доллары және 138,269,964 мың теңге).

Есептік мерзімнен кейінгі жағдай

Компания 2022 жыл ішінде кредиттік келісімдер шеңберінде Қытайдың ЭкСим Банкінен жалпы сомасы 12,292,273 АҚШ долларына (5,471,819 мың теңгеге барабар) және ЕҚДБ-дан жалпы сомасы 13,906,381 мың теңгеге және 5,833,379 АҚШ долларына (2,584,560 мың теңгеге баламалы) қаржыландыру алды.